La higiene, la comoditat i la perfecció de l'afaitat, s'obté remullant-se amb crema
"FAVORITE"
que rejoveneix el cutis arrugat

LA PUBLICITAT

ANY LI.—NUM. 17.366.—PREU: 10 CENTIMS
BARCELONA, DIJOUS, 5 DE DESEMBRE DE 1929
REDACCIO I ADMINISTRACIO, PLAÇA DE CATALUNYA, 9.—TELEFON 14016
TALLERS D'IMPREMTA: CARRER BARBARA, 11 I 13.—TELEFON 19602

CRONICA

La ciutat monumental

Amb el cicle de conferències, que la tan suggestiva d'Agustí Durant i Santpere va inaugurar dissabte, els Amics de l'Art Vell inicien el contacte directe amb el públic. Ho fan quan ja duen realitzada, en el curt temps de la seva existència, una obra modesta—perquè massa modestos són els mitjans amb què compten—, però així mateix important: el consolidament de l'església romànica de Sant Ponç, a Corbera. Tot fa preveure que la nova entitat seguirà realitzant amb el mateix encert la seva tasca — una part de la seva tasca, perquè tota, amb tants anys que hem patit de vandalisme destructiu i de vandalisme constructiu, ja no hi ha ni temps ni cabals que hi valguin. I mentre per un cantó es fa, per un altre es desfà.

En el mateix número del nostre diari on era donat compte de la conferència esmentada i de l'activitat dels Amics de l'Art Vell apareixia un article de Joan Sacs donant la veu d'alerta de noves destruccions — o almenys de la possibilitat de noves destruccions — que ens amenacen. La vida i la creixença de les ciutats, com les dels individus, tenen exigències de vegades cruels. Certament. Vivim en una ciutat, no pas en un museu ni en un camp d'excavacions. Hi ha monuments, hi ha restes d'altres èpoques els quals és forçós, un cop ben estudiats, de traslladar-los de lloc o de cobrir-los. La necessitat no té llei, i si conflicte hi ha, abans és la vida que l'art o que la història. Ara, que d'aquests conflictes rarament n'existeixen, i per contra, ben sovint creem conflictes i fingim necessitats, com si hi trobéssim plaer.

Cal dir, però, que molts d'aquests conflictes són creats inconscientment. La idea de destruir un monument — no parlo ara de la idea d'*embellir-lo*, d'*acabar-lo*, d'*enriquir-lo*, de *refer-lo*, tan fecunda en estralls de tota mena! —, la idea de destruir un monument, d'enterrar-lo, no crec que mai existeixi en el cervell de cap urbanitzador, i tanmateix tants que n'han destruït i que en destruiran. Per què, doncs? Res més que per ignorància. Per ignorància dels que s'hi oposen. Un monument degudament valorat es fa respectar. Si no ho és, no; la gent no s'adona del seu valor, ni àdhuc de la seva existència. Jo crec possible, encara avui, un projecte comportant la destrucció del carrer de Montcada; però el creuria impossible si tots els seus vells i històrics casals, en lloc d'estar deturpats, envilits, escarnits, disfressats, fets malbé, presentessin el noble aspecte de can Dalmases. Així, molta gent que un dia i altre, i moltes vegades al dia, passen pels carrers de la Cucurulla, Boters i ... haurà llegit amb sorpresa les justes paraules amb què Joan Sacs protesta de l'intent d'enderrocar la illa tancada per aquells carrers, "on es troben, en perfecte estat de conservació, un edifici barroc i una esplèndida casa senyorial gòtico-renaixentista, ultra un vell casal gòtic, que en restaurar-lo revelaria trossos arquitectònics d'alt valor urbanista-arqueologista." Es que aquella gent, tot i passar-hi cada dia, no se n'ha adonat, no els ha vistos, perquè no poden veure sota una crosta d'anuncis, fastam i paperassa; i com que mai no els ha vistos, no té cap inconvenient a què els aterrin.

No n'hi ha prou, no podem tenir la consciència tranquil·la pel fet d'alçar la veu cada vegada que un projecte de gran envergadura amenaça tals o quals restes de la nostra història o del nostre art. No podem estar tranquils àdhuc si assolim de deturar aquells projectes i aquelles destruccions d'ordre moral i públic, si consentim la destrucció que propietaris ignorants i botiguers fatxendes perpetren en els vells edificis. Si mentre aquests són del domini privat no obtinguéssim una garantia legal de llur conservació, restarien garantits de les dèries urbanistes.

La ciutat monumental serà respectada si és estimada. Serà estimada si és coneguda. Fem, també per això, confiança als Amics de l'Art Vell.

L. NICOLAU D'OLWER

FULL DE DIETARI

TOT O RES

Acabo de llegir un article del molt honorable A. L. Fisher, ex-ministre d'Instrucció pública de la Gran Bretanya, que m'ha produït una certa melangia. Es impossible d'humanitzar la guerra en el seu títol i en el seu lema. Troba el molt honorable A. L. Fisher que, arribat el moment dels cops, tots els reglaments i totes les restriccions se'n van en orris. Cada bel·ligerant cuita a violar totes aquelles lleis internacionals que poden entrebancar l'assoliment dels seus objectius militars.

Smuts, el general sud-africà, també s'havia expressat, poc temps ha, en un sentit semblant. Es impossible d'humanitzar la guerra; la guerra és essencialment bàrbara.

No cal dir que amb aquestes idees, alhora pessimistes i coratjoses, la proposta que ha fet el President dels Estats Units per provar d'evitar el flagell de la fam, tradicional companyó del flagell de la guerra, no ha tingut a Anglaterra un acolliment gaire brillant. ¿Quina nació en armes, podent evitar l'avituallament de l'enemic, s'estarà de fer-ho? ¿Quin exèrcit i quina flota, podent treballar per combatre amb un enemic afeblit pel dejuni, s'avindrà a combatre amb un enemic ben alimentat i ben refet?

Anglaterra, tot i els seus trontolls íntims, no abdica de la seva supremacia marítima. El bloqueig, la seva arma favorita, creu que encara li pot retre algun servei. Potser té raó. Ara com ara, no és aquest punt el que ens interessa. Amb raó o sense, el pessimisme dels seus homes respecte a la generosa proposició del president Hoover, sens dubte impressionat encara pel record de les misèries que va presenciar quan va dirigir personalment el ravituallament de Bèlgica durant la guerra, és un pessimisme ben fonamentat i clarivident.

No és sensat d'esperar que en una pròxima guerra els bel·ligerants, qualssevols que siguin els pactes internacionals que els lliguin, es mostrin més humans i més generosos que en la guerra passada. Així que sona el mot "guerra", hi ha una mena de davallada psicològica, i les col·lectivitats, mogudes pels instints primaris, tornen a les edats prehistòriques. Alguns detalls, com el relatiu respecte que hom atorga als presoners, com el relatiu respecte als hospitals, ens han enlluernat passatgerament... Però basta reflexionar un minut per comprendre que aquestes conquistes de la civilització sols es mantenen mentre no perjudiquen gaire els moviments agressius i defensius; així que esdevenen una rèmora important... tot és possible!

Aleshores, més que no perdre el temps tot cercant pactes fràgils i restriccions de paper, val més treballar per l'abolició de la guerra. El *tot o res* de vegades és més pràctic que les mitges tintes. I encara que en aquest punt no ho fos, sempre representa una bandera més bella per aixoplugar la derrota de la caritat.

CARLES SOLDEVILA

Els novopacifistes franco-alemanys

A la revista "Europe", l'infatigable pacifista que és Romain Rolland acaba de publicar un article titulat "La pirateria de la pau", que té la noble violència de les seves pàgines millors. Després d'admirar-se del contrast que hi ha entre les dificultats que trobaven anys enrera els partidaris d'una Europa unida i de les facilitats que troben avui, denuncia la Santa Aliança dels capitans d'indústria franco-alemanys. Només per la força d'un canvi brusc dels interessos, s'explica el canvi sobtat esdevingut en els òrgans de la premsa nacionalista de tots dos països. Giravolts d'aquesta mena mai es fan de franc; sempre hi ha algú que paga.

De moment qui paga és la grossa indústria... a reserva, naturalment, de cobrar capital i interessos usuraris dels països que restin fora del bloc.

Com? Les indiscrecions, inevitables en tractes que són menats en nom de vastes associacions cívico-militars, ens han revelat que un dels primers objectius d'aquesta Santa Aliança del capitalisme era la creació d'un exèrcit franco-alemany de 800.000 homes, comandat per un Estat Major mixt amb dret d'inspecció sobre tots els cossos així alemanys com francesos. Polònia i Bèlgica restarien involucrades com si diguéssim d'ofici en aquesta combinació, i si Anglaterra hi volia ésser també l'acceptarien de bon grat.

Encara que les indiscrecions no anessin més enllà ja era fàcil de preveure que els objectius d'aquesta màquina de guerra no podien pas limitar-se al fet de la seva creació. Els pobles, o millor dit, llurs pretesos mandataris, no organitzen exèrcits mixtos i pacten comandaments únics per simple esport. Però no cal demanar a la imaginació coses que ja ens han donat els mateixos membres de la "Jungdo" (Jungdeutscher Orden), associació patriòtica subvencionada i dirigida pels germans Rechberg, amos de la potassa.

El bloc germano-franco-polono-belga aniria, simplement, contra tots els altres pobles del món. No cal amagar, però, que el seu primer objectiu, la seva víctima favorita, havia d'ésser la U. R. S. S. "El bolxevisme és l'enemic de tots els estats civilitzats" ha declarat autènticament Arnold Rechberg. Al costat d'aquest objectiu primordial, hi ha el de plantar cara a Amèrica — una vaga de deutors que tot estant-se de pagar ensenyen les dents.

No falta tampoc una amenaça contra Itàlia i el seu feixisme. El programa és extens i ambiciós. ¿Qui atura una fantasia servida per l'exèrcit millor que hagin vist els segles: la combativitat i el geni francès de bracet amb la tenacitat i el mètode alemanys?

Ningú no pot dir si aquest somni de ferro, productes químics, maquinària i potassa, arribarà a realitzar-se. El recent escàndol que l'ha posat al descobert i que ha fornit una explicació precisa i clara al canvi de placa dels gramòfons reaccionaris, no és segur que basti per soterrar-lo. En una Europa més viva, més amatent als interessos morals i àdhuc als interessos físics, aquesta revelació hauria estat suficient per posar en guàrdia tots els partits lleialment pacifistes. La davallada general de la passió política fa més incerta la intervenció defensiva d'aquests partits. Més aviat cal refiar-se de l'instint de conservació francès, que, al capdavall, ha de considerar com a joc perillós el de refer l'Imperi alemany amb l'afegiment d'Austria i sobre la base d'una remilitarització enèrgica.

Sigui com sigui, vingui o no aquesta Santa Aliança no menys pobra d'ideal que la que va alçar-se contra la Revolució francesa; la seva possibilitat demostra una vegada més la superficialitat dels apassionaments reaccionaris. Quan arboren la bandera d'un odi de raça creurieu ingènuament que obeeixen a una fatalitat cordial, a un imperatiu ineludible de llur consciència... Però, n'hi ha prou amb què s'obri una nova perspectiva de negoci i de domini, perquè cuitin a arraconar aquells sentiments que semblaven irreductibles i fins sagrats, i donin lloc a uns altres sentiments completament contradictoris.

Potser sí que en alguna llunyana època de la història els elements capitalistes han estat animats per passions fermes, confessables i decoratives. Potser sí... Avui, tanmateix, llur egoisme ha esdevingut extraordinàriament àgil. Sap canviar de bandera com de camisa. L'endemà de predicar la guerra, sap predicar la pau. Amb un tres i no-res, substitueix l'escardot pel ram d'olivera; el nacionalisme esquerp pel paneuropeisme, l'odi al veí del Sud per l'odi al veí de l'Est... I a còpia de propaganda aconsegueix que una part de l'opinió accepti aquests giravolts i encara els jutgi respectables i patriòtics.

MYSELF

COMENTARI

L'obra de Joan Colom

Era natural que després de quatre anys d'estar absent dels nostres salons de pintura, període que En Colom ha dedicat als accidents d'automòbil i, per escreix, a les arts, el nostre pintor tingués un gran èxit. Certament no ha contribuït a aquest triomf la popularitat del seu homònim, l'il·lustre descobridor de l'Amèrica, encara que cada vegada que es parla de la pàtria del gran navegant l'Agència Argus tingui el bon gust d'enviar al pintor Joan Colom tots els retalls de diaris amb els articles en els quals el doctor Ulloa i els senyors Carreres Valls i Bayerri tracten de localitzar la pàtria de l'altre Colom.

No són per al nostre Joan Colom els grans horitzons marins. En té prou amb les cales de la Costa Brava i el bocí de mar que pot veure's emmarcat amb un tros de paisatge enriolat per quatre casetes llunyanes i per la gràcia d'uns quants pins a primer terme.

La pintura de Joan Colom sembla la il·lustració d'una època de la nostra literatura, període de paisatgistes de grans extensions que es considerarien ineptes si no sabessin descriure un paisatge detallant els elements del primer, segon i tercer terme. Aquesta minuciositat, generalment antiliterària, la descripció d'aquell campanar llunyà, que es fon en el setí del cel, escau més en l'obra de Joan Colom que a certs literats de primera categoria. Joan Colom fa pintura i de tant d'amor quo posa en el paisatge, de tant que s'hi entreté, sembla que pinta amb mel.

Però hi ha encara un altre aspecte de Joan Colom que de tan vell aviat mereixerà els honors de l'inèdit. Em refereixo als dibuixos de totes les èpoques del nostre pintor. I entre aquests dibuixos han d'haver-n'hi unes quantes dotzenes d'escampats en les principals revistes catalanes de vint anys enrera, quan En Joan Colom signava Adam. La major part d'aquests dibuixos eren paisatges de Mallorca, fets d'una manera sumària i en els quals mitja línia deia amb gran precisió el perfil de les muntanyes, i amb quatre ratlles es resumien i situaven al seu lloc una olivera o els xiprers de Pollensa. En aquella època, molt dura per als artistes, els pintors passaven llargues temporades a Mallorca. Amb tres rals diaris es vivia esplèndidament a pagès i, per altra part, els pintors es feien la il·lusió de l'exotisme, i venir de la illa daurada amb una col·lecció de paisatges donava el prestigi de tornar de Tahití o de Ceilan. D'aquesta època del mallorquinisme daten una sèrie de dibuixos de Joan Colom, avui quasi desconeguts.

El millor homenatge al pintor Colom i al paisatge català i mallorquí seria publicar un llibre, precedit d'un estudi, en el qual es contiguessin la major part dels dibuixos antics i moderns del pintor que aquests dies té una exposició al saló Parés. Podria ésser un llibre del format d'una novel·la i del preu d'una novel·la. Els dibuixos a la ploma permeten el paper senzill, i tenen, sobre les reproduccions de les pintures a l'oli, l'avantatge de la fidelitat.

Mirar un llibre de paisatges d'En Colom seria tan interessant com llegir la millor novel·la rural.—M. B.

El film tendenciós

Fa molt temps que vaig exposar d'aquestes mateixes planes la meva sorpresa pel fet que el nostre públic ben disposat sempre a exterioritzar la impressió, bona o dolenta, que li produïen els espectacles a què assistia, ... un silenci tan absolut al cinema. Se'm va objectar aleshores que aquell mutisme obeïa al fet que els artistes que encarnaven els protagonistes del film, o el *meteur en scène* foren els possibles creditors de les mostres d'entusiasme o desaprovació per part nostra, no se'ns presentaven en carn i ossos, no podíem dir que teníem al nostre davant més que una representació plàstica d'ells, que distava naturalment, d'ésser ells mateixos.

... Hi deu haver una part ben important de veritat en aquesta objecció que em fou feta aleshores, perquè he tingut ocasió de comprovar que la gent no té vergonya d'aplaudir al cinema.

Jo vaig poder comprovar dilluns al vespre, al Rialto, en la sessió especial organitzada per "Mirador". En acabar el film "Tempesta a l'Asia", el públic, verament entusiasmat, vull creure que tant per la magnífica presentació cinematogràfica com per la significació de les idees que, al seu darrera, hi són exposades, va iniciar una ovació sorollosa. Però en aquell mateix moment, cosa que no passa mai amb tanta rapidesa, es varen encendre els llums de la sala. L'ovació va parar en sec i el públic va tornar a ésser immediatament un públic normal.

Resulta, doncs, que quan se li posa davant dels ulls una cosa de prou vàlua per fer-lo reaccionar, el públic ... sense cap esforç, la seva fredor. El que li costa, però, és considerar aquesta reacció com un fet normal. ... fons, segurament, no és més que un problema d'habitud.

No cal tenir ben presents les circumstàncies en què aquesta reacció pot produir-se. I de moment ja podem assegurar que el fet que el film estigui impregnat d'alguna idea tendenciosa, ... que sigui simpàtica a la majoria, ... de fer vibrar el públic, és prou ... l'estranya fredor d'aquest es ... amb rapidesa.

... a dir que el film esmentat reunia ben bé tots els requisits necessaris ... comentaris, de tota mena, que un hom podia sentir l'altre vespre a la sortida de la sessió no deixaren pas comprendre que aquella gent sortia de presenciar un film. Perquè, a més de tot, tenia l'avantatge d'ésser d'una tendenciositat que m'atreviria a qualificar de necessària. Jo fóra partidari que s'exhibís a Barcelona tota la darrera sèrie dels grans films, francament tendenciosos, impressionats a Rússia. "El cuirassat "Potemkin", "La mare", "La fi de Sant Petersburg", etc. Perquè cal tenir present que, amb ells, s'ha volgut posar de relleu, i cal reconèixer que s'ha aconseguit, l'absurditat i la injustícia dels procediments de l'autocràcia. El que ja els haurà de resultar força més difícil, em sembla, és demostrar que l'únic remei contra això és el que ells han emprat. Però, i aquí és probable que radiqui el seu mèrit principal, tot fa suposar que la seva exhibició serviria per a decantar la ideologia de l'espectador cap a un terme mig, un terme mig tirant cap a l'esquerra si bonament pogués ésser.

Es ben cert que després de la mala fi de pel·liculetes de guerra, de guerra d'escenografia d'opereta, que ens han estat presentades aquests darrers temps al nostre públic li convenia com el pa que es menja un film del to i la categoria del que ens ocupa. Hi ha pogut veure detalls que poden exercir més influència en el nostre públic que una colla de conferències ben donades.

Encara que a algú li pugui semblar, no és un film d'odis, ni destinat a fomentar odi de cap mena. Es una diatriba enèrgica contra una de les pitjors formes en què la força pot actuar al servei del capitalisme: la colonització. I ultra això, i d'una manera més remota, pot servir per a demostrar que les ideologies que per a mantenir-se necessiten forçosament recolzar-se en la força, no poden gaudir d'una estabilitat de gaire durada.

I en tenim tantes ganes d'assistir a demostracions pràctiques d'això darrer!

XAVIER REGAS

Aquest número ha passat per la censura governativa

Per combatre els paràsits de la vinya

París, 4. — A l'Acadèmia de Ciències els químics Pastak i Truffaut han presentat un mètode per al guariment de les malalties de la vinya dites Mildew i Oidium. Es tracta de l'ús de substàncies colorants pulveritzades combinades amb sabons adherents. El procediment és poc costós i, segons sembla, ha estat emprat amb èxit en algunes proves. Amb una sola aplicació els paràsits queden exterminats. Només en alguns casos cal fer una segona aplicació.—Fabra.

Paraules al marge

UN PRES. — Era ben ferotge aquell nou pres. El seu crim, realitzat a sang freda, amb un refinament de crueltat, era dels més abominables. Tota una contrada execrava el lladre i l'assassí. La gent encara en parlava esglaiada. Dues o tres vegades havia intentat de fugir, ardidament, en la nit. Plantava cara a tothom. El més perillós de tots els que hi havia en aquella presó provinciana, era el més vigilat. Concentrat, taciturn, no deia mai un mot. El seu pensament, si és que podem anomenar així la mica de racionalitat que s'allotgés en aquell cervell rudimentari, devia ésser fosc com el seu calabós, on no entrava mai el més petit raig de llum, ni quan el sol, quan és més alt, en tota la seva glòria, il·lumina els recons més amagats de la terra.

La nena de l'escarceller entrava cada dia al pati de la presó: un pati humit i ombriu, obert entre altíssimes muralles. Era petita i tenia els cabells d'or. Vuit anys: tota la innocència infantina en el seu rostre tendre, tota la joia del cel en els seus ulls clars. Entre les males ànimes dels damnats, foragitats del món, ella passava contenta, resplendent, i així que la veien aquells homes — Gorki en diria "ex-homes" — li feien pas amb un respecte exempt de por i servilisme; llurs faccions dures, en les quals sols es reflectia la voluntat del mal, semblava que s'endolcien, i per un moment esdevenien bons.

Ella duia abraçades les seves nines i confiadament es posava a jugar al pati. Parlava amb tots els presos, sabia els seus noms, tots eren coneguts seus; però no tenia pas idea dels seus delictes. Alguns d'ells, els més enginyosos, li feien petits cistells de vímets i capsetes de palla. ¿Quins horitzons s'obrien davant d'ells en veure-la? Ells també havien estat infants...

El pres nou, el més cruel de tots, esquerp, silenciós, solitari, hoste a part en aquella societat arbitrària, arribà també a sentir l'encís de la presència de la criatura, i un bri d'esperança il·luminava les seves inacabables hores de captiveri dins la nit del seu calabós i de la seva ànima: la de sortir al pati, com cada matí — els dies que no era punit — i veure la nena de l'escarceller odiat.

L'ànima candorosa i pura de l'infant era aleshores per a ell com un raig de sol que es filtrés fins al seu cor, que mai havia estimat, i n'esvaís les tenebres. El pres, agraït a la presència d'ella, li hauria fet en aquells moments, de genolls en terra, els dons més meravellosos. Ell sentia vagament tot això, sense poder-ho comprendre.

Acabat, altre cop en la cel·la profunda, passat aquell llampec de bondat inexplicable, tornava a ésser el de sempre i es desficiava hores i hores pensant en fugir i esdevenir altre cop senyor dels camins rals, lliure per a les malvestats, sense llei ni Déu...

PETITS PAISATGES DE LA HISTORIA. — A la vora de Fontajau, prop de Girona, a l'altra banda del Ter, hom veu encara les ruïnes d'una esglesiola, dedicada a Sant Ponç, que va ésser destruïda, per ordre del general Alvarez de Castro, com altres edificis dels voltants de la ciutat, pel setembre del 1808, per tal que els napoleònides no poguessin utilitzar-los per a les operacions de guerra.

De Sant Ponç de Fontajau—*Sancti Pontii de Fontejallo*—ja se'n fa esment l'any 1208 en una escriptura de venda feta per Guillem de Rupià al bisbe Pere de Girona.

Segons la tradició, l'església de Fontajau posseïa un tros del cap de Sant Ponç. Aquesta relíquia l'havia posseïda tota el monestir de Sant Miquel de Cruïlles; però l'any 1386 l'infant d'Aragó va escriure a Gilabert de Cruïlles expressant-li el seu desig de posseir la relíquia. Gilabert va contestar-li que sols li en cediria part. El prior aleshores seccionà la testa en dos fragments, un dels quals lliurà a l'infant. En aquesta operació varen caure tres trossets, que l'infant va donar a Francesc Ça Moncada, rector de Fontajau, que era present, a fi de construir un altar a l'església. Destruïda aquesta, les relíquies i el retaule de Sant Ponç foren traslladats a l'ex-col·legiata de Sant Feliu.

Una altra nota històrica de Fontajau: el 20 de juny del 1808 va tenir-hi lloc una de les primeres lluites amb els francesos. El general Duhesme s'havia presentat davant Girona, disposat a apoderar-se'n. La cavalleria imperial, comandada pel coronel Zenardi, entre vuit i nou del matí, intentà travessar el Ter per Sant Ponç, per a passar al pla de Domeny; però la gent dels pobles de la part de Rocacorba i de Banyoles, armada en sometent, varen rebutjar la cavalleria francesa, i baixant fins a les mateixes vores del Ter, impediren als imperials que passessin el riu, causant-los moltes baixes en repetits atacs.

La gran barca que hi havia abans per a passar el Ter, pròpia d'uns temps que avui ens semblen patriarcals, evocada per Bertrana en una bella pàgina melangiosa, era anomenada de Sant Ponç. Cada any, per la diada del sant, es ballen sardanes en aquell lloc, amb gran animació. L'indret, poblat d'arbredes, amb una font d'aigua cristal·lina, és molt concorregut. I quasi ningú no s'adona d'aquelles ruïnes que aviat desapareixeran del tot i a les quals van associats, tanmateix, aquests records històrics que hem volgut evocar.

JOAN DE PALAU

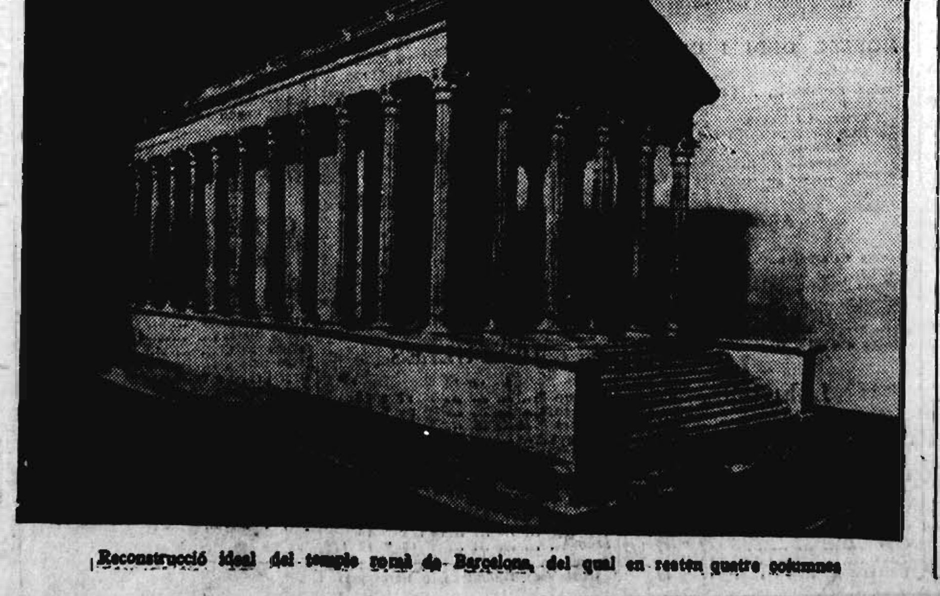

Reconstrucció ideal del temple romà de Barcelona, del qual en resten quatre columnes

El gran duc Ciril, "tsar de Rússia", s'establirà a Saint-Drieux

Berlín, 4. — La "Gazeta de Voss" anuncia que el gran duc Ciril, que fa uns quants anys es va fer proclamar tsar de Rússia, té el propòsit de marxar de Corburg i traslladar-se a França.

Establirà la seva residència a Saint-Drieux. — Fabra.

El premi Goncourt ha estat concedit a Marcel Arland

París, 4. — El premi Goncourt ha estat concedit a l'escriptor Marcel Arland, per la seva obra "L'ordre". — Fabra.

Un túnel de 18.500 metres als Apenins

Bolònia, 4. — A presència dels sots-secretaris d'Estat en Obres Públiques i Comunicacions, i de les autoritats locals, han estat acabats avui els treballs de perforació del túnel sota els Apenins, en la línia que unirà Bolònia i Florència.

El túnel, que amideix 18.500 metres, és un dels més llargs del món en doble via. — Fabra.

Execucions a Rússia

París, 4. — Telegrafien de Xang-Hai al "Petit Parisien" que, segons una informació que publica el diari "Investia", el director adjunt i l'interventor de la central del Banc de l'Estat han estat condemnats a mort per un tribunal soviètic.

Una pena semblant ha estat imposada a quatre personalitats musulmanes, afiliades a una organització antisoviètica, les quals foren afusellades immediatament. — Fabra.

BORSA - FINANCES

Un deure col·lectiu incompliert

per METRIOS

No volem deixar sense contesta l'escrit de l'amic "Lluís del Ter", publicat en aquest mateix lloc, en el qual comentava el nostre article del dia 23 de novembre, que tenia per títol "Manquen homes preparats". En Lluís del Ter es compta entre els joves aficionats als estudis econòmics que han d'esmerçar llurs energies "en un autodidactisme realment esgotador", com diu encertadament, i li dol que caiguin en el buit els nostres articles demanant facilitats per al jovent estudiós. Estem convençuts que fóra aquell jovent qui contestaria amb entusiasme a la nostra crida, perquè, naturalment, la fem en benefici seu, però també estem convençuts de les dificultats que ofereix poder convèncer els qui podrien fer possible amb llur ajut moral i material una empresa de tanta importància. Els que hem tingut la sort de poder conviure en ambients universitaris estrangers, on hem constatat l'enorme distància que separa el nostre esforç per al coneixement de les necessitats econòmiques de la nostra terra de les realitzacions a què ells han arribat, voldríem que es pogués sortir, com més aviat millor, del lamentable estat d'ignorància en què ens trobem. No volem que els coneixements que hem pogut adquirir ens donin una patent d'excepció per "épater le bourgeois", sinó que el nostre més viu desig ha estat sempre poder comunicar-los, i aquest desig hem pogut comprovar que el senten tots els que ens han precedit o acompanyat en els viatges d'estudis. Els nostres economistes de més sòlida fama no han desdenyat, sinó que han cercat, les columnes dels diaris, empesos per la pruïja de donar una orientació als lectors, cada dia més nombrosos, que s'interessen per aquestes qüestions econòmiques. "Sartor Resartus" escrivia fa pocs dies sobre els deures de la premsa en aquesta funció orientadora, i citava alguns dels problemes de més actualitat que haurien d'ésser examinats. Ultra aquests problemes actuals hi ha, però, altres qüestions d'enorme interès per al nostre poble, i basta citar les consideracions demogràfiques i eugenèsiques sobre la decadència de la raça que poden ocasionar la pèrdua dels instints característics de la nostra gent i la transformació total de l'estructura econòmica i social del nostre poble com a exemple de les investigacions estadístiques que cal realitzar, i què cap home sol és capaç de dur a terme. Hem dit altres vegades que no creiem viable el projecte d'Escola d'Estudis econòmics muntat forçosament a base de l'aportació privada, perquè en aquest aspecte quedaria amplament demostrada l'"avara povertà" dels homes que s'han enriquit en la indústria o el comerç i no senten la més mínima necessitat de propulsar la instrucció econòmica de la nostra joventut com a únic remei per a mantenir la nostra supremacia industrial. Ultra les dificultats d'ordre material hi hauria la impossibilitat de trobar tots els professors necessaris — parlem, naturalment, dels competents —. No podem limitar-nos tampoc a fer empassar un llibre de text, cosa que ja es fa en altres llocs, però tot i no demanar l'Escola amb totes les institucions complementàries, sí voldríem que sorgís el mecenatge per fundar unes unitats preparatòries, al voltant de les quals podria anar-se formant el nucli escolar. Caldria donar vida — i això no costaria cap sacrifici desmesurat — a un Seminari d'investigacions econòmiques i a un Institut d'Estadística, sobretot aquest darrer, on els estudiants haurien d'aprendre, abans de tot, el mètode de treball, que podrien treballar independentment, però complementàriament. Aquests dos laboratoris econòmics, amb pocs professors competents, material d'estudi i una revista de divulgació d'estudis, podrien, al cap d'uns quants anys, donar una orientació a les nostres forces econòmiques, advertir sincerament dels errors passats i evitar la migradesa d'horitzons de les nostres classes productores, que fins ara solament han sabut cercar una protecció aranzelària, de vegades excessiva, i ara es troben en el camí de la sindicació forçosa. Una joventut que tingui consciència del propi valer no pot témer d'ésser titllada d'arrivisme, i per això volem ajudar els més emprenedors perquè s'exercitin en la investigació i la crítica. Molts d'aquests joves han trobat en els nostres articles i en els dels altres escriptors de qüestions econòmiques el motiu inicial d'una especialització cultural. Tenim el deure de donar-los la mà en les etapes posteriors dels seus estudis, però si ells i nosaltres estem disposats a treballar pel millor coneixement de la vida econòmica, han també d'estar-ho a complir llur deure els que s'han enriquit en la producció i no vulguin creure que el món s'acaba amb ells.

ANUNCIS MERCANTILS

COMPANYIA GENERAL D'ASFALTS I PORTLAND "ASLAND"

El Consell d'Administració d'aquesta Companyia ha acordat avançar a les Accions Ordinàries de les Sèries 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 8 un 5 per 100, o sigui la quantitat de 23'62 pessetes, deduïts els impostos, a compte del dividend que haurà de repartir-se en l'exercici econòmic que es tancarà el 31 de l'actual mes de desembre.

Les Accions de la Sèrie 9.ª percebran la quantitat de pessetes 2'95, deduïts també els impostos, que és l'equivalent al 5 per 100 de la quarta part del valor nominal en relació amb el temps que es verificà el primer reemborsament. Els senyors accionistes podran percebre les dites quantitats a partir del dia 16 d'aquest mes, contra el cupó número 24, a les oficines d'aquesta Companyia, Passeig de Gràcia, 45, principal, i a la seva Delegació de Madrid, Marquès de Cubas, 1.

Barcelona, 4 de desembre de 1929. — El secretari general, **E. Moliné i Brasés.**

COMPANYIA GENERAL D'ASFALTS I PORTLAND "ASLAND"

El Consell d'Administració d'aquesta Companyia ha acordat el pagament, que hauran de fer efectiu els tenedors de les Accions Ordinàries de la Sèrie 9.ª, d'un segon dividend passiu equivalent a 175 pessetes per títol, o sigui un altre 25 per 100 del valor de subscripció assignat a les dites Accions. El dit pagament haurà de realitzar-se des del dia 16 de l'actual fins al 31 del propi mes a les oficines de la Societat Anònima Arnús-Garí o Banca López Bru, de Barcelona; al Banc Internacional d'Indústria i Comerç, de Madrid, o al Banc de Biscaia, de Bilbao, i es lliurarà en el dit acte als senyors accionistes els títols definitius amb l'estampilla en què consta haver estat satisfet el 50 per 100 del capital de les accions.

Barcelona, 4 de desembre de 1929. — El secretari general, **E. Moliné i Brasés.**

COMPANYIA HISPANO-AMERICANA D'ELECTRICITAT, S. A.

El Consell d'Administració celebrat en aquesta data, en virtut de l'autorització atorgada per la junta general extraordinària del dia 1 de desembre de 1923, ratificada per la del dia 11 de desembre de 1924, ha acordat repartir als accionistes d'aquesta Societat la quantitat de 35 pessetes or a les Accions Sèries A, B i C, i 7 pessetes or a les Accions Sèries D i E, a compte del dividend corresponent a l'exercici 1929.

El dividend es farà efectiu en pessetes al canvi de l'or en el dia del pagament, quedant facultats els tenedors estrangers per a optar per rebre en pagament de llurs dividends or, abans indicats, altres divises equivalents.

Per a percebre el dividend esmentat, els senyors accionistes hauran de presentar, a partir del dia 20 de desembre de 1929, el cupó número 17 de les Accions d'aquesta Companyia a qualsevol dels Bancs a continuació indicats:

MADRID: Banc Central, Banc Urquijo, Banc de Biscaia.
BARCELONA: Societat Anònima Arnús-Garí.
BILBAO: Banc de Biscaia.
BRUSSEL·LES: Banque de Bruxelles et Cassel et Cie.
ANVERS: Banque Centrale Anversoise.
BRUSSEL·LES: Deutsche Bank Filiale Amsterdam, Nederlandsche Handel Maatschappij, Mendelssohn & C.ª Amsterdam, Handel Maatschappij H. Albert de Bary & C.ª
ZURIC i altres places suïsses: Crédit Suisse.
BERLIN i altres places alemanyes: Deutsche Bank i Direction der Disconto Gesellschaft.
FRANKFORT a/m.: Deutsche Bank Filiale Frankfurt.
LONDRES: Midland Bank Ltd., Barclays Bank Ltd., Baring Brothers & C.ª i J. Henry Schroeder & C.ª
NOVA YORK: Guaranty Trust C.ª
BUENOS AIRES: Oficines de la Companyia.

Madrid, 2 de desembre de 1929. — Visat. — Pel president, **J. Ventosa.** — El secretari, **M. Vidal i Guardiola.**

Cotitzacions oficials comunicades pel

BANC DE CATALUNYA

MADRID

Interior 4 %	72'75
Amortitzable 5 % 1920	90'90
" 5 % 1927 lliure	100'60
" 5 % 1927 amb i.	86'60
Cèdules Crèdit Local 5 %	87'00
" " " 5 1/2 %	92'25
" " " 6 %	100'00
Accions Banc d'Espanya	
" Banc Crèdit Local	248'00
" Sucrera preferents	
" Sucrera ordinàries	
" Felguera	96'00
" Nord	
" Alacant	582'00
" Andalusos	
" Explosius	1032'00
" Petrolis	136'00

BORSES ESTRANGERES

PARIS

Deute francès 3 %	
" 5 %	
" 4 % 1917 B.	
" 4 % 1918.	
" 6 % liber.	
Accions Nord d'Espanya	9840
Accions Crèdit Lyonnais	
Banque de Paris	2845
Banque de l'Union	2000
Société Générale	1790
Sté. Générale Electricité	3220
Peñarroya	1040
Rio Tinto	5330
Wagons Lits	650
Etablissements Kuhlmann	1161
Electricité & Gaz du Nord	1058
Senelle Maubeuge	4265
Russ Nouveaux	10550

BERLIN

Chade ser. A-C	328 1/2
Acc. Gesfurel	164 3/4
" A. E. G.	161 3/4
" Farben	182 1/2
" Harpener	
" Deutsche Bank	150 1/2
" Dresdener Bank	149
Disconto-Gesellschaft Ant.	
S. A. T.	166
Acc. Reichsbank	303 3/4
Phoenix	102 1/4
Hapag. ac.	102
Norddeutscher Lloyd. ord.	100 1/4
Siemens und Halske	293 3/4
Deutsche Atlantische Tele.	350
4 1/2 100 Hamburger Hip	7950

ZURIC

Chade series A-B-C	2005
" D	397
" nous Bons	384
" E	95
Accions sevillanes	470
Cèdules Argentines	98 3/4
Bonos . Savo . Adria	60 1/4
Italo Argentina	391
Elektrobank	1095
Motor Columbus	984
Illes Guadalquivir, part f....	
" accions	

BRUSSEL·LES

CHADE	13725
Gesfurel	
Banque de Bruxelles	1340
Banque Belge pour l'étranger	1275
Barcelona Traction	1080
Sidro Ordinàries	
Katanga	6662 1/2
Intertrop. Comfina	
Société Gén. de Belgique	
Angleur Athus	1160
Sofina	71000
H. S. A.	2610
Madrid Tramway	3605
Nord d'Espanya	2650

LONDRES

ACCIONS

Barcelona Traction ord.	15
CHADE	28
" pref.	
Brazilian Traction ord.	43 3/4
Hidroeléctric Argentina	40
Mexican Light & Power. ord	72 1/2
" " pre	76 1/2
Sidro ord.	8 1/2
Primitiva Gas B. Aires	29

OBLIGACIONS

Colombia 1913	84
Uruguai 3 1/2 %	67 1/2
Brasil 4 % 1910	53
" 5 % 1913	77 1/2
" 4 % cons.	57 1/4
" 6 1/2 % 1927	85 1/2
Mèxic 5 % 1899	20
6 1/2 % Barcelona Traction	100
5 1/2 % " "	60
Argentina, cèdules 6 %	43 3/4
Mexican Tramways	77 1/2

Accionistes i obligacionistes de Ferrocarrils

L'anunciada reunió d'accionistes i obligacionistes de Ferrocarrils—que promet ésser de molta importància per a l'economia nacional—en la qual els senyors Bravo i Vives, representants dels de Madrid i Bilbao, donaran compte de llurs gestions en pro de l'Estatut vigent, amenaçat per les reformes que projecta el Govern, se celebrarà avui, dijous, a les sis de la tarda, a la Cambra de Comerç (Casa Llotja).

Advertiment

La Junta Sindical ha [illegible] que, a partir de les sessions [illegible] tota operació a terme que [illegible] sobre qualsevol dels valors [illegible] objecte de contractació [illegible] per les regles següents:

Primera: Tota operació a [illegible] que es concerti s'entendrà a [illegible] del comprador, el qual tindrà [illegible] a exigir la liquidació dels títols [illegible] el sol advertiment previ de [illegible] quatre hores.

Segona: Els venedors a [illegible] vindran obligats a facilitar la [illegible] meració dels títols, la qual es [illegible] constar a la pòlissa de 6 de [illegible] a no ésser que es tracti de [illegible] cions d'operacions anteriorment [illegible] certades, el qual extrem haurà [illegible] justificar degudament davant [illegible] Junta Sindical.

La Junta Sindical tindrà [illegible] del compliment d'aquests acords [illegible] imposarà als infractors les [illegible] que calguin.»

Borsa de Madrid

Per tal de frenar quelcom l'[illegible] lació sobre valors de la Chade, [illegible] mitè de Borsa ha ordenat que [illegible] da valor negociat el comprador [illegible] nedor haurà de fer un dipòsit [illegible] per o diners de 500 pessetes.

La depreciació de Borsa mundial

Diverses estadístiques mostren [illegible] en la data de 19 de novembre, en [illegible] paració a la de 28 d'octubre, [illegible] cotitzats a Londres han acusat [illegible] baixa de valor total de [illegible] lliures esterlines. La major part [illegible] questa depreciació l'han sofert [illegible] Ferrocarrils dels Estats Units [illegible] han baixat d'un 18 i mig per [illegible], que suposa 150 milions de lliures esterlines.

Concentració en la indústria elèctrica

A primers d'any s'assegura que realitzarà la fusió de les següents [illegible] preses elèctriques: Ibèrica Espa[illegible], Cooperativa de Madrid, Unió [illegible] caina, Elèctrica de Viesgo, Car[illegible] na, Elèctrica Valenciana i Distri[illegible] ción Guipuzcoana. Totes aquestes [illegible] cietats, que en gran part estan [illegible] çades pel Banc de Biscaia, consti[illegible] ran una empresa d'un capital [illegible] mat de 1.000 milions de pessetes.

BORSA DE BARCELONA

VALORS A TERME

Borsí matí: Nords, 108'55; Alacants, 102'70, 102'60; Orenses, 31; Colonial, 120, 121'15; Hulleres, 124'50; Mines Rif, 108; Petrolis, 11'35, 11'50; Filipines, 406, 407; Chade, 556, 557.

Borsa tarda: Nords, 109'50, 110'10; Alacants, 104, 103'80; Andalusos, 66'40, 66'30; Transversal, 47; Plates, 45'50; Banc de Catalunya, 107'25; Colonial, 123'50; Hulleres, 125'50; Aigües, 197'25, 198; Aigües noves, 139'25, 139'50; Gas, 155, 156'50; Filipines, 413, 418; Chade, 560, 575; Chade sèrie D, 112; Chade sèrie E, 109'50; Explosius, 208; Mines del Rif, 108, 109; Sucreres, 68; Felgueres, 97; Petrolis, 12'50, 12.

Borsí vespre: Nords, 110'30, 110'20; Alacants, 104'10, 104'20; Banc de Catalunya, 107'50; Aigües, 198'50, 198; Chade, 576, 577; Filipines, 419, 417; Petrolis, 11'85.

COMPTAT: Valors encara no compresos en el Butlletí Oficial

Comp. General del Suro.	96'75
Empresa de Costa Rica.	120'00

MANCOMUNITAT, DIPUTACIÓ I AJUNTAMENTS

Mancomunitat 1914	78'00e
" 1920	90'00e
Oblig. Prov. 6 %	100'90
C. C. Comunal.	84'50
Diputacions velles	84'00e
Ajunt. Badalona	97'50e
Ajunt. Barc. antre.	76'75e
" 1906 B.	78'50
" 1906 C.	78'00e
" 1907 D.	76'00e
" 1910 D.	75'75e
" 1912 B.	75'75e
" 1912 E.	74'00e
" 1912 F.	71'75
" 1913 B.	75'75
" 1916 B.	75'75
" 1917 B.	75'50e
" 1918 B.	76'00
" 1919 B.	76'00
" 1920 B.	76'00e
" 1921 6 %	94'35
" 1922 6 % Exp.	92'50
Eixampla 1907.	91'50e
" 1913.	89'00e
" 1927.	96'75e
Bons Reforma	81'00
Ajunt. València 6 %	85'75
" Sevilla Exp	96'15
" Màlaga	101'75e

DIVERSOS

Port Barcna. 1905.	97'00e
" " 1908.	97'00e
Melilla.	102'00e
Sevilla.	95'85e
Gijón-Musel	97'00e
Marroc 5 %.	89'00e
Banc Hipotecari 5 %	97'50
" " 6 %	106'00e
Caixa d'Emissions	89'75
C. C. Local 6 %.	99'85
C. C. Local 5 1/2	92'15
C. C. Local Interpv.	87'15
Cèdules Argentines.	2'91

DEUTES DE L'ESTAT

Interior 4 %	A.	72'85
"	B.	72'85
"	C.	72'70
"	D.	72'80
"	E.	72'50
"	F.	72'50
"	G. H.	71'00
Exterior 4 %	A.	87'00
"	B.	86'60
"	C.	84'90
"	D.	84'35
"	E.	82'60
"	F.	82'60
"	G. H.	90'00
Amor. 1920 5 %	A.	91'50
"	B.	91'80e
"	C.	91'25
"	D.	91'90e
"	E.	91'40e
"	F.	91'75e
Amor. 1927 5 %	A.	87'00
"	B.	86'80
"	C.	86'75e
"	D.	86'75e
"	E.	86'85e
(amb impostos)		
Amor. 1926 5 %	A.	100'60
"	B.	100'40e
"	C.	100'50
"	D.	100'30e
"	E.	100'15e
Amor. 1927 5 %	A.	100'70
"	B.	100'35
"	C.	100'55
"	D.	100'55e
"	E.	100'65e
"	F.	100'70e
Deute Ferroviari		100'95
(sense impostos)		

OBLIGS. FERROCARRILS

Nord 1.ª hip. 3 %.	71'50
" 2.ª "	70'75
" 3.ª "	71'50e
Nord 4.ª Sèrie	70'30e
Nord 5.ª hip. 3 %.	70'00
Pamplona.	73'00
Prioritat	74'50e
Lleida a Reus	76'25
Astúries 1.ª	69'00
" 2.ª	69'75e
" 3.ª	69'25e
Segòvia 3 %.	67'50e
Almansa 4 %.	82'00
" Adherits	71'15
Sant Joan 3 %.	74'50e
Alsasua 4 1/2 %.	88'25
Osca 4 %.	82'25
Nord 6 %.	102'50e
Valencianes 5 1/2	100'75
Alar-Santander	95'75e
Alacant 1.ª 3 %.	69'00
" 2.ª 3 %.	86'25e
" 3.ª 3 %.	94'50
M. S. A. A 5 %.	95'25e
" B 4 1/2 %	88'00
" C 4 %.	80'00
" D 4 %.	78'50
" E 4 1/2 %	82'95
" F 5 %.	95'50
" G 6 %.	102'75
" H	100'00
" L	102'85
Francès 3 1/4 %	63'75e
" 3 1/4 %	51'75e
Directes 3 1/4 %	56'00
Badajoz 5 %.	99'75
Orense primitiva	46'50
" Prioritat 3 %	62'00e
Andal. 1.ª fix 3 %	63'75
" 1.ª variable.	42'00
" 2.ª fix 3 %	58'00
" 2.ª variable.	41'75
" 1907	66'50e
" B 1 1/2 %.	75'50e
Andalusos 5 %	98'50
Groc fix	40'00e
" variable	28'00e
Gris fix	40'00e
" variable	37'75e
Secundària 4 %	65'25e
Manresa-Berga 5 %	89'50
Sarrià a Barna. 6 %	98'50e
Fer. Catalunya 5 %	88'25e
" 6 %	98'75e
F. C. Catalans vells	87'50e
" " nous	
Tànger a Fez 6 %	103'00
Cremallera 6 %	102'50e
Gran Metro 6 %	94'00e
Transversal 6 %	86'00

OBLIGS. INDUSTRIALS

C. de Tramvies 4 %	78'50e
" 5 %	87'00
Tram. B. E. G. 4 %	101'25e
" 5 %	90'00e
" S. Andreu 6 %	82'50e
C. B. El. 1912 5 %	94'50e
" " 1920 6 %	101'25e
Unió Elèctrica 6 %	101'25
Aigües Barna. 5 %	95'50e
" " D 6 %	101'50
" València 6 %	99'75e
Catalana Gas i El.:	
E 4 1/2 %	88'00
F 4 1/2 %	88'00
U 6 %	101'00
Energia 5 %	95'00e
" 6 %	100'15
" Bons 6 %	101'65e
S. P. F. Mot. 6 %	94'25
S. P. F. Bons 7 %	99'50e
H. A. Elec. 6 %	102'75e
H. A. El. Bons 6 %	115'00e
Transatlàntica 4 %	81'75e
" 6 % 1920 v.	93'85
" 6 % 1922 n.	98'00
" 5 1/2 % esp.	94'00
" 5 1/2 % cns.	96'50
Cooperativa Fl. El.	88'50e
E. Cons. Naval 6 %	102'00e
" " Bons 6 %	101'00e
U. Naval Llevant	98'00e
Asland 5 %	98'50e
Asland 7 %	104'00e
" 6 %	99'00
Hullera Esp.ª 6 %	103'50e
F. d'Obres i 1/2 %	103'00e
" " 5 %.	87'00e
" " 1923.	103'00
Cons. i Pavim. 6 %	98'00e
Prodduc. Pirelli 6 %	95'25e
Colònia Güell 6 %	101'00e
Potassa Súria 7 %	99'00
Regants Ebre 5 %	94'00e
" Llevant 6 %	100'75e
" Bons 6 %	385'00
" B. C. 6 %	99'50e
Tenería Mod. 7 %	100'75
Alts F. d'And. 6 %	100'00e
Sucrera Esp.ª 6 %	100'50e
U. Salinera Esp.ª	109'75e

ACCIONS

Banc d'Espanya	176'00
Banc de Catalunya	105'50
Canal Ebre	40'00e
Petrolis	138'00e
Catalana D	130'00e
" E	154'00
" F. pf. 6 %	104'35
C. Transatlàntica O	60'00e
" " P	65'00e
Espanya Industrial	260'00e
Hispano Suïssa	191'00e
Hulleres	122'00
Indust. Agrícolas	320'00e
M. T. Marítima.	100'00
Transmediterrània	225'00
Telefònica 7 % P.	104'25
Fun. Montjuïc O	100'00
" " Pdr.	138'00e
T. Barna. S. A. Ord	110'00
T. Barna. S.A. P 7 %	108'00
T. Barna. S.A. P 6 %	87'00e

NOTA.—Els canvis assenyalats amb un asterisc (*) són canvis anteriors.

CANVI DE L'OR

Alfons	120'00
Isabel	121'00
Unces i 1/2 unces	123'00
Petites	120'00
França	120'00
Lliures	32'00
Dòlars	6'75
Quilo de plata	130'00
Quilo de plati	13.000

DIVISES

Borsa de Barcelona

França	28'40
Suïssa	139'55
Belgues or	100'50
Lires	37'70
Lliures	35'04
Dòlars	7'18
Peso argentí	2'94
Marcs	1'72 1/2

BORSA PARIS

	Tanca	Compra
Londres	123'89	123'817
Nova York	355'25	25'357
Bèlgica	25'282	355'25
Espanya	353	354'25
Itàlia		122'90
Suïssa	492'50	492'50
Dinamarca		
Holanda	1095	1095
Noruega		
Suècia	684'50	
Praga		
Romania		
Hongria		
Viena		
Alemanya	607'75	608

Borsa Londres

Nova York	[illegible]
Holanda	[illegible]
França	[illegible]
Bèlgica	[illegible]
Itàlia	[illegible]
Alemanya	[illegible]
Suïssa	[illegible]
Espanya	[illegible]
Dinamarca	[illegible]
Suècia	[illegible]
Noruega	[illegible]
Lisboa	[illegible]
Praga	[illegible]
Àustria	[illegible]
Argentina	[illegible]
Rio Janeiro	[illegible]
Montevideo	[illegible]
Xile	[illegible]
Buenos Aires	[illegible]
Portugal	[illegible]
Valparaíso	[illegible]

DADES FACILITADES PER LA CASA JOAQUIM SITGES PADROSA

ARTICLE MERCAT	Mesos	Tanques Precedent	Tanques D'avui	Alça	Baixa
Cafè Nova York	Gener	5'48	5'39		11
		5'10	5'16	6	
	Juliol	5'10	5'13	3	
Sucre Nova York	Gener	1'93	1'95		3
	Maig	2'12	2'09		3
	Juliol	2'18	2'17		1
Sucre Londres	Març	10.6 3/4	10.6		3/4
	Maig	10.9 3/4	10.9 3/4		
	Agost	11.4 1/2	11.4 1/2		
Blat Xicago	Març	138	136 1/4		1 3/4
	Maig	141 3/8	140		1 3/4
	Juliol	142 1/4	140 1/4		2 1/4
Moresc Xicago	Març	97	96 1/4		3/4
	Maig	99	98 3/8		5/8
	Juliol	100 7/8	100 1/8		3/8
Blat Liverpool	Desembre	9.8 3/4	9.8 3/4		
	Març	9.11	9.11 1/8		
	Maig	10.4	10.4 1/8	1/8	

Metalls - Londres

	Precedent	D'avui	Alça	Baixa
Coure comptat	67.12.6	68.13.9	12.6	
" 3 mesos	67.08.9	68.16.3	7.6	
Estany comptat	177.10.0	176.12.6		22.6
" 3 mesos	180.17.6	179.11.3		26.3
Plom comptat	21.05.0	21.06.3	1.3	
" terminal	21.08.3	21.08.3	2.6	
Spelter comptat	20.00.0	20.03.9	3.9	
" terminal	20.01.3	20.13.9	12.6	

MERCAT DE LLOTJA

CEREALS

BLATS

Aragó i Navarra s. clas.	48 a 51 1/2
Castella	47 1/2 " 48 1/2
Manxa	47 1/2 " 48
Extremadura cos.	47 " 48
Penedès i comarca	50 " 50 1/2
Urgell	49 " 49 1/2

(Preus en pessetes els 100 quilos, sense sac, damunt vagó origen)

MORESC, ORDI I CIVADA

Moresc Danubi	34 1/2 a 35
Moresc Plata	" 36
Ordi Extrem.ª i Manxa	
Ordi Urgell comarca	37 1/2 " 38
Civada Extremadura	38 " 38 1/2
Civada Manxa	
Escaiola	30 " 33

ARRÒS

Bomba Calasparra	135 a 150
Bomba	105 " 115
Selecte	81 " 82
Matisat	82 " 81
Benlloch O.	88 " 60
Trencat	45 " 46
Farina d'arròs	45 " 50

LLEGUMS

Llentilla s. procedència	110 a 125
Faves estrangeres	40 " 46
Faves Extrem.ª o And.ª	
Faves Llobregat	44 " 46
Favons Extrem. o And.	
Favons estrangers	46 " 46
Veces Regueira	
Veces Andalusia	47 " 48
Erps	42 " 00 1/2
Titus	42 " 42 1/2
Guixes	45 " 46

MONGETES

Castella	145 a 150
Mallorca	120 " 121
Prat noves	120 " 125
Urgell i comarca	122 " 125
València a classe	120 " 125
Estranger 2.ª classe	

CIGRONS

Saüc	180 a 190
Blancs gr. alf. 44/46	110 " 115
Blancs gr. alf 48/50	100 " 105
Blancs gr. alf 52/54	95 " 97
Blancs gr. alf 58/58	75 " 80
Blancs gr. alf 60/62	70 " 75
Pelons	75 " 80

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

FARINES

Força	79 a 80
Extra local	70 " 71
Corrent local	" 67
Extra blanca Castella	70 " 71
Intervinguda	" 67
Blanca corrent Castella	64 " 66
Sèmola	50 " 59

(Preus en pessetes, sac de 100 quilos damunt carro Barcelona)

DESPULLES

Número 3	27 a 28
Número 4	25 " 26
Segones	20 " 22
Terceres	19 " 19 1/2
Quartes	18 1/2 " 19

(Preus en pessetes, sac de 60 quilos, damunt carro Barcelona)

Alfals (primo)	18 1/2 a 19
Segones	15 1/2 " 16
Saüc	12 " 12 1/2

(Preus en rals la quartera de 70 litres, sense sac, damunt carro Barcelona)

ALTRES GENERES

GARROFES

Xipre	
Negra Vinaròs	40 1/2 a 41
Negra Castelló	40 1/2 " 41
Negra Matafera nova	39 " 39 1/2
Roja nova	30 1/2 " 31
Eivissa nova	" 29
Mallorca nova	28 1/2 " 29

(Preus en rals els 42 quilos, sense sac, damunt carro Barcelona)

Polpa remolatxa estr.ª	44 a 45
Polpa remolatxa país	39 " 30
Turtó de coco	32 " 33
Farina de llinosa	39 " 40

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt carro Barcelona)

Alfals segona classe	7 a 8
Palla Urgell	5 " 5 1/2
Palla curta	4 " 4 1/2
Palla d'olivera	
Trepadella	

(Preus en pessetes els 40 quilos, damunt carro Barcelona)

OFERTES DIRECTES DE PROCEDENCIA

Ordis Extrem.ª o Manxa	33 a 34
Erps nous	35 " 35 1/2
Titus i guixes	35 " 36
Veces Màlaga	44 1/2 " 45
Favons país	
Faves país	
Ordi Urgell i comarca	
Civada Manxa	31 " 31 1/2
Civada Extremadura	31 " 31 1/2

(Preus en pessetes els 100 quilos, amb sac, damunt vagó origen)

ARRIBADES

Per M. S. A. Vagons: 30 de blat; 6 de farina.

Pel Nord. Vagons: 4 de blat; 6 de farina; 2 d'ordi.

CENTRE COTONER DE BARCELONA

LIVERPOOL	Disp.	G	M.	M.		O	
Tanca anterior	955	926	934	943	947	944	[illegible]
Obertura		927	943	953	957	953	[illegible]
Segon telegrama	967	927	945	954	958	954	[illegible]
Tanca		933	943	952	957	951	[illegible]
Alça							
Baixa	12						

NOVA YORK	Disp.	G	M.	M.	J.	O	D.
Tanca anterior	1775	1750	1776	1802	1814	1807	[illegible]
Obertura		1756	1784	1809	1820	1813	[illegible]
Segon telegrama		1746	1777	1801	1813	1800	[illegible]
Tanca	1750	1740	1772	1798	1803	1781	[illegible]
Alça							
Baixa							

NOVA ORLEANS	Disp.	G.	M.	M.	J.	O	D.
Tanca anterior	1738	1742	1772	1793	1806	1802	
Segon telegrama		1751	1777	1801		Nom	
Obertura							
Tanca	1728	1733	1761	1783	1796	1784	
Alça							
Baixa							

EGIPTE (Liverpool)	Sakellar. N.	Sakellar.	Upper N.	Upper
Tanca anterior	1368	1404	1043	
Obertura				
Segon telegrama				
Tanca	1396	1416	1047	
Alça				
Baixa				

Alexandria. Tanques del dia

	A	O	D	F
Ashmouni	1914	1933	1935	2036
	J.	N	G.	M
Sakellar	2778	2883	2878	2980

DISPONIBLE EN PLAÇA

Good Middling (Standard Universal)

Texas	Orleans	
171e	170	170

e Representant l'actual import del mitjà Regulador de la L. Cotonera la quantitat de ptes. 5'30 per 50 k. preu de la cotització base Good Middling 15/16", resulta Ptes. 175'30 [illegible]

Arrib. als EE. UU. en un dia.	41.000	B/s. contra	36.000	B/s.
Arrib. als EE. UU. des d'1 d'agost.	5.851.000	" "	6.059.000	"
Vendes a Liverpool.	8.000	" "	8.000	
Transferència	4'87 7/8			

Didacta

la manuscriptura clara i catalana que podeu aprendre en poques setmanes a casa mateix.
Demaneu-ne detalls i condicions al

LICEU DALMAU

Carrer de València, número 245. —— Barcelona

Nom ....
Carrer ....
Ciutat ....

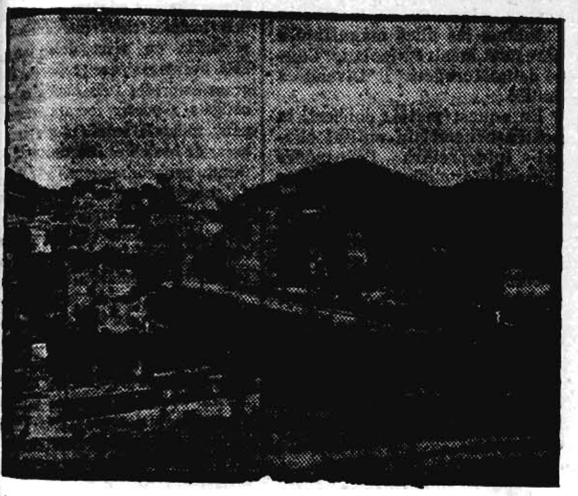

VISTA PARCIAL DE VALLCARÇA

Bloc del transeünt

Els que pugnen per tornar al sistema de llibertat en els lloguers—llibertat per augmentar els preus—afirmen de vegades que la pròrroga forçosa del contracte constitueix una innovació que trenca els motllos del dret consagrat en tots els temps.

Cal posar una observació fonamental a aquella afirmació, i és la següent: que a l'any 1842 mai el propietari podia desnonar sense causa justificada. En ésser la llei de 9 d'abril de 1842 ...ra concedir-los el dret que pretenen establir, exposant motius ben poc convincents, per altra part.

Precisament, En Folguera, comentant aquella llei en el "Arte de notaria", diu que va fer més desavantatjosa la condició dels llogaters, per més que s'hagués dictat la disposició invocant un principi d'igualtat que en aquest cas és illusòria", i encara afegeix "és una llei donada a favor dels rics i en contra dels pobres".

* * *

Vàrem llegir el començament de la temporada del Liceu, que es proposava resoldre la qüestió de posseir una bona orquestra i un cos de dansarines.

Ja convindria que es prengués de debò el teatre de l'òpera a Barcelona. Això d'anar afirmant cada dia que és el millor del món, a l'últim farà que tothom i ens posarà en ridícul a ... Es evident que l'escenari és deplorable; que l'orquestra es presenta regularment poc preparada; que manca un cos de dansarines (aprofitable, a ... per a altres espectacles) i manca, en general, tota la comparseria. Ara ... volem parlar de les supressions ... i de personatges que sovintegen en les representacions. No s'hi val reduir tot l'espectacle de l'òpera a ... admirables cantants i un famós director d'orquestra. L'òpera requereix ... elements, i només quan es tenen ... es pot parlar amb fonament.

La temporada actual, tan productiva, ... de servir per dotar el Liceu dels elements que li són indispensables, i ... si li continuen mancant faran fer ridícul als que creuen de bona fe les ... oficioses que sovintegen als diaris.

* * *

Tomnoleix se'n fa un gra massa en l'anunci previ de l'aparició en català ... obres estrangeres; llegim l'aparició imminent d'una obra, passen mesos i mesos..., de vegades no es publica i ja no se'n parla més; de vegades, quan es publica, ja ha sortit a millor preu en altre idioma o bé ja ha perdut l'interès que presentava en altres moments.

Un cas semblant passa amb la meravellosa novella de Kipling, "Kim", amb altres obres d'aquest autor. "Kim", que segons els crítics estrangers és l'obra més completa i definitiva de Rudyard Kipling, he pogut comprovar que és quasi desconeguda de la majoria dels nostres lectors.

Amb tot i les dificultats que creiem presenta aquest autor, ¿no podria En Soldevila, traductor admirable de l'anglès, fer conèixer als lectors en català el "Kim" i alguns dels "Tales from de Hills"?

Crec que l'èxit que tingué el "Llibre de la Jungla" seria igualat o superat per aquestes noves aportacions.

El nou emprèstit Interior or

Es creu que aquest emprèstit de 500 milions de pessetes or tindrà un interès del 5 i mig per 100.

El vi a França

De les declaracions dels colliters es dedueix que la collita dels quatre departaments productors més importants del Midi és inferior en dos milions d'hectòlitres a la collita de l'any passat.

Afegirem que aquest dèficit és compensat pels estocs de collites precedents i subsistents a la propietat. Aquests estocs de reserves s'evaluen en 2.645.680 hectòlitres contra 197.091 a començaments de la campanya precedent, de manera que les disponibilitats totals representen uns 29.579.786 hectòlitres en 1929 contra 29.190.422 hectòlitres en 1928.

Banxita

S'ha descobert un important jaciment de banxita a la illa Jan-Mayen, situada a Noruega, al nord del cercle polar, d'una reserva de 30 milions de tones de mineral a 60 per 100 de riquesa.

Està situada prop d'un port lliure tot l'any de glaç.

La importància d'aquest descobriment ens la senyala la producció anual mundial de banxita, que és d'1.763.000 tones.

Tenint en compte les formidables disponibilitats de Noruega en hulla blanca, no serà res d'estrany que en un futur gens llunyà aquest país sigui un gran productor d'alumini.

Fins ara se serveix de mineral importat de França i de l'Amèrica del Sud.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

SOLER i TORRA Germans
BANQUERS
Rambla dels Estudis, 11 i 13, i Bon-Succés, 1 i 3
Negociem els Cupons
DELS DEUTES INTERIOR, EXTERIOR, AMORTITZABLES I CAIXES FERROVIARIES, DE VENCIMENT 1.er GENER VINENT
CAMBRA CUIRASSADA — CAIXES DE LLOGUER
per a guardar valors, documents, joies i altres objectes de valor. - Compartiments des de 22 pessetes anuals
Es pot visitar-se tots els dies feiners, de 9 a 1 i de 3'30 a 6.

NOTICIARI

LA PUBLICITAT
PREUS DE SUBSCRIPCIO
Ptes.
Barcelona, mes . . . . 2'50
Península Ibèrica, trimestre . 7'50
Amèrica llatina » . . 9'50
Altres països » . . 25'—

SERVEI METEOROLOGIC DE LA DIPUTACIO DE BARCELONA

Situació general atmosfèrica d'Europa a les set del dia 4 de desembre de 1929:

Persisteix el règim de mal temps a les Illes Britàniques amb vents forts del sector sud i pluges a la major part d'Anglaterra, Escòcia i Irlanda, i mar agitada a totes les costes, degut a una depressió que actualment es dirigeix envers la mar del Nord.

Existeix un màximum anticiclònic a Itàlia amb el seu centre a Roma, que dóna lloc a abundants boires a l'esmentat país.

A la Península Ibèrica el temps és molt variable i hom observa pluges a la Cantàbrica, planell central i Andalusia i a la resta boires i núvols baixos.

Estat del temps a Catalunya a les vuit:

El cel està tapat a tota la regió i hom observa boires a Igualada, Camp de Tarragona i Ribes de l'Ebre.

A l'Empordà bufen vents forts del sector sud.

Les temperatures han experimentat un notable augment i no es registren mínimes inferiors als zero graus.

La màxima assolí els 19 graus a Girona i Camarassa.

A l'alt Pireneu es registraren lleugers xàfecs amb precipitacions d'un litre per metre quadrat a l'Estangento, Molins i Cabdella.

JOIES VERITABLE OCASIO per a comprar a bon preu aneu a la Joieria Magriñà, Tallers, 41

SERVEI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Dia 4 de desembre de 1929.

Hores d'observació: 7, 13, 18; Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 763.2, 762.9, 763.8 millímetres; 1017.5, 1017.1, 1018.5 millibars; Termòmetre a l'ombra: sec, 14.3, 16.8, 14.8; humit, 13.2, 14.8, 14.0; Humitat (centèsimes de saturació): 87, 80, 91; Vent: direcció, calma, S., SW.; velocitat (m. per segon): 0, 3, 0; Estat del cel: tapat, nuvolós, serè; Classe de núvols: A cu Nb, Ci Fr cu; Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 18.5; mínima, 11.8; íd. arran de terra, 10.2; Oscillació termomètrica, 6.7; Temperatura mitjana, 15.1; Recorregut del vent en igual període, 46 km.; Observacions particulars, boira en ferse fosc.

BOMBA PRAT
la més indicada per a l'elevació d'aigües per a l'ús domèstic
De venda:
E. I M. CAPO
Trafalgar, 56

BALL A HONOR DEL CLUB FEMENI D'ESPORTS

"Eureka" organitza per a dissabte vinent, dia 7, a les deu de la vetlla, un grandiós i selecte ball dedicat a l'esmentada entitat.

Els millors Pathé Baby
Casa Cuyàs: Ptl. de l'Angel, 28

TRANSRADIO ESPANYOLA, S. A.

Relació de ràdios detinguts per no trobar-se el destinatari i a disposició de qui acrediti ésser-ho, a les oficines de Transràdio Espanyola, S. A., Ronda de la Universitat, núm. 35:

D'Ecali, Amancini; de Pasto, Mpalau; de Berlín, Vinkegold; d'Hamburg, Liebrecht; de Pforzheim, Lluís A. Krantz; de Rotterdan, Dulken; de London, Winston Theatre Olympia; de Bremen, Palcorcho; de Genevesuisse, Salva, Capellans, 5.

Pastilles Laxants Prats

La Joventut Aragonesista d'aquesta ciutat es complau a convidar a tots els que hi simpatitzen, a l'excursió que ha organitzat per al dia 8 del corrent, a la Conreria. Sortida de l'estació de França, a les vuit del matí.

En tornar de l'excursió hi haurà el ball de costum a l'estatge social, Ferran, 30, principal.

Tapagoteres
Butsems i Comp.a
PELAYO, 22

En la darrera sessió celebrada per la Junta directiva de la Societat d'Atracció de Forasters, d'aquesta ciutat, sota la presidència del senyor Marian Rubió i Bellver, foren presos els següents acords:

Fer constar en acta el sentiment de l'entitat per la mort dels estimats consocis doctor Jaume Ferran Clua i En Lluís Pirretes Carreres (e. p. d.); aprovar les noves bases per al concurs de fotografies de Barcelona i Catalunya, que serà convocat aviat; concedir la Medalla d'argent de la Societat per a ésser adjudicada en el Tercer Aplec d'Hivern dels Esquiadors de Gràcia; agrair la invitació de l'enginyer cap de la Divisió Hidràulica del Pireneu Oriental per acompanyar-lo en la visita a la riera de Cambrils (Vilassar de Mar), lloc en el qual desitja aixecar un edifici social la Federació Agrícola del Litoral, i sobre el qual assumpte informà la Directiva; adherir-se a l'homenatge que la Cambra de l'Automòbil de Catalunya i altres elements esportius tributaran al senyor Narcís Masferrer, amb motiu d'haver-li estat concedida la Creu d'Alfons XII pels seus serveis esportius i contribuir a la subscripció oberta per a oferir-li les insígnes de la dita condecoració; interessar-se perquè a la carretera pròxima a les cèlebres pedreres romanes del "Mèdol" (Tarragona), i al castell de Tamarit siguin posats pals indicadors de llur situació respectiva, per a orientació dels turistes; recolzar dintre l'esfera d'acció de la Societat la plausible idea de fer assequibles al turisme les ruïnes de l'antic monestir de Sant Pere de Roda (Girona), i expressar al delegat a París senyor Josep Gaya la impossibilitat en què es troba actualment la Societat de contribuir econòmicament al pla de publicitat conjunta a París, que té presentat l'esmentat senyor.

Per la secretaria es va donar compte dels obsequis dedicats als membres del Comitè de la Companyia Internacional de Cotxes-Llits, recentment reunits en aquesta ciutat i als senyors que els acompanyaven; dels importants lliuraments de material de propaganda fets al Patronat Nacional de Turisme i a diverses Agències estrangeres de viatges, i d'haver disposat la Companyia dels Camins de Ferro del Nord d'Espanya que el segellat dels bitllets d'anada i tornada de Barcelona a Montserrat, que ha de verificar-se en aquesta darrera estació, pugui fer-s'hi per l'encarregat d'examinar-los a l'entrada de l'andana per tal de donar facilitats als passatgers que els usen, conforme els desigs expressats per la Junta directiva.

Clínica Mat. ASUERO, Ptal. Angel, 30

A la Policlínica de la Villa de Salut L'Aliança es prestaren durant el finit mes de novembre els següents serveis:

Cirurgia general i estómac, 469; medicina general, 462; malalties de la infància, 195; malalties de la dona, 175; gola, nas i oïdes, 662; vies urinàries, 722; embaràs i part, 28; cirurgia ortopèdica, 6; malalties nervioses i mentals, 60; malalties de la pell, 239; dentista, 257; malalties dels ulls, 473; massatge, 36; cor i vasos, 16; pulmons, 28, i sol d'altura, 140. Total, 3.971 serveis.

També en el mateix mes ingressaren al seu Palau de la Mutualitat 190 malalts.

MORT PER UN TREN

A l'estació de França morí Juli Serrano, de 27 anys, al qual portaren en el tren per tal de prestar-li millors auxilis de les greus lesions rebudes en ésser agafat pel mateix tren a l'estació de Nulles, on se li practicà la cura d'urgència.

Molt important. — Tota persona que vulgui estar al corrent de les novetats científiques i literàries de la seva especialitat, cal que s'apressi a donar el seu nom a la
Llibreria Barcelona (C. I. A. P.)
la qual se us servirà per al seu examen al vostre domicili particular.
Rda. Universitat, 1, i Corts, 592
Telèfon 22346

CALEFACCIO IDEAL
ESTUFA J. M. B.
VALENCIA, 346 — TEL. 73016

ATROPELLAMENTS

A la Rambla del Mig fou atropellat per un auto Jaume Llorent Torres, de 61 anys, el qual sofrí fractura del fèmur esquerre i contusions a la cara i a les mans, qualificades de greus al dispensari del carrer de Claver, on fou assistit.

— A la plaça de Catalunya l'autòmnibus número 12102 B. atropellà Josep Santmartí i Canut, de 13 anys, i el contusionà fortament del peu esquerre.

Fou auxiliat a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere.

Tots els Figurins i Revistes de Moda que es publiquen al món, i tota actualitat pròpia per a la dona, la trobareu a la Secció de la
Llibreria Barcelona (C. I. A. P.)
Rda. Universitat, 1, i Corts, 592
Telèfon 22346

Mentre treballava a bord del vaixell "Freixa III", caigué sobre Joan Riera Torres, de 26 anys, un tauló que li causà una contusió al munyó dret, de pronòstic reservat.

Devocionaris, Vides de Sants i totes les obres editades per "Razón y Fe", a la
LLIBRERIA BARCELONA
(C. I. A. P.)
Ronda Universitat, 1, i Corts Catalanes, 592. Telèfon 22346.

MOSSEGAT PER UNA RATA

Al seu domicili del carrer de Migdia, 11, fou mossegat a la cara per una rata, mentre dormia, Manuel Latorre Sànchez, de 13 anys.

Fou auxiliat al dispensari corresponent, on qualificaren la seva lesió de pronòstic reservat.

INTENT DE SUICIDI

Al seu domicili del carrer de Paludàries, núm. 9, Josep Panicello Valverde, de 30 anys, intentà suicidar-se prenent quatre pastilles de sublimat.

Sofrí intoxicació greu i fou auxiliat al dispensari de Santa Madrona.

La Secció Fémina, de la Llibreria Barcelona (C. I. A. P.), s'ha obert al públic. Visiteu-la. Entrada lliure.
Rda. Universitat, 1, i Corts, 592
Telèfon 22346

BARALLA

Josep Ortiz i Mansié, de 44 anys i Enric Guarneiro i Moreno, de 29, van barallar-se a la plaça de Catalunya.

Calgué assistir el primer a la casa de socors de la Ronda de Sant Pere, on li apreciaren diferents lesions a la galta esquerra.

T. S. F.

RETRANSMISSIONS UNIO RADIO BARCELONA

Tarragona artística i industrial

Prosseguint la seva missió de difondre els valors de totes les ciutats catalanes, Unió Ràdio Barcelona ha organitzat la quarta de les dites emissions, dedicada a la ciutat de Tarragona, model d'energies i intensitats, que ha sabut collocar-se en primer rengle pels seus propis mèrits i gloriosa tradició.

Aquesta emissió es radiarà demà, divendres. El programa és d'una gran importància pels factors locals que hi prendran part.

En aquest acte, que tindrà lloc al Teatre Principal hi prendran part la Banda del Regiment de Luchana; el senyor Xavier Gols, pianista; el senyor Josep Català, violinista; el senyor Ramon Forés, tenor; l'Orfeó Tarragoní. La part literària anirà a càrrec del senyor Manuel Galés, el senyor J. Antoni Guàrdies, el senyor Trifó Bas, el senyor Lluís de Salvador i el reverend Sancho Capdevila.

PROGRAMES PER A AVUI

UNIO RADIO BARCELONA

349 metres

11'00: Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries. Nota meteorològica radiotelegràfica per a les línies aèries.

13'00: Emissió de sobretaula.

Tancament del Borsí del matí. "Tristany i Isolda", acte segon, espera d'Isolda i èxtasi d'amor (Wagner); "Ave Maria", Tito Schipa, pel seu autor; "Somni d'amor (Liszt), per Tito Schipa; "Raibroad rithm", slow fox (F. Behr i J. J. German); "Trinitari", xotis (J. Foroll); "Ebro famoso", vals jota (J. M. Canals), Sextet; "Carmen" (Bizet), per Tita Ruffo i chor.

Informació teatral.

"Après l'été", quintet corda (F. Schmitt); "Maniobras en otoño", selecció (E. Kalman), Sextet; "La Favorita" (Donizetti), per M. Fleta; "La Esfinge", dansa egípcia (V. i A. Terol), Sextet; "Jalouse", java (S. Bartoli), Sextet; "No fooling" (Buck Handley); "Cuento de la Alhambra" (A. Celda); "Los flamencos", selecció (A. Vives), Sextet; "El deportado", cançó, per M. Redondo; "Libeules" (H. Tellam); "Corinto y oro", pas doble (J. Venècia), Sextet.

Informació d'actualitat referent a l'Exposició Internacional de Barcelona.

15'00: Tancament de l'estació.

17'30: Obertura de l'estació.

"Amor romàntic", fox (L. Valdés), Trio Ibèria; "Fiesta mora en Tànger" (Turina-Aguilar), Quartet Aguilar; "Love-me", one step (E. Clarà); "Panchito", pericon-java (B. Nau), Trio Ibèria; "Nada quiero saber de Lili" (Egen-Schwabach), xarleston, Orquestra Marek-Weber; "¡Pobre mío!", tango (L. Valdés), Trio Ibèria.

18'00: Cotitzacions dels mercats internacionals i canvi de valors. Tancament de Borsa.

Sessió infantil i d'acudits, contes, endevinalles, poesies, etc. Continuació de la interessant novella infantil titulada "¡Pobre Blas!", escrita per la comtessa de Ségur.

Conversa sobre el Bruc, per Toresky.

18'30: *Notícies de premsa.*

El Trio Ibèria interpretarà: "Asturiano", pas doble (M. Peralta); "Eva", selecció (F. Lehar); "Prière d'amour", vals lent (G. Amaniera); "Festa n'a tolda", rapsòdia gallega (G. Freire).

19'00: Tancament de l'estació.

20'30: Obertura de l'estació.

Curs elemental d'anglès, amb assistència d'alumnes davant el micròfon, per les Escoles Massé, a càrrec de la professora nativa Miss Kinder.

21'00: Campanades horàries de la Catedral. Nota del Servei Meteorològic de la Diputació Provincial de Barcelona. Estat del temps a Europa i a Espanya. Previsió del temps al NE. d'Espanya, a la mar i a les rutes aèries.

Notícies de premsa.

Cotitzacions de monedes i valors. Tancament del Borsí de la tarda.

21'05: Retransmissió parcial de l'òpera que es representarà al Gran Teatre del Liceu. En els intermedis: notícies de premsa.

Informació d'actualitat referent a l'Exposició Internacional de Barcelona.

UNIO RADIO CATALANA

268 metres

19'00: Obertura de l'estació.

Cotitzacions del Borsí de la tarda. "When summer is gone" (Harrison Wilhite); "Fandango del Niño de Marchena" (Yance); "Orgullo criollo" (Laurenz de Caro); "Llévame la burra" (B. Fernàndez), cançó asturiana, per "Coral Vetusta de Oviedo"; "Leyenda", versió castellana de R. Benedito, música de Tchaikowsky, per "Coral Vetusta de Oviedo"; "Angela mía" (Solist i Rapée), per T. Folgar; "Chiquita" (F. Prado i Wayne), per T. Folgar; "Tzar Saltan", suite núm. 3" (Rimsky Korsakov), primera i segona parts.

Notícies de premsa.

Tannhauser. "Esperant el perdó" i "Llavors el vegi", acte tercer (Wagner), primera i segona parts, pel tenor L. Melchior; "Nana" (Falla), per M. Fleta; "Um-Tcha-Um-Tcha Da, Da, Da" (Hart Blight); "Tus engaños" (Villan, Lópera Barca i Fornes), per Mercè Serós; "Adulón" (Irusta, Fugazot i Demare), per Irusta; "Manos brujas" (J. Aguilar), per Irusta i Fugazot; "Laughing marionette" (Collins); "Artista y mujer" (G. Pino, G. Estellés i Arefiel), per Paquita Alfonso; "Joliu despertar", sardana (M. Bataller); "El señor Otilio", xotis (A. Paredes); "Considerin" (Long); "Los verderones", java (Guerrero); "Carreñana", cançó asturiana, per Perèdia.

20'30: Tancament de l'estació.

TOT ES POSSIBLE

Un model de MINERVA interessa sempre a tota persona que consideri indispensable que en la seva indumentària predomini el bon gust.

Un model de MINERVA reuneix invariablement els detalls i capritxos d'ornamentació que harmonitzen amb l'encisadora gràcia femenina.

Ara realitza MINERVA un dels seus encerts més grans. Uneix el bon gust a uns preus decididament barats.

Article 6007.—Bellíssima sabata tall anglès, de xarol negre o de pell de color, adornada elegantment, cordó penjant, folrada amb pell fina, talons Lluís XV i mig taló. Qualitat MINERVA.

Preu: Ptes. 17'90

Calçats Minerva S. A.

Via Laietana, 30-Pelayo, 1-Rambla d'Estudis, 4
Salmerón, 71-Colom, 2 (entrada P. Reial) Escudellers, 6

ELS AMICS DE LA PUBLICITAT RETENEN CUROSAMENT ELS NOMS DE LES CASES QUE HI ANUNCIEN

CENTRO INTERNACIONAL DE INTERCAMBIO
Fundat en 1919
Foment de l'Exportació
Cobrament de Crèdits
Informes Comercials
Demaneu prospecte gratuït
Plaça Urquinaona, 13, primer
Telèfon 19532 :-: Barcelona

NUEVO ATWATER KENT RADIO
DINAMIC. - Reixeta blindada
Més de tres milions d'aparells en funcionament al món. Ningú més que Atwater-Kent ha pogut fabricar ni vendre semblant xifra. Aparells que es connecten directament al corrent elèctric, i donen una selectivitat, abast, volum, fidelitat i netedat de sons no obtinguts fins a avui.
Carrer Diputació, 294

ELIXIR ESTOMACAL SAIZ DE CARLOS
Tonifica, ajuda a pair, obra la gana i cura les malalties de
L'ESTÓMAC I BUDELLS
DOLOR D'ESTÓMAC
DISPEPSIA
AGROR I VÒMITS
INAPETENCIA
DIARREES DELS NENS I ADULTES
LLAGA DE L'ESTÓMAC
Molt eficaç contra les diarrees dels nens, àdhuc en l'època del desmamar i dentificació.
35 anys d'èxit constant.
5 pessetes ampolla, amb medicació per a uns 8 dies
De venda principals farmàcies del món.

CINEMA

LA MODA EN BLANC I NEGRE

Hollywood, centre de la moda

La moda es va tornant cada dia més fotogràfica: és a dir, que la preocupació dels modistes es dirigeix cada cop més a adoptar aquelles línies, aquelles formes i aquells colors que més bé queden en fotografia. Tant és així que durant molts anys el cinema ha tingut les seves pròpies modes i ha anat influint cada dia més en els estils de la vida real. Avui, aquest domini és complet; la moda de la pantalla ha envaït el carrer i vulguin no ho vulguin els modistes s'hi han de conformar. Això ha produït, com a primer resultat, el naixement d'un nou centre de la moda i Hollywood és actualment la capital que comparteix amb París el domini dels estils.

Hollywood, però, es troba en unes condicions especials que l'obliguen d'avançar-se sobre les modes parisenques, ja que la filmació d'una pel·lícula requereix el seu temps i podria succeir que quan el film es projectés els vestits fossin ja passats de moda, cosa que faria baixar el nivell de les pel·lícules, almenys respecte del públic femení.

Si així tinguéssim la sort que els films s'estrenessin el mateix any de la producció veuríem coses molt notables que ens convencerien d'aquest fet. Així encara veiem genolls a la pantalla. A Hollywood són escassíssims i en la figura femenina les corbes recobren llurs drets. Fa quatre anys que Clara Bow porta vestits cenyits a la cintura i ajustats a les caderes. I durant quatre anys els modistes s'han escandalitzat en veure Clara Bow. I, no obstant, és el que ara es porta a París i a tot arreu.

Alice White, un altre exemple, ha portat sempre el seu petit capell tirat endarrera i mostrant el front. Els operadors no poden suportar les ales que projecten ombres impossibles d'aclarir. I els capells d'Alice White han acabat per dominar; cal que es vegin les celles, i no hi ha pitjor heretgia que deixar veure el cabell. I el mateix ha passat amb el "manguito".

La lluita entre París i Hollywood continua aferrissada pel domini de la moda. París s'ha deixat perdre una de les propagandes més eficients que és la que es fa des de la pantalla. Fou una equivocació el llançar-se al film històric, puix que si bé és cert que per la riquesa de la història francesa era el que tenia més possibilitats, es deixà perdre tot el valor de propaganda que per la moda és el film modern. Avui dia Hollywood està perfectament equipat pel que fa a la moda. Té modistes com Howard Greer, Sophie Wackner, David Cox, Jean Swartz i Edward Stevenson, que creen i executen llurs vestits a Hollywood mateix. ¿Què té d'estrany aleshores, que el centre de la moda es vagi desplaçant de mica en mica? Veritat és que, al costat de la moda americana hi haurà sempre la moda europea. Però si els dictats ens arriben primer d'Hollywood que de París no té res d'estrany que quan París parli ho hagi de fer influït i si no vol trobar-se amb una moda americana ja seguida contra la qual li serà molt més difícil de lluitar.

HOPE SINCLAIR

NOTES OFICIOSES

"CZAREVICH"

L'èxit que aconseguí el primer dia, als salons Kursaal i Catalunya, aquesta formosa producció de les Seleccions Gran Luxor Verdaguer, no decau, ço que dóna una idea del valor d'aquesta pel·lícula, en la qual el luxe sumptuós de la cort de Rússia serveix de marc a un sentimental idilli entre un jove príncep i una bella noia del poble. Les exigències de la Cort obliguen al príncep a abandonar l'única dona que estima, per tal de contraure matrimoni amb una altra de la seva nissaga, però ell sap imposar-se als punts de mira interessats de tots i fuig amb ella, per tal d'assolir allò que qualsevol dels seus súbdits més humils opté: amor i llibertat.

En aquest argument, que hom diria escrit expressament per a Ivan Petrovich, aquest artista aconsegueix el més gran guardó de la seva carrera artística. En tots els moments sap imprimir a l'escena tota l'emoció de l'obra, i fa que l'interès de l'espectador no decaigui mai.

Amb aquesta cinta segueix projectant-se també una preciosa comèdia de les Importacions Cinematogràfiques, titulada "El colegio flotante", un assumpte ple de comicitat i que ens presenta la vida modernísima de les actuals damiselles, interpretada per la xamosíssima Sally O'Neil i William Collier.

"ROJO Y NEGRO"

La vida aventurera d'un home, etern burlador de dones, és el tema d'aquesta formosa cinta, estrenada als salons Capitol i Lido amb èxit extraordinari i que serveix de motiu perquè el gran actor Ivan Mosjouskine pugui fer una demostració dels seus grans dots d'artista, tot

La faldilla llarga. June Collyer porta aquest vestit de tarda, llarg fins als turmells, sense cap davantal que en dissimuli la longitud. Les caderes són molt ajustades i la resta de la faldilla s'eixampla generosament

apoderant-se de l'ànim de l'espectador i fent-li sentir contínuament tota la intensitat dramàtica que l'argument enclou, secundat admirablement per la bellíssima Lil Dagover.

Junt amb aquest cinta es projecta també una preciosa comèdia de la Paramount, que porta per títol "Marqués en comandita", una de les més felices creacions del dandy de la pantalla Adolph Menjou, que com sempre, es descabdella en un ambient d'exquisida frivolitat i mundanisme.

UN EQUIVOC QUE ACABA FELIÇMENT

Jean Angelo arribava un dia, ja de nit, en l'exprés de París, a una població rural francesa, i es trobà que a l'estació l'esperaven els habitants en massa, presidits pel digne alcalde i acompanyats de la banda musical constituïda per diversos aficionats locals, que el victorejaven entusiàsticament. S'estranyà el protagonista de "El conde de Montecristo" i "La virgen loca" que la seva arribada fos coneguda per endavant i la seva popularitat allí tan gran. Aviat, però, un ressonant "Visca el nostre diputat", sortit a la vegada de moltes gorges, li donà la clau de l'enigma. L'havien pres pel nou representant del districte al Parlament, el qual perdé el tren per una circumstància casual i hagué d'efectuar el viatge en automòbil. Descobert l'equívoc, tocà el torn de mobilitzar-se a l'element femení de la localitat, per tal d'obsequiar el gran actor que tantes vegades havia admirat a la pantalla

PARIS I RIALTO

AVUI, GRAN EXIT DE

Warner Baxter i **Saaron Lynn**

en la bella producció

EL COBARDE

Una vívida demostració de que l'home és amo del seu destí

Selecció Iris Gaumont

AVIAT ESTRENA de la adaptació al llenç blanc de la famosa obra teatral

per **Jean ANGELO** i **Suzy VERNON**

Selecció Gaumont Diamant Blau

Coliseum

Continuen les projeccions de la pel·lícula Paramount

LA ROSA DE IRLANDA

Essent aquest saló el primer de projectar-la a Europa

En el repartiment figuren:

Una rosa: Nancy Carroll, i el simpàtic galan Charles Rogers.

Escolteu a NANCY CARROLL en la cançó "Rose Marie" i "La pequeña rosa de Irlanda", acompanyada al piano per CHARLES ROGERS

Deliciós!

No deixeu de veure-la avui!

La Música

NOTES OFICIOSES

TARREGA

El concert de l'Orfeó Nova Tàrrega i la Cobla Barcelona

No ens equivocàvem quan preveíem un èxit falaguer al concert que diumenge passat va donar l'Orfeó Nova Tàrrega, conjuntament amb la Cobla Barcelona.

El nombrós públic que hi assistí va sortir entusiasmat com poques vegades, entusiasme que demostrà amb els unànimes aplaudiments que en tot moment prodigà a la meritíssima Cobla i als abnegats cantaires. El mestre Güell, aquest acabat artista, que és l'ànima de tot el nostre patrimoni espiritual, és qui amb la seva admirable tàctica i constància sense límits fa possibles aquestes belles realitats. A ell va adreçada la nostra més sincera felicitació, així com als seus entusiastes col·laboradors que ha trobat en tot moment.

Fent-nos ressò de les impressions rebudes en el transcurs de la festa i principalment per part del nombrós públic comarcal que hi assistí, ens plau de constatar l'ambient propici en què es mouen aquests esdeveniments i el desig que hi ha que siguin sovintejats.

"VIBRACIONS"

Acaba de posar-se a la venda el número 5 d'aquesta interessant revista musical. Heuvos ací el seu contingut: "Comentari", J. Blanch Reinait; "Per bons, ells; per generosos, també", E. Morera; "Sobre el projecte d'una editorial de música catalana", Maria Carratalà; "El llibre en la música", Joaquim Salvat; Concerts: Orquestra Pau Casals; Recital Pepita Paulet; Orfeó Català; La música a..; Premi Maria

Barrientos: Sabem que..., i la discutida sessió "sotto voce".

PRESENTACIO DEL CHOR DE COSSOS DEL DON "PLATOV"

Dilluns vinent, al Palau, es presentarà al públic aquest famós chor rus, de renom mundial, dirigit pel mestre Kostrukov. Com que té molts contractes per complir, actuarà només una vegada a Barcelona.

La premsa europea, en parlar d'aquesta agrupació, la senyala com la més perfecta en el seu gènere, per la qualitat i la disciplina de les veus i els programes seleccionats que presenta.

Des de la seva fundació ha celebrat 1.500 concerts a tots els països d'Europa; recentment ha actuat a París amb èxit sensacional.

UNIO CONCERT SANROMA

Dimarts vinent reapareixerà davant el públic de Barcelona aquest gran artista de Puerto Rico que, malgrat de la seva joventut, ha sabut collocar-se entre els més destacats.

Recentment ha triomfat d'una faisó decisiva a Anglaterra, França, Austria i Alemanya. A Barcelona hom recorda el gran èxit que va assolir quan la seva presentació.

El programa d'aquest concert és ben interessant. Està compost d'obres d'autors moderns i de clàssics i una part dedicada a la música espanyola.

Esperem confiadament que Sanromà obtindrà en la seva reaparició el mateix gran èxit obtingut en el seu primer concert.

EL RECITAL GIUSEPPE PICCIOLI

En el seu concert de diumenge vinent al matí, únic que donarà a Barcelona l'eminent pianista Piccioli, executarà la Sonata de Beethoven op. 27, número 2, gairebé una Fantasia, apomenada per molts "Clar de Lluna", per la seva penetrant i evocadora poesia. Fa temps que no s'ha sentit a Barcelona per grans pianistes, i tenim referències que Piccioli la interpreta fent-ne una veritable creació.

Farà també conèixer en primera audició obres ben significatives de l'escola moderna italiana, com són: "Epitaphe a un enfant", de Recca, de caràcter enyoradís, i una "Sonatina a dues veus", de Masseti, viva, graciosa i molt pianística, com d'un Scarlatti modern. I encara farà conèixer una "Siciliana", per la mà esquerra sola, del propi Piccioli.

UN CHOR DE COSSACS A CATALUNYA

Els trenta-tres cantaires del Don, habillats amb llur senzilla brusa blanca d'heroics guerrers russos, sota les ordres de l'oficial de Cossacs i eminent músic Nicolau Kostrukov, cotninuaran un triomfal tandà de concerts que amb tant d'èxit duen a terme per diverses poblacions d'Espanya (llurs actuacions a les Societats Filharmòniques de Burgos i Santander han estat quelcom de veramènt excepcional) amb les sessions que donaran a Catalunya.

Les poblacions de Reus, Granollers, Barcelona, Girona Figueres, Sabadell i Lleida, seran les que formaran part d'aquesta primera etapa de l'actuació d'aquests admirables cantaires Catalnya.

A finals de desembre i primers de gener, el Chor de Cossacs tornarà a Catalunya per a poder atendre múltiples desigs que li han estat manifestats per altres importants poblacions, i que és totalment impossible de correspondre actualment, a causa de tenir ja contrets compromisos a Madrid, Oporto i algunes altres poblacions portugueses.

Les referències que hom té d'aquest notable conjunt vocal, són excellents. Ha fet a Europa més de mil concerts i ha actuat amb grandiosos èxits en totes les poblacions importants d'aquest continent.

UNA NOVA ASSOCIACIO DE MUSICA

Sembla que dintre de poc quedarà definitivament constituïda la nova Associació de Música que actualment organitzen diversos entusiastes aficionats de Manresa.

Els treballs preliminars són ja força avençats, i el nombre d'inscrits molt important.

De seguida que l'entitat quedi legalment constituïda, inaugurarà les seves tasques amb un concert de gran transcendència, probablement dintre d'aquest mateix mes.

ELS CONCERTS DE RAYA GARBOUSSOVA

La tournée tan esperada de l'eminent violoncellista russa Raya Garboussova, s'iniciarà dimns vinent amb el concert anunciat per l'Associació de Música de Mataró.

Seguiran a aquest recital els que les Associacions de Sabadell, Vilafranca, Figueres, Sant Feliu i Girona han pogut confiar a la notabilíssima artista, arribles Kiles gestions de la Lli-

CUINEU AMB OLI MARTI

ga d'Associacions de Música que han donat per resultat l'ampliació de la tournée de tan excelsa artista.

CONCERT DE L'ORFEO CATALA

Clouen la segona part del programa del concert extraordinari que anuncia l'Orfeó Català per a dissabte vinent al vespre, al Palau de la Música Catalana, les dues magnífiques obres del mestre Nicolau, "Cançó de la Moreneta" i "Divendres Sant".

En aquest mateix concert, la nostra benemèrita entitat choral interpretarà l'evocadora composició chorat del mestre Amadeu Vives, "A la plaça hi han pallades" i la popular sardana del mestre Morera, "Empordà i Rosselló".

Completen l'interessant programa de dissabte, cançons populars i originals, de Millet, Comelles Ribó, Pérez Moya, Romeu, Gibert i Botey, i les cançons populars franceses harmonitzades, que l'Orfeó Català donarà en primera audició.

RECITAL DE PIANO

Dissabte vinent, dia 7, a les set de la tarda, al saló d'actes del Círcol Artístic, tindrà lloc la presentació de l'eminent concertista francesa de piano Renée Floringny, que acaba d'arribar de les Amèriques del Nord i Sud precedida d'una gran fama, i és anomenada per la crítica d'aquells països la femenina Paderewsky.

A la secretaria del Círcol es faciliten invitacions als senyors socis i famílies per a aquesta important sessió d'art, que promet veure's molt concorreguda.

Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona

EL TIMBRE EN ELS LLIBRES DE COMPTES CORRENTS

La Cambra de Comerç i Navegació de Barcelona ha demanat al senyor Ministre de Finances que es rectifiqui el criteri de la Direcció General del Timbre, en la seva resolució de 23 de setembre passat, sobre la legalització dels llibres auxiliars de comptes corrents.

En el seu escrit fa la Cambra un estudi detingut de la resolució d'aquell Centre, començant per posar de relleu l'alarma que han produit en el comerç i la indústria els propòsits que s'anuncien d'exigir la legalització d'aquells llibres auxiliars.

S'impugna el criteri de la Direcció, fent constar que no està d'acord amb els preceptes del Codi de Comerç ni amb les disposicions de la Llei del Timbre vigents.

Cita la Cambra els articles 33 i 34 del Codi de Comerç en relació amb el 36, dels quals resulta clarament que els únics llibres obligatoris són el d'inventaris i balanços, el Diari, el Major i el copiador o copiadors de lletres i telegrames i que els altres llibres auxiliars no estan subjectes a legalització ni reintegre, i els poden portar els comerciants segons el sistema de comptabilitat que adoptin, sense que estiguin obligats a legalitzar-los si no ho consideren oportú.

Adueix també l'escrit de la Cambra els articles corresponents a la Llei del Timbre, que està d'acord amb l'esmentat Codi, quant als llibres que són obligatoris i els que no ho són i afegeix que les lleis de caràcter tributari no poden interpretar-se en sentit extensiu, i menys quan existeixen preceptes legals que determinen en forma precisa la base de les imposicions.

Respecte del problema en el seu aspecte més general exposa les següents consideracions: No ha de perdre's de vista que les tendències modernes ratifiquen obertament un criteri de major llibertat quant a la forma cóm els comerciants han de portar la seva comptabilitat. Deia la Cambra en el seu informe sobre la reforma dels llibres I, III i IV, del Codi de Comerç, que era necessari adoptar quant a l'obligació de portar el llibre Major un criteri ample, que permeti substituir-lo per sistemes més moderns, i que, respectant en el fons els fins útils dels esmentats llibres, poden aquests aconseguir-se sense necessitat de subjectar-se a formalitats extrínseques que constitueixen una trava per tal d'adoptar els esmentats sistemes de comptabilitat, criteri de prudent llibertat de què donen exemple digne de seguir-se molts Codis de Comerç estrangers, alguns dels quals adopten encara solucions més radicals.

Doncs bé: si les tendències modernes s'encaminen a la llibertat en el sistema de comptabilitat i a la supressió del caràcter obligatori del llibre Major, resulta improcedent exigir al comerciant espanyol que, a més de portar necessàriament, segellats i legalitzats, els quatre llibres que enumera el Codi, porti els seus llibres auxiliars amb els mateixos requisits i formalitats.

Una altra raó de pes s'oposa al reintegrament dels llibres de comptes corrents, i és que faria impossible el sistema de portar la comptabilitat per les fulles soltes i les fitxes, que han adoptat ja la major part dels bancs i cases mercantils d'importància en vista dels indiscutibles avantatges que reporta. Si les grans empreses i els bancs es veuen obligats a portar forrats, enquadernats, foliats i segellats els seus llibres de comptes corrents i a reintegrar-los, per conseqüent, el sistema de comptabilitat en fulles movibles es complicarà extraordinàriament i la seva comptabilitat i s'afegirà una càrrega més a les moltes que ja pesen sobre el comerç i la indústria.

Rebat l'escrit de la Cambra de Comerç i Navegació, l'única raó que s'allega la Direcció General del Timbre per tal de justificar el seu criteri, es funda en què, essent el reintegrament dels llibres de comptes corrents aquell que s'assenten per separat els de cada un dels clients els totals dels quals no passen al Major, no pot estimar-se la comptabilitat ajustada al Codi sinó que es consideren els llibres de comptes corrents com complement del Major, i, per conseqüent, subjectes a l'impost.

Recorda la Cambra que no incumbeix a la Direció General del Timbre determinar la forma com han d'estendre's els llibres de comptabilitat perquè es consideren emmotllats als preceptes del Codi de Comerç: que la Inspecció del Timbre no té, segons els articles 45 del Codi de Comerç i 227 de la Llei del Timbre, la facultat d'examinar els llibres dels comerciants per tal d'esbrinar quin és el sistema de comptabilitat adoptat, car la llei no l'autoritza més que per a exigir l'exhibició dels llibres obligatoris i comprovar el seu reintegrament.

Es refereix la Cambra a les disposicions del Codi i al criteri de la Jurisprudència respecte a les inscripcions globals i la forma de portar els llibres auxiliars; posa de relleu que si prevalgués el criteri de la Direcció general, podria arribar-se a l'extrem de considerar també com complement dels llibres oficials obligatoris gairebé tots els altres llibres auxiliars, i acaba dient que seria absurd interpretar la llei del Timbre amb l'errada idea que els contribuents estan obligats a consumir un espai determinat dels llibres subjectes a l'impost, el qual, naturalment, és inadmissible, ja que l'impost no grava, ni pot gravar, més que les planes necessàries als comerciants per a portar la seva comptabilitat en la forma que considerin oportuna per tal que s'ajustin als preceptes del Codi de Comerç, extrem que no són els funcionaris de la Inspecció del Timbre els cridats a judicar sinó quant a la part externa i formal dels llibres obligatoris i molt als auxiliars.

En la conclusió de la Cambra s'estableix que el comerç ha de seguir tenint llibertat per portar els seus llibres auxiliars en la forma que estimi més convenient, i que la legalització d'aquests és, i no pot deixar d'esser, completament voluntària.

El moviment marítim

VAIXELLS ENTRATS

Vapor francès "Mont Viso", amb càrrega general, de Marsella.

Vapor francès "Mont Genebre", amb càrrega general, de Buenos Aires.

Vapor italià "Fanny Bruner", amb càrrega general, de Trieste.

Vapor espanyol "C. Ballesteros", amb carbó, de Gijón.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", amb càrrega general i passatgers, de Maó.

Vapor espanyol "Infante don Jaime", amb càrrega general i passatgers, de Palma.

Vapor anglès "Calderón", amb càrrega general, de Gijón.

Vapor espanyol "Cabo Ortegal", amb càrrega general, de Villagarcía.

Vapor espanyol "La Guardia", amb càrrega general, de Marsella.

Vapor espanyol "Legaspi", amb càrrega general i 29 passatgers, de Santa Isabel.

VAIXELLS DESPATXATS

Vapor espanyol "Sac 3", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Infante don Jaime", amb càrrega general, cap a Palma.

Vapor espanyol "Rey Jaime II", amb càrrega general, cap a Maó.

Vapor italià "Fanny Bruner", amb càrrega general, cap a Tarragona.

Vapor francès "Mont Viso", amb càrrega general, cap a Buenos Aires.

ELS ESPORTS

HIPISME

El Gran National de Liverpool i les carreres d'obstacles de Barcelona

La célebre carrera d'obstacles de Liverpool, la prova més dura de totes les que es fan, tant a Europa com a Amèrica, i en la qual pren part un esquadró molt nombrós, destorbant-se els uns als altres i essent causa de les moltes caigudes i aquestes el motiu d'esser a l'arribada en escàs nombre els cavalls, causen estranyesa als desconeixedors del formidable circuit d'Aintree, ensems que veure en el gran Steeple Chase una mena de loteria, ha estat la causa que molts sportmen hagin pensat en la conveniència de modificar aquesta dura prova, i tanta ha estat l'atmosfera feta que Mr. Topham, "handicapeur" i secretari de la Societat de Carreres de Liverpool, acaba de dirigir al National Hunt Comitee una sèrie de proposicions que resumim:

1. Matrícula: 10 sobirans en el moment de la inscripció; 50 sobirans suplementaris si la matrícula segueix després del 28 de gener; 25 sobirans suplementaris si es manté després de l'11 de març; a més, 15 si el cavall es presenta a la sortida. Total a pagar, 100 sobirans.

2. Condicions: Podran prendre part a la carrera els cavalls de cinc anys i de més edat que hagin obtingut una plaça de primer, segon, tercer o quart en un steeple almenys de 4800 metres, dotat d'un preu mínim de 200 sobirans al guanyador, i també en un steeple-chase qualsevol disputat a Liverpool.

A més, el guanyador d'un steeple de 500 sobirans, excepció d'una carrera a reclamar, qualsevulga que sigui la distància, podrà igualment ésser objecte d'una matrícula al Gran National esmentat.

No se sap encara com acollirà l'opinió aquestes proposicions, puix que a Anglaterra, país tradicional com potser cap altre, costa molt d'aconseguir una modificació en les coses de la pista verda.

Com és fàcil de comprendre, els cronistes més famosos dels grans periòdics, *The Times, Daily Telegraph, Sporting Chronicle, New York Herald, Daily Mail*, etc., etc., han emès llurs opinions més o menys d'acord amb la proposta del secretari de les carreres de Liverpool, i han apuntat la conveniència d'admetre-les o de rebutjar-les, donant al mateix temps apreciacions relatives a la gran carrera del mes de març, de la qual ens ocupem, amb fortuna vària; però el gran escriptor Mankato, la personalitat universal més il·lustre del turf com a cronista, dóna el seu pensament, el qual nosaltres, dintre la nostra modestíssima esfera, no compartim, per considerar que no és exacta. Diu el famós tractadista: "El nombre de cavalls que no poden acabar el circuit del Gran National no és pas degut a la importància i densitat dels concurrents, sinó a llur falta de resistència la majoria de les vegades." No creiem que sigui cert: hi ha cavalls desproveits de velocitat inicial, cosa molt corrent en qui millor corre la carrera d'Aintree, de la qual parlem, que es van posant sobre les cames, és a dir, de mica en mica entren en confiança amb ells mateixos, i a cada gambada s'empren més a fons, no donant la mesura exacta de la seva condició fins més enllà de 5.000 metres, i malgrat d'això, en abordar un obstacle seriós i acabar el salt un concurrent caigut a terra hi ensopega amb ell i és la causa de caure també, no podent acabar la carrera.

Un vell proverbi diu: "There is no form for Liverpool except Liverpool form itself", i té raó, puix que no hi ha cavalls, àdhuc en forma dura per a un steeple seriós, havent tingut en moltes ocasions lloc per demostrar llur superioritat, poden prendre part a la cursa, ja que la forma indispensable per a un "chaser" destinat a Liverpool és única; és a dir, el vencedor del Grand National cal que sigui un tipus acabat de cavall de salts, però precisament del recorregut dels 7.200 metres de la prova de Liverpool.

Voler, com indica algun cronista, reduir el metratge d'aquesta important carrera és desvirtuar la seva fesomia; tant se val, si s'estrenyen els obstacles i s'escurça la distància, no fer la carrera, en la qual precisen cavalls d'una resistència, una energia, una velocitat i una seguretat úniques, i uns genets endurits en la sella, decidits a la sortida, valents davant l'obstacle i tenint també, com llurs muntures, la *forma* de Liverpool.

Pel que es veu, preocupa el nombre extraordinari de concurrents, cada any en augment, i totes les modificacions proposades per al present i per a l'esdevenidor són a punt d'aconseguir que siguin menys els cavalls presents a prendre l'arrencada al Grand National Steeple-Chase de Liverpool, que es corre a darrers de març de cada any, de 1839 ençà.

Sempre que ens referim a la carrera sobre la qual havem escrit se'ns ocorre de pensar: ¿per què a Espanya, per què a Barcelona no podria crear-se un recorregut, si no semblant, almenys que tingués un caire dirigit al fi de poder tenir demà nosaltres també el nostre Gran Nacional?

Tots els intel·ligents esclafiran la rialla en llegir aquesta proposició, però si es creés la Societat de Carreres d'Obstacles, el que havem dit no seria una follia, sinó una probable realitat; mentre no existeixi una entitat exclusivament dirigida a l'encoratjament de les carreres de salts minvaran les ditxes proves, malgrat de l'esforç fet a Madrid l'any 1929 introduint en llur programa la innovació. La creació d'una societat al fi anteriorment indicat seria una mesura molt ben vista, no solament per l'afició, sinó també pel públic que assisteix als hipòdroms, el qual té molt de goig de veure com excellents saltadors surten al camp per disputar carreres d'emotivitat, com són les de la varietat apuntada. La Reial Societat havíem sentit a dir que volia constituir-se en entitat de Steeple Chase, però com que això no serà, per la naturalesa molt especial dels seus directors, seria del cas que fi passés al davant alguna altra de la nostra ciutat.

Brindem la idea al president del Barcelona Turf, per si la creu aprofitable.

NIMBUS

BASKET-BALL

S'ha rebut un nota de la Federació Catalana de Basket-Ball, en la qual recorda a tots els clubs que desitgin localitats per a l'important partit internacional de basket-ball, que tindrà lloc diumenge vinent, al camp de l'Exposició de Barcelona, entre Associacions Sportiva Ambrosiana, de Milà, contra una selecció catalana, que passin per l'estatge de la Federació (Ronda de la Universitat, 14, entr.), per a evitar aglomeracions diumenge vinent, i els hi seran facilitades totes les que desitgin.

El camp, considerat com un dels millors d'Europa, està emplaçat a la carretera dels Muntanyans, al costat del Pavelló dels Artistes Reunits i darrera del Poble Espanyol.

Es d'una cabuda d'unes mil persones assegudes i vuit-centes de peu dret. La distribució de graderies i llotges ofereixen una bella perspectiva, i ressalta el terreny de joc, el qual està fet d'una terra rogenca.

També comunica la Federació que diumenge al matí no podrà celebrar-se cap partit de basket-ball en cap camp, i, per tant, no s'hi enviarà cap àrbitre.

Prega, a més, a tots els aficionats i delegats de clubs que assisteixin a l'arribada dels jugadors que componen l'equip milanès, els quals arribaran per l'estació de França a un quart de vuit del vespre.

La selecció catalana ha estat feta així:

Equip efectiu: Carbonell, Pla, Muscat, Colomer i Guix, i l'equip suplent per Romeva, Domingo, Cardó, Ramis i Pagans.

Diumenge passat efectuaren un fort entrenament, el qual donà molt bona impressió

PILOTA BASCA

I CAMPIONAT DEL CLUB MANISTA

Ha quedat tancada la inscripció per a aquest campionat social, que començarà a disputar-se el dia 15 del corrent.

L'entusiasme amb què ha estat rebut l'esmentat campionat entre els socis manistes s'ha palesat en el nombre d'inscripcions, que són dotze parelles, i entre els assidus concurrents al frontó del carrer d'Amalàlia ha anat augmentant a mesura que s'anaven coneixent noves parelles inscrites, car donada la seva composició s'esperen partits molt disputats.

Per l'abundància d'inscripcions el campionat serà disputat per eliminatòries, l'ordre de les quals per a la primera ronda és el següent, segons sorteig:

Dia 15 de desembre: Iturbe-Roura contra Almela-Lafuente.

Dia 22 de desembre: Roca-Quiles contra Lavado-Latorre.

Dia 29 de desembre: Miró-Montaner contra Tena-Argilés.

Dia 5 de gener: Ribalta-Castillo contra Pastor-Amills.

Dia 12 de gener: Rosich-Seguer contra Giral-Hernàndez.

Dia 19 de gener: López I-Marín contra Marco-López II.

NATACIO

Aquesta tarda, a la piscina del Club Natació Barcelona, la II jornada dels Campionats escolars

Avui, a les set de la tarda, a la piscina del C. N. Barcelona, tindrà lloc la II jornada del campionats escolars.

Vist l'èxit obtingut en la primera jornada, aquesta és esperada amb veritable interès, puix la puntuació de la d'avui pot fer variar la classificació general.

En el programa sobresurt la cursa de 5 per 50 estil lliure, puix són nou els equips inscrits, i degut a la igualtat de forces fa esperar una interessant cursa.

L'ordre de curses serà aquest:

1. Cursa de 800 m. estil lliure.
2. Cursa de 100 metres, estil lliure, eliminatòries.
3. Salts de palanca.
4. Cursa de 250 m. (5 per 50). reemplaçaments.
5. Water-polo.

Dret contra Enginyers.

FUTBOL

EL MANRESA PASSA AL DARRER LLOC DEL SEU GRUP, PER NEGAR-SE A JUGAR CONTRA EL SABADELL

Segons li havia ordenat la Federació, el Manresa havia de jugar diumenge el mig temps que tenia pendent amb el Sabadell, però, com ja se sap, el Manresa va negar-se a complir l'ordre de la Federació, i a l'hora de començar les portes del camp no varen obrir-se.

D'acord amb els reglaments vigents, el Manresa perd els punts del partit i passa a la cua del seu grup, i per tant haurà de defensar la seva permanència en la preferent amb un dels campions de segona categoria.

Ara bé: segons una altra versió, les conseqüències de la negativa del Manresa són molt més greus, ja que sense haver de defensar la permanència en el grup de la segona categoria, li correspon reglamentàriament jugar el campionat de l'any que ve en la segona categoria ordinària.

Com que també sembla que els manresans han formulat protestes a la Nacional sense tramitar-les per la Catalana, procedir antireglamentari evidentment, s'espera que el dit organisme regional imposarà noves sancions.

Sembla, però, que el Manresa, que s'ha donat compte de la gravetat de la seva actitud, ha donat explicacions a la Federació Catalana, i no seria estrany que en la reunió que el Comitè de la Federació havia de tenir ahir, després de sopar, per a acordar les sancions motivades per l'actitud del Manresa, aquestes no fossin tan greus com la interpretació estricta del reglament determina.

UN MANIFEST DEL MANRESA

Amb referència a aquesta qüestió, el Centre d'Esports de Manresa explica la seva actitud en el següent manifest:

"El Centre d'Esports Manresa, davant dels fets ocorreguts aquests dies arran la suspensió del partit Manresa-Sabadell, es creu en el deure d'orientar els socis del Club i l'opinió en general, per explicar la seva actitud.

El dia 17 de novembre passat, i malgrat del mal temps i la protesta justificada del delegat del Manresa, que proposava la suspensió del partit pel mal estat del terreny, l'àrbitre, senyor Planell, per no contrariar els desitjos del delegat del Sabadell, qui allegava que ells ja havien fet el desplaçament i per tant aquelles despeses que no els abonava ningú, ordenà que s'havia de jugar, però amb la condició que una vegada començat el partit ell no el suspendria per més que plogués; no obstant i aquestes declaracions, fetes davant dels delegats dels dos clubs i dels dos linesman, a la mitja part, sense prèvia consulta als capitans dels equips ni a ningú, acordà suspendre el partit.

El Centre d'Esports protestà l'actitud de l'àrbitre i manifestà el que abans havia exposat. Ara bé: el Comitè de Competició de segona categoria preferent, en fallar l'acta d'aquest partit, apartant-se del que manen els reglaments de la Federació Catalana, única organitzadora dels campionats d'aquesta regió, que en l'article referent als partits suspesos per mal temps diu que han de repetir-se íntegrament, i acollint-se a una circular dictada per la Federació Espanyola, que solament afecta als partits de Campionat d'Espanya, acordà jugar solament els 45 minuts que faltaven per acabar el dit partit.

El Consell directiu del Centre, considerant aquest fall injust, va acordar per unanimitat apellar al Comitè Regional d'Apellació; al mateix temps la Junta del Centre rebé una carta de la Federació Catalana pregant que se servissin trametre un delegat del Manresa a aquella, per tal de posar-se d'acord amb un delegat del Sabadell per l'assumpte taquillatge. A la dita convocatòria hi va acudir una representació del Centre. Els del Sabadell, en contra del criteri dels nostres directius, volien fer pagar novament l'entrada, àdhuc als que encara tenien la mitja entrada de l'anterior partit, a la qual proposició es varen negar rotundament els nostres delegats, no arribant-se a cap acord, i quedà en mans del Comitè Regional la resolució, que va ésser, com de costum, favorable al Sabadell. La Federació feia pagar novament als que tenien la mitja entrada del partit anterior.

Tot això va acordar-se sense esperar el fall del Comitè d'Apellació, que no va donar fe de vida fins dissabte, dia 30 de novembre, a les nou de la vetlla, amb un telegrama urgent, dient que s'havia de jugar els 45 minuts el dia 1 de desembre. El Centre fins aquell moment no havia rebut cap comunicat oficial del fall i tot fall ha de comunicar-se, per a fer un partit, amb la deguda anticipació. Per altra part, no estant conforme tampoc amb aquesta resolució del Comitè d'Apellació, també per unanimitat va acordar-se apellar a la Federació Espanyola, comunicant acte seguit per telegrama aquesta resolució a la Federació Catalana.

Així les coses fins al dia 1 de desembre, al matí del qual es va rebre la confirmació per correu certificat de l'acord de jugar-se el partit, i a continuació un telegrama comunicant que, sense perjudici a apellar a la Federació Espanyola, havia de jugar-se el partit, i dient-nos que en cas de no jugar-se perdíem els punts i hauríem d'abonar una subvenció al Sabadell.

A pesar d'això, i tenint l'apellació feta a la Federació Nacional, i davant del tracte injust que s'ha donat al nostre Club per part de la Federació Catalana, tant en l'assumpte del partit com en l'assumpte del taquillatge, i emparant-nos en què no ens va ésser comunicat amb temps hàbil l'ordre de celebrar-se el partit, la Junta del Centre va acordar no presentar l'equip al camp i tenir aquest tancat en la tarda del diumenge dia 1 de desembre.

Aquesta és la versió verídica dels fets ocorreguts fins ara en aquest assumpte, que dóna marge a tants comentaris.

La Junta del Centre, fent-se càrrec de la importància de la seva resolució, esgotarà tots els recursos legals perquè el nostre Centre no es vegi burlat i atropellat per qui hauria de tenir la més gra nobligació de vetllar per la depuració del Futbol Català, com també espera dels seus associats la més gran cooperació per a vetllar pel nom del nostre estimat Club."

ELS CASTIGS MOTIVATS PELS INCIDENTS DEL PARTIT ATLETIC-TERRASSA

Amb motiu dels greus incidents ocorreguts diumenge passat al camp de l'Atlètic de Sabadell, mentre es jugava el partit contra el Terrassa, el Comitè de Competició va acordar els següents càstigs, a part de les sancions que el Comitè directiu de la Federació pugui acordar:

Inhabilitació per un any al jugador Sales, sis mesos a Pastor i tres a Canet.

LA FINAL DE LA SEGONA CATEGORIA PREFERENT

Per tal de disputar-se el títol de campió de Catalunya de la segona categoria preferent, han de jugar-se dos partits entre els dos campions dels Grups A i B, Iluro i Sabadell.

El primer se celebrarà diumenge que ve, a Sabadell, i el segon el dia 15, a Mataró.

En el primer encontre arbitrarà Espelta i en el segon Planell.

NOTA OFICIOSA DEL FUTBOL CLUB BARCELONA

Alguns dels acords presos pel C. D. del F. C. Barcelona en la reunió celebrada el dia 3 del que som:

Assabentar-se que hagi estat acceptada per la Corporació Municipal la cessió de terreny vial del camp de Les Corts en la part que llinda amb la Travessera de Gràcia, compensada i sota condició.

EUROPA-ATHLETIC DE BILBAO

Josep Gironès, el flamant campió d'Europa del pes ploma, que en els seus primers anys d'apassionat esportista sentí irresistible afició a la pràctica del futbol, figura avui entre el nucli de partidaris de l'Europa, en el primer equip del qual juga el seu germà Amadeu.

El Consell directiu del club de Gràcia en el seu desig de retre públic homenatge de simpatia i afecte al gran boxador que acaba de conquistar el títol europeu del seu pes, li ha ofert—i Gironès l'ha acceptat—la sortida inicial del partit del diumenge vinent, en el qual, com és sabut, l'Europa haurà de lluitar amb l'Athletic de Bilbao, en match corresponent al campionat de Lliga.

A les oficines del Barcelona i de l'Europa es ven ja taquillatge per a aquest partit, per al qual els socis del Club campió de Catalunya gaudiran d'una bonificació del 50 per 100 en el preu fixat per a l'entrada general.

ESPANYOL-ATHLETIC DE MADRID

Diumenge vinent, a les 2'30 de la tarda tindrà lloc al camp del Deportiu Espanyol el segon partit corresponent al Torneig de Lliga, entre l'Athletic Club de Madrid i el Club Campió d'Espanya.

L'Athletic de Madrid arrenglerarà a Cabo, Lafuente, Olaso, Santos, Ordóñez, Arteaga, Mazarrasa, Marín, Cuesta, Illeras i Costa, no havent-se fixat encara l'equip realista, degut a què hi ha diversos jugadors lesionats dels darrers partits i cal sotmetre'ls a una prova definitiva durant el curs d'aquesta setmana per veure si serà possible arrenglerar tots els titulars.

El futbol amateur

FESTA MAJOR DE SANT ANDREU

Diumenge vinent, dia 8, al camp de la Penya Ras, jugaran un partit de futbol els segons de la Penya Ras i els de l'Agrupació Deportiva Racing. Donat l'amvellament dels equips, promet ésser un partit molt interessant.

El futbol a les comarques

A L'ESCALA

U. E. Figueres-Escala F. C., 2 a 1

Figueres.—Diumenge, al camp de L'Escala F. C. van jugar de campionat amateur de la província de Girona els primers equips que encapçalen aquestes ratlles. L'expectació que havia desvetllat aquest encontre era gran, i gran fou la caravana d'autòmnibus que es traslladaren a la xamosa vila escalenca de figuerenes que anaren per a presenciar l'encontre.

El partit es desenrotlla en mig d'una gran emoció, degut a què el partit no es decantà a favor de l'equip guanyador fins a les acabalies, malgrat del domini constant dels equipiers figuerencs, els quals, donaren una exhibició de joc magnífic, passades curtes i ràpides, en fi, tot el bo i millor que pot haver-hi.

El primer punt el marquen els figuerencs, en encastar Nadal a la xarxa del porter escalenc Escrivà un cop de cap d'una justa centrada d'En Carreras. Anaven dotze minuts de joc i l'entusiasme entre els figuerencs era gran. Però poc durà l'alegria, puix els de Figueres són castigats al minut just amb un penalty justificat d'en Santamaria, aconseguint així l'empat per obra d'En Cros.

Amb domini figuerenc acabà el primer temps. A la segona part surten els jugadors dels dos equips disposats a emdur-se'n la victòria. Els figuerencs són els que comencen a desplegar un joc esplèndid que els escalencs no saben contrarestar i els embotellen del tot, defensant-se amb broó i entusiasme, privant tot intent de xutar a gol, sobresortint el porter Escrivà per les seves parades, que són aplaudides.

Poca minuts per acabar i l'Armangué i En Noguer inicien una escapada que corona el primer amb una centrada que En Mas III té cura d'introduir d'un xut colocadíssim a la porteria escalenca.

Poc després s'acaba el partit amb la victòria figuerenca.

L'actuació dels dos equips ha estat magnífica en tot moment. Han sobresortit, pels escalencs, Escrivà, Poch, Cros, Ximinis i Vilanova.

Pels figuerencs, Carreras en primer terme, ell fou l'animador junt amb En Naval de la ratlla d'atac. Creiem nosaltres que fou el millor dels vint-i-dos. Després el seguiren Bosch, Naval i la defensa, que fou estupenda.

L'equip guanyador el formaren: Gutiérrez, Juandó, Santamaria, Medina, Bosch, Madern, Carreras, Mas, Naval, Noguer i Armangué.

L'actuació de l'àrbitre fou magnífica.

A FIGUERES

Concurs Copa Bar Parisienc

U. E. Figueres (reserva), 8

Erato, 2

L'actuació dels equipiers reservistes hi estat magnífica, puix s'han imposat des del primer moment. Els eratencs no han encertat desfer-se de l'embranzida dels jugadors figuerencs, els quals han sabut perforar vuit vegades la seva porteria. Una bona tarda per al futbol figuerenc.

A BONMATÍ

Penya R. Banyoles, 3 - Bonmatí, 1

Banyoles.—Diumenge passat tingué lloc a aquesta Colònia aquest partit, el qual havia despertat molt d'interès. Cal fer esment que diumenge el Banyoles trobà un contrincant molt pacífic i de fàcil vèncer, puix que pel que toca a la davantera, bon conjunt, però cap xutador que fes gran cosa davant del gol; en canvi el Banyoles tenia elements que eren ràpids en les rematades i no deixaven passar ocasions.

La primera part acabà amb empat a cap gol. La segona començà amb bon tren per part del Bonmatí, que no deixà d'atacar el marc de Bonal i en un d'aquests atacs Padrós, d'un bon xut, obtingué el primer gol. En una arrencada molt ben portada per l'extrem esquerra del Banyoles, aquest cedí la bala a Barramon, i el qual engeg à un fort tir i fa que Tura faci la millor parada de la tarda. El joc seguelx favorable als blancs; amb una jugada inesperada, Bramon, d'un bon xut a l'angle, marcà el gol de l'empat. El joc continua favorable al Banyoles, que no deixa tranquil·la la porta del Bonmatí. Als trenta minuts, el mateix Bramon d'un fort xut bat per segona vegada Tura. Posada la pilota en joc el Bonmatí s'imposa amb un domini que dura llargs instants. Falta poc per acabar quan una mala entesa entre Barnades II i Tura fa que Pagès marqui el tercer gol per als blancs; pocs moments després fineix l'encontre amb el resultat esmentat.

L'àrbitre, bo i imparcial.

Els equips estaven integrats de la manera següent:

Bonmatí: Tura, Gelade, Barnades II, Pagès, Cases, Barnades I, Galí, Soler, Padrós, Puig i Torres.

Banyoles: Bonal, Masdeu, Panella, Teixidor, Tarrades, Gravoleda, Pagès, Roca, Bramon, Riuró i Pla.

A OLOT

Olot - Santa Coloma de Farnés, 2 a 3

Olot.—Diumenge pogueren veure, a la fi, un partit de futbol corresponent al Campionat de terres gironines. Els altres no pogueren celebrar-se per mal temps, i, la resta ho foren en camps forans.

Competiren l'equip local i el de Santa Coloma de Farnés, distre la més gran correcció. A la primera part, els locals foren ben poca cosa, i el domini del joc estigué a les mans contràries. A la segona, els papers varen canviar-se, i els dominats passaren a dominadors. Quant a joc i conjunt d'equips, és molt millor el local que el foràs, amb tot i que el primer no era pas complet. Dos penalitys que els nostres tiraren als núvols deixaren la victòria als de Santa Coloma per tres gols a dos.

Tenim, doncs, que la situació de l'equip olotí, en el que va d'aquesta primera volta, és ben poc encoratjadora. La seva actual puntuació si no ve una revifalla, és massa bon poques esperances en el resultat final.

Pullovers
Jerseis
Sueters
Mitges d'esport, etc.

SKIS noruecs i del país

CERES per a ski

Fixacions "GRESVIK"

VESTITS per a ski, en drap de colors, impermeabilitzat

EL MILLOR ASSORTIT ALS PREUS MES REDUITS EL TROBAREU ALS

Magatzems SANTA EULALIA

BOXA

VARIA

Diuen que Quadrini ha tramès un repte a la I. B. U. adreçat a Josep Gironès, i per al títol de campió d'Europa del pes ploma.

Cal posar la notícia en quarentena, puix que Gironès no pot ésser reptat fins quinze dies després que el resultat del match Gironès-Larsen hagi estat homologat.

— Aquest vespre, a Lió, Defer defensarà el seu títol de campió de França del pes ploma davant Tassin. Els pronòstics que hom fa a la vetlla d'aquest match són favorables a Defer.

— A Nova York, Josi Martínez, més conegut per Jim el Zaird, fou batut per inferioritat, en quatre rounds, per Benny Bass.

— Hom torna a dir que Firpo reprendrà l'esport dels punys. Se li senyala com adversari l'italià Bonaglia, campió d'Europa dels pesos mig-fort.

— Diuen de París que si Carnera guanya dissabte a Jonny Stribling, marxarà ipso facto cap a Nova York.

NOTES PREGADES PER AL CAMPIONAT DE CATALUNYA

A base del combat entre el campió de Catalunya del pes lleuger i Grifal, de Badalona, combat que es tracta sigui per al Campionat, dimecres vinent es prepara una interessant vetllada al Nou Món del Parallel, en la qual Torres serà enfrontat a Jim Terry.

DELS TORNEIGS PROJECTATS

Sembla que el primer dels anunciats torneigs serà el del pes lleuger, en el qual només hi manca un nom per a tancar la inscripció.

Els boxadors inscrits són Navarro, Mir, Betes, Giménez, Forcadell, Farràs i Ferreres.

Donada la classe d'aquests homes, cal esperar que aquest torneig serà una prova tan disputada com interessant.

L'home que arribi a la final d'aquesta interessant competició tindrà moltes probabilitats de classificar-se per a ésser enfrontat als millors de la categoria, ja que entre ells haurà de considerar-se'l.

El terreny de l'Estadi no cal desinfectar-lo

Aquesta és la conclusió del director municipal dels Serveis de desinfecció

La Comissió esportiva de l'Exposició Internacional de Barcelona fa públic que, vist el "rapport" subscrit pel director dels Serveis municipals de desinfecció de Barcelona, doctor Lluís Ciaramunt, s'ha desistit de porter a terme cap desinfecció del camp i pistes de l'Estadi, per considerar-la innecessària, ja que de fer-se resultaria perjudicial i contraproduent per al verd de l'Estadi.

A la vegada manifesta que per a corregir les clapes que a l'herba del camp produiren el festival gimnàstic i el darrer Torneig a l'antiga usança, s'efectuà una sembrada a l'esmentat camp durant la darrera setmana de novembre.

Finalment, tant pels comentaris que públicament s'han fet sobre la possibilitat que els esportistes que actuessin en aquell terreny poguessin contagiar-se en l'esdevenidor el microbi tetànic com per a ilustrar a aquests i el públic en general que pot tenir una idea equivocada d'aquest problema, la Comissió té a la disposició de qui el vulgui aquell raport, que afecta a un aspecte interessantíssim de la higiene general i dels esports en particular.

CICLISME

El Velòdrom de Sans

Amb la cessió del Velòdrom de Sans, que els propietaris han fet a favor del propietari del terreny i constructor de les obres, ha quedat al descobert el drama del ciclisme en pista. Es clar que no era pas una qüestió que calgués mantenir-ne el secret i que la situació del Velòdrom només fos coneguda per poques persones. Aquesta selecció d'iniciats no existia i ultra els que de prop estem informats d'aquests assumptes, també el gran públic ja havia endevinat, perquè la misèria tot ho ensenya, que l'explotació del Velòdrom era un mal negoci. I és clar, ha acabat de la forma que solen acabar els mals negocis. Els que l'explotaven darrerament varen refirar-se quan el contracte que tenien amb els propietaris els ho va permetre, i aquests, lliurats tot sols a fer front als venciments estipulats amb els constructors, han abandonat la pista després d'haver-hi enterrat uns quants milers de pessetes.

Aquesta crisi del Velòdrom de Sans ja és la segona que es fa pública. La primera va produir-se ja fa dos anys, immediatament després de la direcció del negoci per part de la U. E. de Sans. Va semblar que quedaria resolta la qüestió per sempre més i una nova empresa, el cap visible de la qual era el senyor Roca, va endegar el negoci durant dos anys. Els nous promotors varn liquidar el primer any amb un petit superàvit o si voleu sense pèrdues ni guanys. Havien treballat per esport. En el segon exercici el resultat, ni de prop, no fou tan falaguer. Les conseqüències són prou eloqüents. El dallabaix no ha trigat a sobrevenir.

Aquesta segona crisi sembla, pels caràcters que presenta la dolença, molt més perillosa i difícil de resoldre que la primera. Aleshores l'experiència comercial no era tan llarga i va poder-se trobar, amb relativa facilitat, algú que cregut de posseir idees pròpies i procediments comercials inèdits estava convençut que aplicant-los al negoci del Velòdrom aconseguiria, si no guanys, almenys anivellar els comptes.

Ara ja podem dir que es tracta d'un negoci desacreditat i que amb el propòsit d'explotar-lo potser esdevindrà que amb la més lloable intenció del món hom acabi per ensorrar-lo definitivament.

Aquest és el perill que lògicament succeirà si una altra vegada tornen a obrir-se les portes de la malhadada pista segons les orientacions que han predominat aquests darrers anys. Els defectes del Velòdrom no són defectes d'explotació. Tots els que han tractat la qüestió de prop i àdhuc el públic, negant-li les seves preferències, l'han determinat ben clar. El Velòdrom no està ben emplaçat. Sembla un amagatall, i el públic que acut als espectacles no vol passar per conspirador. El defecte és d'emplaçament, i com que per subsanar-ho no hi ha altra remei que arrencar la pista d'on és actualment per a tornar-la a muntar en un altre lloc més cèntric, creiem que si volem establir amb regularitat el ciclisme en pista sense exposar-se a fracassos tan lamentables cal començar la construcció d'un Velòdrom que convidi el públic d'anar-hi.

FABERT

NOTA DE LA R. — Junt a la nota de referència se'ns acompanya una còpia del "rapport" del doctor Lluís Ciaramunt adreçat al director de l'Exposició, i en el qual, després d'exhaustes consideracions, acaba formulant el següent judici:

"Opino que no s'ha de desinfectar el camp de joc de l'Estadi de Montjuic."

EL TEATRE

NOVETATS.—"En un recó de món", comèdia en tres actes, de Juli Vallmitjana

El més important d'aquesta comèdia és la seva idea inicial. Un home, encara jove, torna al seu poble després d'haver corregut molt de món i d'haver guanyat una fortuna. En aquella vila trista i ensopida, la seva presència fa l'efecte d'una pedra sobre un llac. Les noies se n'enamoren, les dones casades troben menys amables llurs marits, els mateixos homes, suggestionats per les aventures que es conten del foraster, els entra una pruija de córrer món, de fer negocis. Tothom, fet i fet, sembla una mica foll. El nou vingut s'adona que ell és, sense voler-ho, el que provoca aquells trasbalsos. Es troba atabalat per les sol·licitacions de les dones, per la manera com els homes imiten i estraïant les seves idees en voler-les dur a la pràctica, i decideix fugir. "Es més difícil—els diu—de viure tranquil en un poblet, que en una gran ciutat." Se'n va. I aleshores, en aquell recó de món, totes les coses tornen a la seva normalitat. L'ensopiment cau de nou sobre el poble, i la vida d'abans recomença.

Aquesta idea no és, naturalment, gaire nova. Els germans Quintero, per exemple, ja l'havien utilitzat en "El amor que pasa". Cert que Juli Vallmitjana ha volgut donar-li més amplitud. En la seva obra no és solament l'amor el que passa. Es també la febre dels negocis, l'ambició, el desig de veure món... Cal tenir en compte que Vallmitjana no és andalús, sinó català, i, d'ací potser, que hi hagi aquestes coses de més pes en la seva obra. L'ambient s'ho porta. Però, ai las!, si el tema té més vastitud, no té, en canvi, la frescor, la gràcia, sobretot, que li donaren els Quintero. No té tampoc la seva simplicitat. Diríem que la diversitat de casos que l'autor ha volgut acoblar en torn del mateix eix fan que l'espectador no acabi de prendre interès per cap.

No obstant, com que l'obra teatralment és feta amb una certa traça—hi ha, almenys, moviment, entrades i sortides oportunes—, tot plegat s'aguantaria més si l'autor tingués una vèrbola més viva, més càustica o pintoresca. Però el mal és que els personatges no diuen res —o gairebé res— que diverteixi o emocioni.

Cal dir que entre els encerts de l'autor hi ha el d'haver reculat una mica l'època de l'acció i haver-la feta esdevenir als voltants del 1900. No hi ha, certament res, en l'acció, que no pogués esdevenir avui tant com ahir. Però sembla, almenys, que la diguem-ne ingenuïtat de les noies que hi figuren queda així una mica més justificada. Altrament, això li dóna una lleugera pàtina d'època, i encara que no sigui una època gaire brillant per a la indumentària femenina, sempre contribueix a donar vistositat a l'escena.

L'obra és interpretada amb un conjunt força divertit. Els quinze o setze personatges que, de vegades, intervenen en l'escena, hi són sempre, plàsticament, ben distribuïts i, de vegades, prenen tots plegats una vivacitat remarcable. L'obra no es pot dir que llangueixi per manca d'entrenament.

En una obra així, d'un contingut espiritual feble, s'hi distingeixen naturalment més aquells actors que per les particularitats del personatge es poden recolzar millor en la caricatura. La caricatura és sempre una gran defensa per a l'actor. Així l'Aymerich ens féu un magnífic propietari bon jan i a la vegada autoritari, enderiat amb les idees del foraster. Galceran es trobà molt aplomat, molt segur dels seus recursos amb un d'aquests personatges als quals ell sap donar tant de caràcter: el de l'home impermeable, tímid i espantadís. Gimbernat féu una de les seves dislocades caricatures, molt ben caricaturitzat, i amb tots els paranys i trampes de l'ofici. Aquests tres actors, ajudats pel caràcter de l'obra, són els que s'emportaren sobretot les rialles del públic. Al senyor Gómez li tocà un paper particularment ingrat per la seva buidor. El trågué, no obstant, amb força tacte i discreció. Així mateix els senyors Martí, Banyeres i Giner contribuïren a donar vivacitat a l'obra.

De les senyores es destacà, per la importància del seu paper, la senyora Morera, que el tragué a la seva manera realista, copiosa en detalls. La senyora Baró aconseguí donar força relleu a les escasses escenes en què intervingué d'una manera activa. En fi: les senyores i senyoretes Fornés, Fàbregues, Peris i Gai contribuïren també al bon conjunt.

DOMENEC GUANSE

Intermedis

DESTERREM D'UN COP AQUEST COSTUM

Em sembla que ja és hora que ens posem tots d'acord respecte de si autors i actors han de complaure o no el públic amb un parlament al final de les estrenes. Crec que interessa als autors principalment acordar si han de tenir amb el públic aquesta condescendència — que en generalitzar-se perd tota significació i importància — o bé si han de negar-se en absolut a encarar-se amb els espectadors, com fan ara les més de les vegades, creant-se una situació de violència de la qual els és difícil sortir-ne airosament.

Jo crec que aquest costum de reclamar un parlament de l'autor al final de l'estrena hauria de suprimir-se en absolut. No cal que m'entretingui a argumentar la meva opinió, perquè no fa pas tant de temps que es va parlar d'aquesta qüestió, i jo no faria més que repetir coses que ja s'han dit.

Però sí em sembla necessari demanar que els autors arribin a un acord i s'hi atenguin fidelment.

Succeeix ara que quan part del públic reclama la paraula de l'autor, del director de la companyia o dels actors — l'abús arriba de vegades molt lluny —, l'altra part d'espectadors, que té el bon gust de no estar d'acord amb aquest procedir, no deixa per això de persistir en els seus aplaudiments, i naturalment, no fa cap signe de protesta, que podria ésser interpretat equivocadament. I així anem tots creant aquesta situació compromesa, en la qual s'exigeix a l'autor o al comediant una feina que no és la seva.

Ja sé que a algú li semblarà que els èxits no foren complets sense aquests parlaments. Jo crec, en canvi, que si existís l'acord unànime de no parlar els èxits podrien mesurar-se millor, puix que sabent per endavant que l'autor no ha d'accedir a dir quatre paraules, no veuríem aquest inacabable pujar i baixar del teló quan es resisteix a fer-ho, per modèstia uns cops, altres per fer-se pregar, i sovint per voler eludir una situació de violència. Fins es podrien establir fàcilment unes normes per contrastar el valor de l'obra estrenada. El llenguatge del judici del públic, acabada la representació, podria ésser, per exemple, aquest:

Manca d'aplaudiments: decepció i fracàs, per tant.

Aplaudiments que obliguen a alçar un cop la cortina: obra tolerada solament per cortesia; interpretació bona, digna de millor causa, etc.

Insistència d'aplaudiments que obliguen a pujar el teló per segona vegada: obra ben rebuda i res més.

Persistència d'aplaudiments fins a alçar per tercera vegada la cortina: l'èxit comença a destacar-se; presència de l'autor a l'escena.

Teló que puja per quarta vegada: èxit complet.

El mateix té aquesta gradació que una altra que amb més encert s'establís. El cas fóra que el públic trobés la manera de saber amb quina carta quedar-se i cadascú, es comportaria segons el seu criteri i deixaria d'aplaudir en el moment precís que cregués que s'havia fet justícia. No passaria com ara, que els que no estem d'acord amb què s'exigeixin parlaments als autors no abandonem la sala per considerar-ho un deure d'educació i contribuïm amb la nostra deferència a mantenir un estat de coses un si és no és ridícul.

Amb el procedir que preconitzo s'evitarien en absolut els crits a l'autor, que tan poc diuen amb un espectacle seriós com ha d'ésser el teatre.

* * *

Una altra cosa: ¿no fóra possible suprimir també els aplaudiments en plena representació, que no fan més que trencar l'encís que l'escena produeix?

Cecili Llimona

NOTES OFICIOSES

ASSOCIACIÓ OBRERA DE TEATRE

Dissabte vinent, a les deu de la nit, al Teatre Català Romea tindrà lloc la segona funció de tanda del present curs, representant-se "La mentidera", d'Adrià Gual, i "Joventut", d'Ignasi Iglésies.

NOVETATS

D'ací uns dies donarà un reduït nombre de representacions al favorescut teatre Novetats la notable i bella actriu francesa Fernanda Albany, la qual obtingué l'any passat un èxit en presentar-se per primera vegada i en el mateix teatre davant del públic de Barcelona.

La companyia de Fernanda Albany formada per belles i elegants actrius i aplaudits actors, actuarà al Novetats només quatre dies: del 14 al 17, i posarà en escena les obres següents: "Mais... les hommes ne'n sauront rien", "Pile ou face", "Maud et son banquier" i "Les deux messieurs de Madame", quatre obres molt intencionades i divertides.

Fernanda Albany, que resumeix totes les qualitats d'una rellevant i finíssima actriu, ha aconseguit grans èxits a París, en diferents teatres d'Europa i Amèrica, i ha estat també una feliç intèrpret de la famosa opereta "No... no... Nanette".

Pel prestigi de la celebrada artista i pel gènere alegre que conrea, la vinent actuació de Fernanda Albany és esperada amb ver interès.

LICEU

Reposició de "Kovantxina"

Per al dissabte s'anuncia en el nostre primer teatre líric la reposició de la grandiosa òpera russa "Kovantxina".

"Kovantxina", com hom recordarà, quan la seva estrena obtingué un èxit sensacional, tant pel que a l'obra fa referència, com per la interpretació que li'n dóna la cèlebre companyia russa.

Zalevsky, el gran artista, tindrà al seu càrrec el rol principal de l'obra.

Per a la pròxima setmana l'estrena en versió òpera de "Las golondrinas", la formosa obra de Gregori Martínez Sierra, música del malaguanyat Josep M. Usandizaga.

Certamen literario-cooperatista

El Jurat dictaminador del Certamen Literari Cooperatista, que ha de celebrar-se el vinent diumenge, dia 8, a les quatre de la tarda, a la Cooperativa "La Fraternitat", Santa Clara, 8 i 10, amb motiu de celebrar el cinquantenari de l'entitat, fa públic el següent fall:

Flor Natural a la poesia "Cant del matí rosat", lema "L'amor fa belles les coses".

Accèssit a la poesia "Sonatina", lema "La dama blanca".

Premi al treball "Manera de fomentar en la infancia el cariño a la escuela", lema "Ab jove principium".

Primer accèssit al lema "La Suno brillos malgran la Nubegoj".

Segon accèssit al lema "Arcàdia".

Premi al tema "Plan de realización para unificar las Cooperativas de Consumo de Barcelona", lema "Unión es fuerza".

Premi a la poesia "Els cooperatius", lema "Units i forts".

Premi a la poesia "El treball", lema "Labor és vida".

Primer accèssit "Tot ho deu l'home a l'home que treballa".

Segon accèssit al lema "Barcelona".

Premi al treball "L'encís de la Pasqua Florida", lema "Es el cant qui ens agermana com a força sobrehumana".

Primer accèssit a la poesia "La missa primera", lema "Sant amor".

Premi al treball "Ventajas que obtiene el consumidor en la Cooperativa", lema "Seis es más que uno, pero diez unidos son más que seis".

Premi al treball "Manera de que el pueblo se interese por la Cooperativa", lema "Psicologia popular".

Premi al treball "Ventajas que obtiene el obrero en la Cooperativa de producción", lema "La Cooperativa de producción como redención social del obrero".

Accèssit al mateix tema, lema "Pan y trabajo".

Premi a la poesia festiva "Petita auca d'un obrer que sap el que li convé", lema "El bon cooperatista no té res de curt de vista".

Primer accèssit a la poesia "La primera comunió", lema "La meva".

Segon accèssit a la poesia "Veritats sòlides", lema "Tal com sona".

Premi a la poesia "Estrofas amorosas", lema "Frente a ti".

Premi al tema "Ventajas que reportaría la fusión de cooperativas de cada localidad", lema "Unidad".

Premi a la poesia "Joguines", lema "Goig i dol".

Premi al tema "Medios para conseguir que la mujer actúe con entusiasmo en la Cooperativa", lema "Derechos para la mujer".

A més s'atorgaran accèssits als treballs cooperatistes següents:

La instrucció dignifica l'home", "Endavant sempre", "In unione virtus"; "Vida nueva", "Optimisme", "A certes hores, en certs llocs, etc.", "El tòpic de sempre" i "Floreal".

Els treballs no premiats podran recollir-los llurs autors tots els dies feiners, fins al 31 de desembre, de nou a deu de la vetlla.

Les Sardanes

L'AUDICIO DE DIUMENGE A L'ORFEO GRACIENC

El grup sardanista de l'Orfeó Gracienc, seguint la seva tasca de donar a conèixer a tots els amants de la bella música les cobles de més prestigi, ha contractat per a l'audició de diumenge vinent, a la nit, la renomenada cobla Antiga Pep de Figueres, la qual interpretar el programa següent:

"Cantem i dansem", Baró.
"Dintre el bosc", Pérez Moya.
"Primavera", Botei.
"El despertar dels ocells", Costa.
"Guidona", Serrat.
"Totes volen heseu", Pep Ventura.

GRUP RENAIXEMENT

Avui, a les deu de la nit, tindrà lloc a l'estatge social d'aquesta entitat, carrer de Tapioles, 2 (Cafè Comtal, Paral·lel) una audició a càrrec de la cobla Empòrium.

Amb aquesta audició, el Grup esmentat inaugura les sessions ballades populars, que se celebraran tots els dijous.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Cultura

CONFERENCIA NATURISTA

Organitzada per la "Societat Eutrofològica de Barcelona" i en el seu local, Roger de Flor, 95, primer, se celebrarà una conferència a càrrec del doctor naturista Josep Castro, qui versarà sobre el següent tema: "Les fruites fresques".

SESSIO CIENTIFICA

L'Acadèmia d'Higiene de Catalunya celebrarà sessió científica divendres, dia 6 d'aquest mes, a les set de la tarda, en el seu local social, Santa Anna, 28, primer, en la qual el doctor Pere Domingo presentarà l'interessant tema: "Pla d'orientacions sanitàries municipals."

La sessió serà pública.

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA
SECCIO D'ARQUEOLOGIA I HISTORIA

La setmana passada donà en el "Centre Excursionista de Catalunya" una conferència el senyor Joan Amades, organitzada per la Secció d'Arqueologia i Història de l'esmentat Centre, sota el tema "Tradició i llegendes de la Seu de Barcelona".

Començà el conferenciant explicant una llegenda referent al rei got Amalaric, relacionada amb la Catedral anterior a l'avui existent.

Explicà diverses llegendes relacionades amb la construcció de l'actual Catedral, amb els seus fonaments; parlà de la substitució de la bastida, de la cessió feta pel Gremi de Sabaters, del litigi entre l'arquitecte i el Bisbe, de la llegenda del rellotge de la Catedral que segons diuen funcionava amb una roda menys que els altres rellotges.

Digué també el perquè s'atribueix als que son batejats a la Catedral un major grau de ciutadania que als altres barcelonins.

Explicà la llegenda de la Custòdia i el seu pèsol d'or, i l'incident hagut entre els consellers de la ciutat i els pares inquisidors.

Es referí al perquè de l'hospitalitat donada als gats que s'hi porta, la qual té origen en una deixa feta per una acabalada dama barcelonina que, de petita, estant al bressol, una grossa rata se l'anava a menjar. Quan ja li havia rossegat una orella, als plors de l'infant comparegué un gat que esquivà la rata. En agraïment a la bestiola, la rica dama deixà tota la seva fortuna a la Seu amb obligació de mantenir tots els gats que hi fossin portats.

Era costum — diu — antigament, quan es portava un gat a la Seu, en deixar-lo, dir: un canonge més!

Finalment explicà diverses llegendes que es refereixen als Cossos Sants que es guarden a la Catedral: Sant Innocent, Santa Eulàlia, Sant Ràmon de Penyafort i Sant Oleguer, les llegendes del Sant Crist de Lepant, i la curiosa i interessant llegenda de la Mare de Déu de l'Alegria.

En acabar, el nombrós públic que s'havia reunit al Saló d'Actes del "Centre Excursionista de Catalunya", premià el conferenciant amb una llarga ovació per la seva conferència per demés interessant.

* * *

L'anunciada exposició de fotografies, gravats i postals de Chors de Catedrals, situats en llurs nàus centrals, organitzada per la Secció d'Arqueologia i Història del Centre Excursionista de Catalunya, fou inaugurada el dia 25 de novembre darrer, i és visitada durant tots aquests dies per un nombre considerable de persones a les quals mereix els més celebrats elogis.

La major part dels exemplars exposats han estat facilitats generosament pel senyor Joan Coromines, il·lustradíssim col·leccionista de documents gràfics referents a quasi totes les branques de les arts i de la curiositat.

També ha contribuït a aquesta exhibició el senyor Antoni Casajoana amb alguns no menys interessants exemplars.

Per a tenir una idea de la importància de l'exposició, donem a continuació una nota dels Chors representats en les il·lustracions que figuren en l'esmentada exposició.

Tudela, València, Toledo, Murcia, Burgos, Segovia, Sevilla, Jerez de la Frontera. León (Sant Marc) i (Catedral). Saragossa, Arcos de la Frontera (Santa Maria), La Redonda, Santillana (Collegiata), Màlaga, Santiago, Avila, Zamora, Astorga, Badajoz, Santoyo, Plasencia, Nájera (Santa Maria la Real), Saragossa (església del Pilar). Sigüenza, San Millan de Yuso, Santo Domingo de la Calzada, Jaén, Ronda (Santa Maria), Torrijos (Collegiata), Osca, Córdoba, Guadix, Salamanca, Ciudad Rodrigo, Cuenca, Oña (Abadia Reial), Palencia, Orense, Tarragona, Lleida, Alcalà de Henares (església Magistral), Palerm (Capella Palatina), Louvain, Maulbronn (Monestir), Gènova, Worcester, Amiens, Ely, Brou, Ulm, Cambridge, Windsor (Capella de Sant Jordi), Coïmbra (Santa Creu), Perugia (Chor de Sant Pere), Saint-Bertrand-de-Comminges, Westminster (Capella d'Enric VII), Roma (Sant Climent), París (Notre Dame), D'Albi, Bayeux, Canterbury.

* * *

Divendres vinent, dia 6, a les deu de la nit, el senyor Joan Roig i Font donarà en el "Centre Excursionista de Catalunya" una conferència sobre el tema: "Notes d'un viatge per l'Escandinàvia fins al Cap Nord".

Aquesta conferència serà il·lustrada amb projeccions.

HOSPITAL DE LA SANTA CREU

Conferències per al mes de desembre

Dia 16. Doctor Joan Freixes i Esalnas: "Adherències pleurals en els processos neumobacil·lòsics de Koch. Generalitats".

Dia 17. Doctor Enric Ribes i Ribes: "Tractament quirúrgic de les supuracions pulmonars no tuberculoses i de la gangrena pulmonar".

Dia 18. Doctor Josep M.ª Grau: "Formes clíniques de la laringitis tuberculosa".

Dia 19. Doctor Manuel Corachan: "Tractament quirúrgic de la tuberculòsis pulmonar".

Dia 20. Doctor Josep Cornudella: "Trastorns digestius dels tuberculosos".

Dia 21. Doctor Manuel Ballester: "Perforacions pulmonars".

Dia 23. Doctor Lluís Rosal i Catarineu: "Principals errors diagnòstics en la tuberculosi pulmonar".

Dia 24. Doctor Lluís Carrasco: "Radiografia dels illis i del mediastí".

Demostracions clíniques per al mes de gener de 1930

Dies 2 i 3, a les deu del matí: Demostracions clíniques, amb presentació de malaltes, pels doctors Freixes, Elies, Cornudella i Ballester.

Dia 4, a les nou del matí: Sessió de radioscòpia, pel doctor Carrasco.

La vida religiosa

Sants d'avui. — Sant Dalmau, bisbe i màrtir; sant Sabas, abat, i santa Crispina, màrtir.

Sants de demà. — Sant Nicolau, bisbe; sant Policroni, prevere, i sant Pere Pasqual, bisbe i màrtir.

Quaranta hores. — Avui: Església dels Infants Orfens (Elisabets, 24).

Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.

Demà: A la mateixa església i a les mateixes hores.

Comunió reparadora. — Avui: Església de les Religioses de Maria Reparadora.

Demà: Església parroquial de Santa Mònica.

Cort de Maria. — Avui: Nostra Dona de les Neus, a Sant Just, o a Sant Jaume, o al Sagrat Cor de Jesús (carrer de Rosselló).

Demà: Nostra Dona de Lourdes, a Santa Madrona, o a Santa Maria de Mar.

Adoració nocturna. — Avui: Torn de Sant Josep. Dem: Torn de Sant Joan Evangelista.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori. — Avui: Torn de les Cinc Llagues. Demà: Torn del Sant Angel Custodi i Sant Miquel.

LA VIDA RELIGIOSA
LA SALUT DEL BISBE DE BARCELONA

En els medis eclesiàstics circula el rumor que, per motius de salut, el bisbe de Barcelona, doctor Miralles, ha sol·licitat ésser traslladat a una diòcesi que no exigeixi un treball tan constant. El fet de continuar vacant la mitra de Mallorca ha fet suposar que la nostra primera autoritat eclesiàstica desitja passar a la diòcesi de la seva illa natal.

* * *

A la Capella de les Dames Apostòliques del Sagrat Cor continua la Novena que les Filles de Maria celebren, com cada any, a la Immaculada Concepció. Començarà a dos quarts de vuit de la tarda, resant el Sant Rosari, sermó pel M. I. S. Brugada, i acabarà amb la Benedicció del Santíssim.

CONFIRMACIONS

Aquesta tarda el senyor bisbe administrarà el Sagrament de la Confirmació a les parròquies de Sant Just i Sant Pere de les Puel·les, i demà confirmarà a Sant Agustí i després a Santa Anna. La cerimònia començarà a les tres de la tarda.

La propaganda protestant

UNA NOTA DE LA CANCELLERIA DEL BISBAT

Circula profusament per aquest bisbat un quadern de setze pàgines, de 20×28 centímetres, imprés a dues columnes per Gràfiques Nacionals Nicasi Gallego, 14. Madrid, amb cobertes policroma, titulada en la seva primera pàgina "Recolección para Misiones. 1929", i al seu interior porta per títol general "Os invitamos a continuar ayudando", i a la seva darrera pàgina es diu ésser "Número extraordinario de las señales de los tiempos". Revista mensual. Administració: Cobarrubias, 28, Madrid.

Es tracta d'una publicació protestant, que fa parió a moltes d'altres distribuïdes als carrers i places i fins les proximitats dels temples.

El senyor bisbe ha ordenat posar-lo a coneixement de tots els encarregats d'esglésies de la diòcesi, i pregar-los a la vegada que ho facin avinent a llurs respectius fidels en totes les misses del primer dia festiu immediat a la recepció del present número, fent-ho en les dues llengües emprades per a la predicació, a fi que s'obtingui el major resultat en aquesta denúncia preservadora.

VISITES AL TEMPLE DE LA SAGRADA FAMILIA

Durant el mes de novembre han visitat el Temple expiatori de la Sagrada Família els estrangers següents:

Alemanys, 52; argentins, 24; austríacs, 3; belgues, 4; cubans, 5; txecoslovacs, 10; xilens, 8; finlandesos, 6; francesos, 63; holandesos, 7; anglesos, 21; italians, 18; nord-americans, 10; noruecs, 6; peruans, 6; polonesos, 15; portuguesos, 18; suecs, 8; suïssos, 23; turcs, 5; uruguais, 4.

Els Tribunals

Vista de la causa per l'estafada a Telègrafs

Ahir va començar, a la Secció tercera de l'Audiència, la vista de la causa per furts i estafa al Gir Telegràfic, contra Daniel, Emili Fernàndedzdddddddddd Campos, Emili Fernàndez Alvarez, Angel Cores i els funcionaris del Gir Telegràfic Manuel Farriols i Julià Lacasa.

Va representar el Ministeri Fiscal el senyor Cuevas.

L'acusació va sostenir-la l'advocat de l'Estat senyor Irazogui, i defensaren els processats els lletrats senyors Grases, De Mena, Regàs i el comte de Santa Maria de Pomés.

Segons les conclusions, els tres primers, posats d'acord amb els segons, cobraren, mitjançant combinacions, 28 girs de 5.000 pessetes, que semblaven posats en diferents llocs d'Espanya.

A la sessió d'ahir van declarar els processats.

El primer fou Manuel Farriols, el qual manifestà de la manear com va conèixer a Campos, i detallà com li fou proposat el negoci de compra i venda de joies, per al qual necessitava una gran quantitat.

Per tal d'aquirir aquesta quantitat, ideà la dissimulació dels girs, ja que ell estava encarregat de l'Apartat d ePariS, i podia fer les falsificacions amb relativa facilitat.

Comesa la primera falsificació, repenedit volgué remeiar la seva falta, però fou impossible per haver esmerçat en aquella negoci, al començament, una quantitat.

Un altre negoci que se li proposà, en vista del fracàs del primer, fou l'adquisició d'un vaixell anomenat "Pacífico", i destinar-lo al cabotatge.

El dit vaixell es venia en bones condicions per estar intervingut judicialment.

Negà la participació del seu company Lacasa, el qual no va saber res de les dissimulacions dels girs.

Detallà seguidament com es feien les dissimulacions.

Afirmà que se li seguí expedient governatiu a conseqüència d'allò, del qual sortí absolt.

En l'actualitat cobra mig salari i està suspèns del càrrec.

Per últim, va manifestar que els girs falsificats pujaven a més de vint, puix per assolir una quantitat elevada s'havia de fer així, ja que no podien cobrar-se girs de més de 5.000 pessetes.

A continuació va declarar l'altre processat, Daniel Campos, que va dir que era comerciant, i que havia estat processat anteriorment per estafa.

Va relatar com conegué a Fernàndez i Farriols, i afirmà rodonament que mai proposà la falsificació.

Digué que ell proposà un negoci de Borsa, aprofitant la circumstància de tenir cura el Farriols de l'Apartat de París, i en combinació amb l'altre telegrafista, Lacasa, avençar els canvis i notícies de Borsa amb dues hores d'anticipació a les del Butlletí Oficial de Borsa.

Seguidament detallà com el Farriols es presentà un dia dient que ja teni ala quantitat necessària per a efectuar el negoci de Borsa.

Apretat per les preguntes del fiscal, manifestà que es repartien l'import dels girs que ell i Fernàndez anaven a cobrar.

Va dir que el processat Cores no sabia res de la procedència del diner, així com també que el diner se'l malgastessin i es destinés a les despeses de la realització del negoci del vaixell ementat.

El processat Emili Fernàndez va dir que una vegada fou processat per estafa.

Defugí les preguntes concretes que se li feien sobre si sabia o no la falsificació dels girs.

Digué, com l'anterior, que el capità Cores és innocent del delicte que se l'acusa.

Va acabar manifestant que abans de la realització dels afers cobrava un sou de 30 duros que li pagava el Farriols.

Julià Lacasa, també oficial de Telègrafs, negà rodonament que vigilés el seu company Farriols mentre feia la dissimulació dels girs.

Per ha confirmar-ho, digué que només dues vegades li va tocar servei amb Farriols, de les vint i tantes vegades que ell ca cometre l afalsificació.

També negà qeu cobrés cap quantitat dels girs falsos. Solament el seu company li prestà en una ocasió uns quants duros que necessitava.

Per últim, declarà Angel Cores, capità de la Marina mercant, el qual, després d'explicar el procés de l'amistat amb els processats, negà tota participació en el delicte pel qual està processat, puix que només cercava col·locar-se en el comandament del vaixell que anaven a comprar.

Va acabar la sessió amb un acarament entre el Campos i Farriols, i després el Fernàndez, a proposta del fiscal, per a esbrinar una contradicció de les declaracions del Campos.

El dit acarament no donà resultat.

A dos quarts de dues es va suspendre la sessió per a continuar-la avui, a les deu del matí.

SENYALAMENTS PER A AVUI

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera.—Major quantia: La Contrucció Obrera contra Esteve Patuví.

Pobresa: Salvador Bielsa contra Josep Mas i advocat de l'Estat.

Sala segona. — Pobresa: Josep Fradera contra Antoni Amargós.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera.—Un oral per robatori contra Manuel Grau.

Secció segona.—Un oral per adulteri contra Maria Mateder.

Secció tercera.—Continuació de l'oral per estafa.

Secció quarta.—Un oral per robatori frustrat contra Ramon Monforte.

Un altre oral per homicidi contra Miquel Macarro.

Exposicions d'Art

SALA PARES
JOAN COLOM — Pintura
Fins al 13 actual

GALERIES LAIETANES
CORTS CATALANES, 613
E. DE SCHMIEDEBERG — Pintura
DIAZ COSTA — "
L. CERDA — "
G. MATILLA — "
PEREZ GIL — Tapisseria
Fins al 13 actual

ESTUDI ARENYES
CORTS CATALANES, 670
J. TERRUELLA — Pintura

LA PINACOTECA
PASSEIG DE GRACIA, 34
Exposició de peces selectes d'art xinès i japonès
Fins al 6 actual

MARIA ESCLASANS
PIETAT, 10 (darrera la Catedral)
Compra-venda de ANTIQUITATS I OBJECTES D'ART

SALA BUSQUETS
PASSEIG DE GRACIA, 36
Vidres de Murano
Mobles i objectes d'art
Exposició de pintura de R. ALSINA AMILS
Fins al 10 actual

SALA BARCINO
V. GARCIA SIMON
Rambla de Catalunya, 29
Marcs - Gravats
MARTI GARCES — Pintura
Fins al 6 actual

LA LLAR
D'ABANS — D'ARA
A. VERDERAU
Banys Nous, 5
Mobles d'estil :-: Reproduccions de Museus
Decoracions d'estil seu

GALERIES DALMAU
PASSEIG DE GRACIA, 62
R. ACIN — Pintura
I AUGUST TORRE SGARCIAVT OLIMPIA, IFIGENIA I AUGUST TORRES GARCIA — Pintura
Inauguració avui, sis tarda

HERMA, A. G.
VALENCIA, 233
Llibreria - Objectes d'escriptori i regal - Papereria
Exposició de pintures de Mateu Balasch

LA FORJA CATALANA
Ferros decoratius
RAMBLA DE CATALUNYA, 118
LOPEZ MORELLO — Pintura
Fins al 25 actual

MONTFALCON
Quadros :-: Gravats :-: Marcs
Motllures :-: Relleus :-: Tapissos
Boters, 4, final Porta-Ferrissa

GALERIA AÑES
Quadros antics i moderns
De col·lecció i decoratius
PORTA-FERRISSA, 8, PRAL.

ADVERTIMENT

Advertim a les persones que els interessi la publicació immediata de les notes que ens enviïn que els originals han de dirigir-se tots a la Redacció, plaça de Catalunya, 9 primer, abans de les ... del vespre. Els que ens arribin més tard d'aquesta hora o vagin adreçats a la impremta del diari, Barbarà, 11 i 13, no seran publicats fins al cap de 24 hores.

LES LLETRES

Aspecte general de la literatura catalana

EL TEATRE a)

El teatre és un gènere popular. Això no vol dir necessàriament un gènere inferior. Però l'escriptor de teatre s'ha de posar sempre en contacte amb les masses; si voleu per a exposar-los les qüestions més profundes i complicades. Les masses no és cert que tinguin necessitat de coses banals. Si tenim present que allò que ha fet matar-se més gent i amb més ferocitat són les guerres per qüestions religioses, de vegades d'una subtilitat extraordinària, no deixareu de somriure davant de certes manifestacions d'intellectuals i demagogs, cadascú per la seva banda, que afirmen que al poble li han de servir menjars lleugers, amanits d'ignorància.

Quan afirmen això, l'intellectual ho fa en sentit de blasme i el demagog de lloança, però tots dos s'equivoquen, encara que l'error del demagog és el més innoble.

Com dèiem, tots els altres escriptors s'adrecen a l'home tot sol, de cara al llibre, llegint i reflexionant. L'autor de teatre ha d'actuar damunt d'aquests mateixos homes, però quan s'estan aplegats, i llavors, per suggestió, la consciència de cadascú ha sofert una mena de simplificació i de minva de personalitat.

A més, l'obra teatral ha de fer-se entendre a mesura que va passant. Si l'espectador no entén un passatge, no pot girar full enrera. Li caldria tornar al dia següent. Però, per la mateixa raó que no ho entén, no li ha agradat: i no és fàcil que torni.

Es veritat que l'autor, per a produir el seu efecte no tan solament compta amb les paraules, sinó amb les inflexions de la veu humana, el gest dels actors, l'ambient i el decorat; però aquests mateixos elements, de la mateixa manera que poden aclarir el sentit de l'obra, poden desvirtuar-la, per al com donen marge a l'entrada en joc de l'imprevisible. Un bon novellista, un cop acabada la seva novella sap exactament el que ha volgut fer i el que li ha resultat; en canvi, molt sovint un autor de teatre és l'espectador més sorprès de la seva pròpia obra.

Totes aquestes raons tan del gènere teatral el més dificultós de tots, perquè no tan solament té una dificultat de concepció, sinó d'exteriorització.

Damunt de les dificultats que té la literatura corrent, a causa d'haver-se de realitzar dintre del temps, hi ha les que planteja l'espai. El teatre és un art d'espai i de temps. Participa de les arts musicals i de les plàstiques.

A més, ja hem dit que havia d'actuar sobre les masses i que el conreu del teatre presuposava l'instint de la psicologia de la massa.

Molts d'autors teatrals, i de força fama, no han tingut sinó això: coneixença de la psicologia de les multitudes. O, encara, d'una multitud; el seu públic. Treieu-los dels seus habituals espectadors. No són res ni són ningú.

N'hi ha de més primparats encara. N'hi ha que només coneixen les peculiaritats d'un grup determinat d'actors, els quals, a la seva vegada, posseeixen certs trucs que arriben a l'ànima popular. Aquests autors de teatre són la massa corrent.

Podem establir tres categories, doncs, d'autors de teatre dolents, però que poden donar una vida pròspera al teatre.

a) Coneixedors de la psicologia de les masses. Mentalitat oratòria.

b) Coneixedors de la psicologia del seu públic. Mentalitat comercial.

c) Coneixedors de les possibilitats d'un o de diversos actors. Enginyosos, esperits d'imitació.

Heus ací la gent que puja per l'escala del servei al teatre. Són els bons autors dolents, perdoneu-me la frase. Però és exacta. Fer-se aplaudir amb males obres no seria possible a qualsevol bon autor que és posés de cara al públic. Cal ésser, repetim, un bon autor d'obres dolentes. Això té el seu mèrit.

Hi ha cultures literàries que en l'estat que es troben només poden produir aquest tipus d'autor teatral. I no volem dir precisament cultures principiants: aquí tenim el cas d'Itàlia.

ROSSEND LLATES

"OC".

Remarcable el número d'*Oc* que es posà ahir a la venda. Vegeu, sinó, el contingut: *Las letras de Mistral*, per J.-P. Regis; *La lengo d'oc a l'escola*, per Marcel Crozet; *Informacions occitanas* (Catalonha, Lengadoc, Provença...): *Au contar des dogas*, novella per Paül Eyssavel; *Los contes populàris de Gasconha*, per Fernand Sarrau: *Los libres e los periodics*, per J.P. Regis; *Conversas filologicas*, per Lois Alibert; *Art europeu edierna a las Galerias Dalmau*, per M. A. Cassanhas; *La lentitud en lo ritme del film*, per Salvator Marçal; *Los paisatges de Catalonha*, per Maurici Chevalier, etc. Ilustren el text d'*Oc* profusió de gravats: *Petrarca*, per Andrea del Castagno; *Vient de paraître* (caricatura), per Siau; *Boixos* per Enric Martin; *Relleu plàstic* per Hans Arp; *Composició*, per John Xieron; *Retrat*, per Otto van Rees; *Nit de Nadal*, per Arbur Carbonel; Retrats de Fay Wray i de Pola Negri; Vistes de l'Urgell, de Solsona i d'Andorra, etc.

Oc anuncia que "mercès a un acord entre directors de la importantíssima entitat cultural barcelonina "Conferència Club" e la direccion d'*Oc*, la nostra gaseta publicarà integrament totas las conferenças que los mestres convidats pel dit Club daran. Proximament publicaran la d'En Teodor Daubler *Los elements istorics especialment espanhols en l'art moderne*. E successivament las de Gabriel Welter, T. Zielinsky, Paul Mason, Pelliot, Meunier, Stepanow Malye, Durtain, Billy, Keiperling, Ortega y Gasset, Maurois, Falla, Shaw, Bernard, Gide, etc.

També publicarà en los proxims números articles de Sebastian Gasc e Lois Montanhà."

Repetim-ho: *Oc* mereix l'ajut decidit de tots els partidaris de la nostra expansió cultural. D'aquest número d'*Oc* cal retenir els articles *Per la llengua d'oc a l'escola*. *Cinema* i la llarga crítica de Cassanhas sobre el darrer Saló Dalmau.

"Club Muntanyenc"

La Secció d'Arqueologia, Filologia i Folklore d'aquesta entitat, organitzadora del "Llegendari Popular Català", que patrocina la Institució Patxot, recorda que el dia 15 del present mes de desembre acaba el termini d'admissió dels treballs destinats al tercer i darrer Concurs i prega a tots els folkloristes i amants de la nostra tradició que encara no hagin tramès la seva aportació que s'apressin a fer-ho abans de la data esmentada a l'estatge social, carrer del Comte del Asalto, 22, pral.

Meridians

** Mort del cinema. — *Amb aquest títol, ben suggestiu, Bernard Fay* (La Revue Européenne), *el cinema, del qual havem gaudit com d'una mena de somni on no tot era absurd, mor.* "*El cinema—diu—era una sala negra on hom podia besar a les palpentes en l'ensopidora tebiesa d'una assemblea silenciosa, davant de petites imatges vertiginoses, que feien papallonejar els ulls, excitaven vagament els sentits i us obstrien del real. Un piano, humb o mecànic, una orquestra ensopida, reemplaçava les cançons de la nodrissa. Cada any, el cinema, primer inhàbil i indecís, millorava de tècnica, guanyava en fluidesa, en frescor, en polidesa.*" "*Durant la guerra el cinema fou un salvador.*" *Fay recorda* "*la petita sala estreta i fresca, prop del pavelló d'Hanovre, on dia i nit giraven les imatges. Hi trobàveu: el groom del Ritz que reposava entre dues comandes, la modisteta que disimulava una entrevista furtiva i xerrotejava baixet, el senyor vell de les Rambles, les d'una ana persecució, i aquest indistint minyó de Paris, de cos petit, ulls brillants, mans nervioses que mai no sabíeu si sortia d'un magatzem del Sentier, d'un curs del Collegi de França o d'una visita a Jean Cocteau.*" *Recorda també* "... *el petit cinema de San Francisco on el qual el jazz tocava, durant vin-i-quatre hores, coples sentimentals: Ruy Mammy o bé* I Love were all..., *mentre que, damunt la tela, desfilaven els films de cow-boys.* "*Els seients eren vells i xafats de tant de seure-hi. Hi vèieu xinesos, cambrers javanesos, cuiners malais, camàlics negres que hi anàveu a menjar cacauets, qualques ricatxos hi feien la sesta, segurs que s'escapolien de llurs amics i de llur plòria. Durant els pianos de les cançons semblau roncar.*" *Fay recorda encara* "...*aquell minúscul Kino de Crazòvia, on entraven empaitats per la pluja. Projectaven un film de Mae Murray, amb accents de la Polonesa, de Chopin. Una camperola bressolava un nin que cridava feblement. La immensa pluja de l'Europa Central omplia la sala d'un dolç brogit.*" *En tots els llocs del món el cinema ha estat més un somni que un art.* "*Infant impulsiu i simple, mai no ha après de pensar, ni de contar, ni àdhuc d'imitar la naturalesa amb exactitud. Adhuc si fou un art, fou un art estrictament plàstic: poc importa la manera com pensaven els actors, o sentien o obraven, si llurs gestos tenien el ritme que convenia a l'escena, si llurs trets, la forma de llur cara i de llur cos tenien el dibuix net i el polit que donen la ilusió de la bellesa.*" "*El cinema ha estat un somni a l'americana. El cinema rus o alemany era un pesombre: digestions llordes de banquers massa ben prisats, o de proletaris en revolta. Unicament l'americà tenia la calma, l'esplendor físic, la simplicitat de trets i l'absència veial al pensament que reclama el cinema. La seva estupidesa feia la seva grandesa. Ha estat pur, al costat dels films germànics, plens d'idees filosòfiques mal vestides, dels films russos hipòcrites o sermonaires. En l'un i en l'altre d'aquests dos pobles (Rússia i Alemanya), el cinema ha estat dominat per una intelligència adúltera, incapaç de crear la bellesa plàstica, però àvida d'explotar-la per a fins que no tenen res a veure amb la joia del cos i amb el somni.*"

** Shaw. — *En un esmorzar recent al Club dels Critics de Londres, Bernard Shaw ha dit: "Companys periodistes i artistes de teatre, dones i homes..." Com que aquest apòstrof féu riure els oients, Shaw continuà: "Es espantós: rieu cada vegada que pronuncio un mot per innocent que sigui. Jo mateix he estat crític i continuo considerant aquest ofici com un dels que em cal tenir en reserva per a l'esdevenidor. L'he deixat per a ésser autor dramàtic, perquè m'ha semblat que era més fàcil, més brillant i més remuneratiu. No vull pas dir amb això que un home sigui més ben pagat com autor dramàtic. Compte fet, els honoraris del crític eren millors. Quan formava part de la fine flor de la crítica teatral, no guanyava pas més de sis lliures per setmana; però era un ingrés regular i amb aquest ofici podeu guardar el lloc quaranta anys. Voldria saber l'autor que pot obtenir un contracte de quaranta anys. He estat crític a l'època gloriosa. Encara avui es parla, amb entusiasme magnífic, del gloriós any 90, en el qual William Archer, Walkley i Clement Scott assistien als assaigs generals. Jo era un d'ells. En la crítica d'un diari de Liverpool sobre la meya darrera peça, he llegit: —¿Quin hauria estat el judici en l'edat d'or de la crítica dramàtica? Imaginem el que Archer o Walkley n'haurien dit... — Però la crítica dramàtica ha estat sempre tan dolenta com ha pogut, i ho restarà sempre. No pot pas esdevenir pitjor. Quan son crític teatral singú no es preocupa de les vostres capacitats. A mi mai ningú no em va preguntar si sabia de llegir o d'escriure, i molt menys si havia llegit Shakespeare o qualsevol altre dels autors dramàtics el nom dels quals comença per Sh. El meu primer editor, M. O'Connor, féu de mi un crític musical, per a impedir-me d'escriure res més; va ésser el meu primer pas pel camí del crim. Un dia em van oferir el lloc de crític en un diari, i quan, com a bon sindicat, deia al director: "No fiu pas prendre el seu al vostre crític actual", em va dir: "En aquest cas què voleu que hi faci?" —Esperau que es mori, vaig respondre. El director em va respondre que els crítics no es moren mai..."*

** U. R. S. S. — *El Comissariat del poble d'Instrucció pública de la U. R. S. S. ha nomenat una comissió especial per a examinar la qüestió de la transformació de l'escriptura russa, avui en caràcters cirillics, per l'alfabet llatí internacional. Aquesta comissió examinarà igualment l'ús de l'alfabet llatí per a les escriptures mongoles, buriates i kalmuanes. D'altres comissions examinaran un projecte de reforma ortogràfica i de puntuació. Hom diu si es revisarà també l'ortografia hebraica. L'exemple turc té, doncs, seguidors. Ha estat, d'altra part, eficaç: "Segons estadístiques publicades pel ministeri d'Instrucció pública d'Angora, prop de 438 llibres diferents han estat impresos a Constantinoble després de l'adopció dels caràcters llatins nous. Es reparteixen així: 30 obres legislatives, 100 obres de poesia i de literatura, un diccionari, 37 novelles, 44 llibres diversos, 26 revistes o periòdics i 200 manuals escolars.*"

** Enquestes. — "*¿Quin és o fou el somni de la vostra vida?*", *pregunta, als escriptors francesos, els Annales. Diu Paul Bourget:* "*Esser escriptor*"; *diu Louis Barthou:* "*Si hagués fet dos somnis hauria volgut ésser ministre i membre de l'Acadèmia. Ho somniat? He viscut*"; *diu Paul Valéry:* "*Desvetllar-me*"; *diu Georges Lecomte:* "*Jo només somnio quan dormo*"; *diu Mme. de Noailles:* "*A l'hora de dormir, deixar damunt la terra un vivent que hom prefereixi a si mateix*"; *diu Roland Dorgelès:* "*Tots els homes del meu temps havem fet el mateix somni: sortir-ne en vida*".

** Notes. — *Diu Maurice Maeterlinck:* "*El Lèviathan de Julien Green m'ha agradat. Es ben ombrívol, però l'autor és jove. I quan un és jove li agrada ésser ombrívol. Però hi ha coses que em desconcerten... Jean Cocteau, no l'entenc... Diuen que és un gran poeta... Es possible. El mateix em passa amb la pintura. Marie Laurencin i Dufy, escolteu-me... no m'hi trobo. Dec estar en un error com ho estigueren els que fa cinquanta anys no "entraven" en Menoir i en Manet. Més val així... D'altra part sóc del tot tancat per a certa forma d'art... Per exemple, la música.*"

** *Ha sortit...*

el núm. 1 del diari manresà d'esquerra republicana El Dia. *A guisa de presentació copia el text de la fulla que ha precedit l'aparició d'aquest diari nou i que, oportunament, reproduirem. Resa a senyalar d'aquest primer número així la salutació "A tota la premsa i d'una manera especial a la premsa d'idees". Agraïm la salutació i desitgem al company novell llarga vida per a la defensa de la causa.*

Informació catalana

* *Temes...*

De Ideari *(núm. 3):*

"La temporada passada, en els moments més francs del passivisme ridícul, un conegut escriptor, des de les planes d'un diari català, iniciava la primera pregunta: "On va la joventut?" Fins aleshores, si algú ho havia pensat s'ho callava, car aquesta insensibilitat espiritual discordadament ja feia temps que dominava, i semblava no interessar a ningú el problema vin de la joventut. Des d'aquell moment, com obeint a un ressort, els escriptors de totes menes, joves i madurs, abocaren un garbell de quartilles i un munt d'improperis i fins d'insults contra la massa inconscient de la joventut. L'allau de seguidors polemistes de la primera pregunta perdura encara. A nosaltres ens han arribat molts escrits de collaboració espontània referents més o menys a la mateixa pregunta, però cap, absolutament cap, malgrat de procedir de joves la majoria, ha trobat una solució al seu propi problema. Però el cas més sensible és el d'aquests homes que dient-se joves malparlen d'ells sense haver trobat encara la seva pròpia definició. Si cada un dels que han escrit articles d'aquesta índole haguessin orientat la joventut indicant-li camins segurs de perfecció, a hores d'ara, entre tants projectes, haurien trobat un recés on esmerçar les seves activitats. Convindria ara que els mateixos que iniciaren i intervingueren en aquest problema canviessin de tàctica i oferissin sota el tema de "On ha d'anar la joventut", una solució a la polèmica plantejada. Fet això, si la joventut continués sorda i desconcertada, la culpa recauria únicament sobre d'ells, mentre que ara pot repartir-se equitativament als joves per inconscients i als madurs per fallida del mestratge doctrinal. A un poble com el nostre on poden conviure, per sort o per desgràcia, partits polítics i centres culturals des de l'extrema dreta fins a l'extrema esquerra, és cosa molt factible per a l'home idealista, o simplement collectivista, l'ingrés en un lloc on siguin viables les noves activitats. El que cal és fermesa de caràcter i voluntat."

* The man who...

lost himself *no és pas el títol de la traducció que es prepara de* L'home que es va perdre, *d'En Francesc Trabal (en curs de traducció en tres llengües europees), sinó el d'una novella anglesa original d'Osbert Litwell (ed. Duckworth), segons trobem al* Times Literary Supplement. *Una coincidència que és curiós de remarcar.*

* *El concurs de "Les Ales Esteses".*

Per a ahir, dimecres, estava anunciat lo tornada de Paris, on ha estat una quinzena de dies per assumptes literaris, de l'illustre escriptor Jaume Maçó i Torrents. La seva presència a Barcelona farà que definitivament pugui reunir-se al Jurat que ha de dictar el veredicte del concurs de novella de "Les Ales Esteses", ajornat per causes insuperables, malgrat la bona voluntat dels editors i dels senyors que constitueixen aquell Jurat.

* Miradoc...

d'aquesta setmana conté el sumari següent:

Els problemes de la pau i del treball: De Mukden a Barcelona; Els dijous blancs: Arquitectura, *per C.*; Mirador indiscret; Els vagabunds de Barcelona, *per Domènec de Bellmunt*; Els boxadors catalans, *per X. R.*; L'aperitiu: Escenografia, Moltons, *per Josep M. de Segarra*; L'Hospital de la Santa Creu, *per J. Sacs*; Els nostres jardins *(III i darrer), per Nicolau M. Rubió i Tudurí*; Les llums de la ciutat: Retorn de Barcelona, *per Philippe Lamour*; Les lletres: En Roc i les formigues, *conte inèdit de Miquel Llor*; Els llibres: Pere Coromines "Les llàgrimes de Sant Lloreng", *per Lluís Montanyà*; Per això no renyirem, *per Just Cabot*; El teatre: Les estrenes, *per Joan Minguet i J. M. P.*; Els germans Quintero a Barcelona, *per P. M.*; La música: "Boris Godunov", *per Rossend Llates*; Cinema i discos: "Tempesta a l'Asia", *per Josep Palau*; Dues estrenes, *per M. Meribel*; Les nostres sessions passades, *per J. P.*; Discos, *per J. G.*; De les arts: Exposicions, *per Màrius Gifreda*; Noticiari; Els marbres del Parteuon, *per Josep Maria de Segarra.*

Caricatures i gravats.

*** *El lector intervé...*

Del senyor Lluís Bergadà i Gironès:

"L'amic Gasch s'ha proposat de fer l'elogi del mal gust en un article aparegut de poc damunt d'aquestes mateixes planes, i em sembla que ha reeixit. El més greu, però, és que un petit sector—que es distingeix per aplicar pinzellades gruixudes sobre la resta de la humanitat—es dedica a les realitzacions pràctiques d'aquesta litúrgia antiartística. Aquest nombre d'incompresos és petit (com en totes les élites) i es tem que l'esforç d'higienització que ha de realitzar serà inferior a la capacitat putrefactiva dels cervells que encara no estan estandarditzats.

Diu l'articulista que cal oposar-se a la "sensibilitat llanguida, a la deliqüescència afemellada, als refinaments malaltissos que molts suposen elements primordials de l'obra artística, és a dir, que cal oposar-se al bon gust amb la virior i fortitud que els seus amics representen". I darrera d'això segueixen en aquell escrit una complicada màquina d'erudició francesa (de la França allí mateix tan bescantada) i uns comentaris a les obres d'uns—no sé si posarem bé la paraula—pintors catalans. En primer lloc és una orgia d'inexactituds de dir que hi hagi persones de bon gust que afirmin que la deliqüescència afemellada i els seus congèneres siguin els elements primordials de l'obra artística. Tampoc és just de presentar la fortitud i la virior, oposades al bon gust i que aquestes qualitats manquin en les obres realment artístiques, com tampoc sabem veure que alguns pintors d'aquelles que creiem ràpidament sense esforç en l'hort de l'arriviste artístic.

Els comentaris a les obres d'uns pintors catalans m'han cridat l'atenció. Les darreres obres d'un d'ells, fetes amb filferro i papers de vidre i d'embalatge, són qualificades "d'obres d'un mal gust detestable". "L'autor ha estat sempre un pintor d'un mal gust detestable—escriu el nostre amic Gasch—...però quina intensitat!" D'un altre pintor en diu que "els colors són tan inharmònics que no vacillen a qualificar-los de pebrots i de tomàtecs... però quina intensitat encara!". I entre altres coses curioses afegeix l'articulista, que davant d'aquestes manifestacions arriscades uns somriuran i d'altres s'indignaran, però que els més no les comprendran. Particularment puc dir que ni em fan indignar ni tan sols somriure, encara que les comprenc perfectament. Em sembleu, què us diré...? Però quina intensitat!

Els autors del manifest groc antiartístic, que ple de llampa i trons fa temps va córrer algunes mans, han transplantat a Barcelona—d'un cert sector de París—tot un documental d'idees, paraules i procediments. Una de les poques gràcies de les estridències és l'originalitat, però en aquesta diemne musa antiartística li deu haver passat el que de la filla del soldà es reconta en el "Decameró", que després d'anar a raure a mans de vuit homes, per poncella es maridà amb el rei de Garb.

Amb tot i disposar d'elements tan preciosos com l'ase podrit, l'ull d'elefant i totes les sureres empordaneses, els seus manejadors no han pogut veure augmentar llurs escoles ni alçar les paoroses protestes que esperaven. I encara ens fa estrany la dèria de venir a fer antiart a Barcelona, on compten amb tan perfectes exemplars com el pompós Palau de la quincalleria catalana i la preciosa Cambra de la Propietat Urbana, per no allargar-nos massa.

La darrera revolució intellectual més grossa ens sembla ésser la d'Einstein. Quan les seves teories començaren de córrer per les Universitats apassionaren tota la joventut filomatemàtica. En aquells temps estàvem en plena bullidora cienticista. No vàrem poder comprendre les noves teories fins que un carissim company nostre—expert matemàtic—ens va fer llum sobre la transcendència i l'abast d'aquella nova i importantíssima visió.

Recordo perfectament tot el que es va dir aleshores, i encara avui poden llegir-se les lleugereses més gracioses que pot dictar la incomprensió. Molts que ni tan sols havien saludat el càlcul infinitesimal no tingueren escrúpol d'escriure que d'Euclides per avall s'havia estat badant, que si tot fins ara havien estat tenebres i falsedats, la geometria i fins l'aritmètica del senyor Esteve anaven per terra (què hi tenien a veure?) i els més llestos ja tractaven d'ignorants i d'endarrerits els que no apreciaven i palpaven la quarta dimensió d'un tomàtec o d'un pebrot.

La manera d'anar del cubisme, futurisme, dadaisme, super-realisme, *et sic de cæteris*, m'han recordat tota aquella literatura... diguem-ne ingènua, de les quatre dimensions. D'altra banda és curiós d'observar que tot aquest horrison aldarull per acabar amb el pompierisme de la pintura feta amb color de carn de dona verge, color vestidura d'apòstol, etc., finalment amb el més aberracional, negatiu i convencional de tots els pompierismes que fins al present hagin existit: el del paper de vidre, del filferro i del sitro.

Més atenent-me a l'antiga dita castellana, vull callar: *Mi secreto para mí, que al buen callar llaman santo.*"

Inauguració de la "Casa Russa"

Ahir a la tarda tingué lloc la inauguració de la "Casa Russa" de Barcelona, installada al número 139 del carrer de Balmes. La direcció de l'establiment havia invitat a la festa els representants de la premsa barcelonina.

La "Casa Russa" és un elegant cabaret eslau, decorat finament segons l'art rus, i on són servides especialitats russes de tota mena. Es indicadíssim com a "rendez-vous" de l'alta societat, a l'hora del te o a la sortida dels teatres.

En la festa inaugural d'ahir foren presentades les atraccions que actuaran habitualment mentre els clients degustin el "vodka", en una escena tènuement illuminada per donar-hi una nota de color romàntica. Vàrem sentir unes delicioses cançons del bon folk-lore rus, interpretades per l'artista Maxim de Rysilsov (director artístic de la Casa Russa) i una composició clàssica russa, interpretada per Alexandre Vilalta. La parella de ball rus Chuprinins dansà magistralment alguns balls del seu país, que foren molt aplaudits, i, finalment, el violinista Basile Dan, ex-músic de la Cort romanesa, interpretà unes composicions, que foren escoltades amb gust.

Hom obsequià els invitats amb pastes i rampany, i tothom sortí molt complagut de la festa, desitjant a l'empresa del nou establiment que tingui força èxit.

Govern civil

FARMACIA CLAUSURADA

Pel governador ha estat decretada la clausura d'una farmàcia del carrer de Mundéndez Pelayo, que venia funcionant ilegalment.

La política

SANCHEZ GUERRA A SEVILLA

El Noticiero Sevillano diu:

"Per personas que nos merecen entero crédito, sabemos que en la semana próxima vendrá a Sevilla el ex presidente del Consejo de ministros, don José Sánchez Guerra.

Hará el viaje en automóvil y su visita obedece a sus deseos de conocer la Exposición Ibero-Americana.

Se hospedará en el Hotel de Madrid."

EL DIA, DIARI D'ESQUERRA REPUBLICANA, A MANRESA

Ha aparegut a Manresa el nou diari titulat *El Dia*, definint-se ell mateix així: "Diari d'Esquerra Republicana".

Diu: "Pi i Margall presidirà en esperit la tasca diària del futur periòdic".

CONFERENCIA SUSPESA

Per disposició governativa ha estat suspesa la conferència que havia de donar ahir al vespre, a la Societat Choral Alba, de Badalona, Angel Sarablancat.

EL CONSELL DE GUERRA PER INTENT DE FUGIDA DE LA PRESO

La Noche d'ahir diu:

"La autoridad militar ha dispuesto que el próximo lunes, dia 9, a las nueve de la mañana, se celebre en el salón de actos de la Cárcel Modelo, un Consejo de guerra en el que se ha de ver y fallar la causa instruída por el Juez don Julio Rocha contra los procesados Jaime Julià Pedrol, Juan Masip Puig, José Alcoridi Villalba y Jaime Compte, Cañellas, acusats de insulto de obra a un centinela.

El hecho ocurrió el día 9 de diciembre de 1928, a las 17'50, hora en que los procesados intentaron fugarse de la cárcel por la garita situada en un patio frente a los lavaderos, y al ser sorprendido el centinela éste quiso evitar la evasión, siendo agredido y resultando con varias lesiones en la cabeza.

A los que querían evadirse les fueron ocupadas una pistola cargada, una bufanda, cuerdas y una escala de muros.

Presidirá el Consejo el teniente coronel don Robustiano Garrido; actuará de fiscal el jurídico de la región, y defenderán a los procesados los letrados don Mariano Iglesias Nadal y don Federico Roda Ventura; el capitán del regimiento de Jaén, don Fernando Ahumada López, y el alférez del cuarto ligero de artillería, don Eduardo Sánchez Val."

PELLICULA SUSPESA GOVERNATIVAMENT

Dimarts al vespre fou suspesa pel governador la pellícula "Tempestad sobre el Asia", que es projectava als cinemes Rialto i París, en la qual Pudovkin hi presenta el problema d'una minoria nacional mongòlica sota l'imperialisme.

Foren tornats els diners als diversos espectadors que omplien els cits locals i que se n'anaren en comunicar-se'ls l'ordre de suspensió.

FULLES CLANDESTINES

L'autoritat judicial militar ha concedit la llibertat provisional al paisà Antoni Zabalardo Pérez, acusat de tenència de fulles clandestines anarquistes.

TINENT CORONEL PROCESSAT

Dilluns, a les onze del matí, al saló de la biblioteca de la Capitania General, es reunirà el Consell de guerra d'oficials generals que ha de veure i fallar la causa instruïda pel coronel d'infanteria don Joan Díaz Sevas, jutge permanent d'aquesta regió, contra el tinent coronel d'infanteria A. R. M., processat pel delicte de prevaricació.

ELS MARTIRS DE LA INDEPENDENCIA

Ahir el governador civil, el capità general, l'alcalde, el president de la Diputació i el tinent d'alcalde suplent senyor Garriga, van estar a l'estudi del senyor Llimona per tal d'examinar el grup escultòric destinat al monuments als Màrtirs de la Independència.

DESIGNACIO GOVERNATIVA

Els vocals de la Cambra de la Propietat Rústica que havien d'ésser elegits diumenge passat pels contribuents que paguen per rústica dins del terme municipal de Barcelona, seran designats governativament d'acord amb el president de la U. P.

La vida social

REUNIO GENERAL DE "LA FLOR DE MAIG"

La Cooperativa Obrera "La Flor de Maig" celebrarà reunió general, diumenge vinent, a les deu del matí, al seu estatge social Central, Wad-Ras, 195.

ALS PATRONS DE LES ARTS GRAFIQUES

La Unió Sindical de les Indústries del Llibre recorda a tots els patrons que per qualsevol motiu no hagin abonat el rebut del Comitè Paritari de les Arts Gràfiques, corresponent al quart trimestre de l'any actual, que podran retirar-lo de les seves oficines, Avinguda del Portal de l'Angel, 7, segon, fins el dia 10 del mes que som, de les deu a la una del matí i de les quatre a les set de la tarda. Passat el dit termini seran tornats al Comitè per al lliurament a l'Agència Executiva.

Les Arts

Galeries Laietanes

EXPOSICIONS DE PINTURES DE LLORENÇ CERDA I BISBAL, ELSE VON SCHMIEDEBERG, DIAZ-COSTA, S. MATILLA

Cerdà i Bisbal exposa una col·lecció de visions de Mallorca, interpretades dintre la tònica lluminista freqüent entre els pintors mallorquins. Són temes predilectes de l'autor, les aigües tranquil·les, de blaus i verds transparents en les cales crepitants de sol; també comenta alguns paisatges amb fortuna i anota amb igual èxit les qualitats dels elements d'unes natures mortes.

* * *

La pintora Else von Schmiedeberg ocupa la sala gran de l'establiment amb una abundosa col·lecció de pintures, olis, aquarelles i gravats en linoleum impresos a mà, que demostren la sòlida preparació tècnica de l'autora. Descriu amb preferència temes balears i aspectes barcelonins; en els primers posa en joc una pinzellada decidida, viril, i troba unes harmonies gràvides i enceses. En les figures, retrats gairebé totes, l'execució és més tímida. En conjunt, potser es presenta més disciplinada i perspicaç en les aquarelles, algunes de les quals tenen la vivacitat d'execució que correspon a aquest gènere de pintura.

* * *

El pintor Díaz-Costa en la seva exposició installada en un dels salons interiors de la casa, ofereix un conjunt interessant de paisatges inspirats en un cezanisme atemperat. Paleta clara i dicció fàcil, barreja una mena d'estructuralisme "fauve" amb marrades cap a l'impressionisme. On aquestes dues tendències es concerten d'una manera més equilibrada, és on podem anotar els seus encerts més evidents, com en "En mig de l'enderroc", "Les barraques" i "Barri de Pequín".

* * *

S. Matilla ofereix una mostra de la seva pintura fàcil i amable. En totes les teles que figuren a la sala que li ha estat reservada, hi ha aquella verba espontània que caracteritza la seva paleta.

Sala Merli

EXPOSICIO JULIA CASTEDO

El pintor madrileny Julià Castedo té oberta una exposició de teles amb paisatges, retrats i bodegons. També figuren en el catàleg alguns pastells i aquarelles. En totes aquestes obres, especialment els olis, l'autor manté el seu estil sever i sec; no obstant, en comparança amb obres anteriors, observem una major suavitat en els traspassos i una robustesa més musculosa en les estructures. Els paisatges, particularment, transcriuen amb sobrietat la malenconia del natural; en les figures, aquesta humanització que subratllem s'ha fet més evident, sobretot en el retrat masculí.

Sala Barcino

EXPOSICIO MARTI GARCES

Aquesta nova sala d'exposicions, disposada amb bon gust i amb notable encert, per a exhibicions d'art, ha estat inaugurada amb una exposició del pintor J. Martí Garcés que exhibeix uns quants interiors vuitcentistes i romàntics descrits amb l'atenció i el rigor d'anotació que caracteritza l'art d'aquest pintor. Algunes de les teles ja havien estat exposades; de les inèdites, senyalem per l'espontaneïtat i la ben entesa relació de valors, la nota més petita que figura a la col·lecció.

Galeria Arenyes

EXPOSICIO J. TERRUELLA

Joaquim Terruella ha tingut oberta una exposició amb paisatges i notes en les quals l'autor posava a servei d'un repertori de temes variadíssim, la seva agilitat i la seva fertilitat de paleta.

C. C.

GALERIES D'ART JORBA

A Galeries d'Art Jorba acaba d'inaugurar-se una important Exposició d'obres pictòriques i dibuixos del malaurat i famós artista Isidre Nonell, tan discutit en el seu temps, i tan admirat després pel seu art personalíssim, original i vigorós. La direcció d'aquestes Galeries fa avinent que aquesta col·lecció tan interessant només estarà a la venda per pocs dies. Així mateix s'han reunit obres d'altres notabilíssims artistes morts, com Gimeno, Berga, Martí Alzina, Cussachs, Graner, Baixeras i Moragues, dignes d'un Museu. Junt a aquestes obres hi ha també posada a la venda una gran col·lecció permanent de pintures i escultures d'artistes moderns, com Picasso, Barrau, Cases, Vàzquez, Meifren, Galvey, Iu Pasqual, Mir, Vancells, Padilla, Baix, Oliver i Tolosa, i d'altres no menys notables.

Tant els col·leccionistes d'obres del gran pintor Isidre Nonell com dels altres artistes moderns, tenen una gran ocasió d'adquirir belles obres d'art.

EXPOSICIO VILA-PUIG A LA SALA BARCINO

Dissabte s'inaugurarà a la Sala Barcino (Rambla de Catalunya, 29) una exposició de l'artista mbadalleno Vila-Puig. L'exposició, que consta de vint-i-una teles, durarà fins al 20 d'aquest mes.

DEL MARROC

El general Primo de Rivera és esperat a Tetuan

Tetuan, 4. — El dia 27 d'aquest mes és esperat el marquès d'Estella.

Amb aquest motiu, la Corporació municipal treballa per tal que la rebuda sigui entusiasta. S'està decorant luxosament el saló de festes.

Hom té el propòsit d'invitar el comerç a què tanqui les seves portes a l'hora de l'arribada del general Primo de Rivera, a fi que vagi la més gran quantitat possible de gent a rebre'l.

També es formarà una caravana d'automòbils, els quals acompanyaran el president del Consell de Ceuta a Tetuan.

LA VIDA OFICIAL

Madrid, 4. — Demà o divendres tornarà el Rei a Madrid.

— Avui ha despatxat amb el president del Consell de ministres el de Justicia i Cults.

Després s'ha reunit novament el marquès d'Estella amb l'Alt Comissari d'Espanya al Marroc, general Jordana, i amb el director del Marroc i Colònies senyor Dídac Saavedra.

Més tard ha rebut el senyor Landeta, l'ambaixador senyor Padilla, el president de l'Assemblea Nacional senyor Yanguas i el ministre de l'Uruguai senyor Fernàndez Medina.

Ha rebut també el rector de la Universitat de Salamanca i l'alcalde d'aquella capital els quals foren a donar-li compte del darrer curset donat ahir sobre Francesc de Vitòria.

— Aquest matí ha tornat a Madrid el cap de l'Oficina d'Informació i de premsa de la secretaria general d'Afers Estrangers senyor Badia, el qual ha assistit en representació d'Espanya a la Conferència sobre transport i difussió de la premsa, a Ginebra.

— Es possible que aquesta tarda assisteixi el president del Consell a la inauguració del curs al Casino de Classes.

— Es a Madrid el senyor Tixier, cap de la Secció de l'Oficina Internacional del Treball, el qual ha vingut per tal de visitar l'Institut de Reeducació Professional de Madrid.

Aquest matí ha conferenciat amb el ministre del Treball.

— El ministre de la Governació, general Martínez Anido, ha rebut el Pare Valdepares, el doctor Decref, l'alcalde de La Corunya, el senyor Corral i el president de la Diputació Provincial de Barcelona.

El ministre del Treball ha rebut el president del Comitè Parita del Gas i l'Electricitat de Madrid; el president i el secretari de la Confederació General de Sindicats Espanyols, senyors Sales i Puyuelo, i l'ex-ministre senyor Francos Rodríguez, el qual l'ha invitat a un acte organitzat per la institució "Los Provisores del Porvenir", que se celebrarà aviat.

Ha rebut també el senyor Aunós el senyor Riestra, inspector de Formació Professional a Galícia, el qual li ha parlat de diverses questions relacionades amb les escoles de la seva zona i del viatge d'inspecció que divendres emprendrà el director general de Corporacions senyor Madariaga.

Acompanyaran el senyor Madariaga en el seu viatge, el director general d'Emigració i el senyor Riestra, i es proposen visitar Zamora, Salamanca, Monforte, Pontevedra, Vigo, Villagarcia i Ferrol.

Faran lliurament a les Oficines d'Emigració de les quantitats atorgades per al millor descabdellament de la missió que els està confiada i visitaran diversos solars en els quals es construiran Escoles de Treball.

— Entre les visites que ha rebut avui el ministre d'Instrucció Pública, figura la del president de l'Associació de Pintors i Escultors, senyor Ortiz de Echagüe, el qual ha anat a donar-li les gràcies per la representació que envià al banquet celebrat a honor de l'escultor senyor Capuz.

— El ministre de l'Exèrcit ha rebut el general Suàrez Inclán i el president de la Federació d'Esgrima, comte de Valellano, amb dos vocals de la Directiva, els quals han anat per a demanar-li que s'autoritzi als caps i oficials de l'exèrcit perquè prenguin part en el concurs internacional d'esgrima que se celebrarà a l'Exposició de Barcelona.

— Demà el ministre del Treball imposarà la Medalla del Treball, d'or, al P. Pérez del Pulgar.

L'acte tindrà lloc a l'Institut Català d'Arts i Indústries.

— Segons notícies rebudes al Palau, el Rei no arribarà a Madrid fins dissabte.

— Hani despatxat amb el president del Consell el cap del Gabinet Diplomàtic, comte de Bailén, i el seu secretari senyor Cuervo.

També ha rebut aquesta tarda el cap del Govern la visita del senyor Dómine, del comte de Casa-Montalvo i del tinent coronel Martí Pinillos, aquest darrer de la Comissió organitzadora del banquet que celebrarà la Infanteria en la revetlla del dia de la seva patrona.

Premsa espanyola per a la Fira de Manila

Madrid, 4. — L'alcalde de Madrid ha rebut un radiograma del cònsol d'Espanya a Manila, en el qual li interessa la tramesa dels principals diaris i revistes espanyoles, per tal que figuria en una installació de la Fira de Manila.

L'ACTUALITAT POLITICA

Un article del Sr. Andrade a l'òrgan conservador

Madrid, 4. — A "La Epoca" publica un article l'ex-ministre conservador senyor Benet Ll. Andrade, en el qual comenta el llibre "El momento constitucional", del senyor Francesc Villanueva.

L'articulista diu, entre altres coses: "El señor Villanueva, como todos los republicanos y socialistas, de acuerdo en este punto con las extremas derechas y la dictadura da por muerta la Constitución del 76.

Yo he dicho repetidamente, con los señores Bergamín, Sánchez Guerra, Ossorio y Gallardo, Bugallal, Sánchez Toca y otros muchos, incluso liberales, que esa Constitución es el estado de derecho vigente suspendido en su aplicación por el paréntesis dictatorial; pero sea de ello lo que quiera, es lo cierto que los que la consideran rota y fenecida hacen un argumento formidable en pro de la dictadura.

Si en efecto esta Constitución está muerta y puede legítimamente hacerse un Estatuto municipal por derecho e implantarse por el Poder ejecutivo, premonitorio a una convocatoria de Cortes, el sistema proporcional, con colegio único, tiene razón la dictadura al querer dar a España, para una futura normalidad política, una Constitución por el sistema electoral (plebiscito) que mejor le cuadre.

Dice el señor Lerroux, según el libro que comentamós, que "en los días que corremos, el caballo no espera en la puerta para dar batallas: los amigos duermen tranquilos sin el correaje puesto". El significado de esta frase marcial es evidente. Los republicanos no quieren ni pueden hacer la revolución, y al renunciar a la rebeldía de hecho, sólo pueden aspirar a traer la República (cuando fuera) dentro de moldes jurídicos al amparo del derecho. Pero al amparo del derecho no pueden pedirse con lógica, como pide el señor Lerroux, Cortes Constituyentes con determinadas ausencias. Nadie puede ni debe ausentarse de su puesto sin un expreso, terminante y categórico mandado del pueblo. Los republicanos no tienen derecho a pedir la remoción de obstáculos que a ellos puedan antojárseles molestos para alcanzar el fin de la jornada. A lo único que tienen derecho los republicanos es a pedir y obtener del Gobierno responsable, de la Monarquía constitucional y parlamentaria, en las elecciones que en día próximo o remoto (cuando acabe la dictadura) han de ser conocadas con los sistemas electorales vigentes, la más absoluta neutralidad.

Si en esas elecciones ganan mayoría los republicanos, los que antes que monárquicos somos demócratas les dejaremos paso franco y expedito para que lleven a la realidad sus programas; pero si, como es de esperar, en esos comicios sin encasillados ni delegados gubernativos el tiempo lo alcanzamos nosotros, esa Constitución del 76, que encierra todos nuestros anhelos políticos presentes ha de mantenerse en toda su integridad, aplastando con la fuerza derivada del derecho todo conato de rebeldía y todo intento de subversión, porque eso precisamente y no otra cosa es la democracia; el respeto al pensar unaje no dentro de las leyes votadas por el pueblo, el consentimiento explícito, o por lo menos implícito de los ciudadanos, el mantenimiento del derecho que nace de la voluntad popular a todo trance y por todos los medios, incluso por la fuerza de las armas."

Anuncia el senyor Andrade un altre article en el qual dedicarà comentaris a l'altre llibre politic, tan distint del que avui s'ocupa, publicat pel senyor Josep Maria Pemán, titulat "El hecho y la idea de la Unión Patriótica".

La participació espanyola a l'Exposició de Liège

Madrid, 4. — El comte de Fígols, nomenat recentment president de la representació espanyola a l'Exposició Internacional de Liège, ha celebrat una conferència amb el director general de Comerç i amb el cap de la Secció d'Expansió Comercial del ministeri d'Economia, per tractar de la forma d'efectuar la participació espanyola a la dita Exposició omb l'objecte que resulti un veritable exponent de la nostra indústria i el nostre comerç actuals.

Li agradava de trencar vidres d'aparador

València, 4. — Aquest matí marxava pel carrer de Sant Vicents un home que s'entretenia en picar amb un bastó als vidres de tots els aparadors que trobava.

En arribar a l'aparador de l'establiment de Francesc Tendero, picà amb més força i trencà la lluna.

L'individu fou detingut. Digué anomenar-se Josep Pérez Soldevila, de 55 anys, guàrdia civil retirat.

Se li ocupà un ganivet molt gros. Sembla que no està bé del cap.

La festa de l'Artilleria

Madrid 4. — L'arma d'Artilleria ha celebrat la festa de la Patrona amb la solemnitat de costum. Als soldats els ha estat ofert a les casernes un ranxo extraordinari, i al campament de Carabanchel s'ha dit una missa, a la qual han assistit el capità general de la regió, baró de Casa Davalillos i molts caps i oficials.

Demà es dirà una missa en sufragi dels companys morts.

INCENDI EN UN POBLE DE SANTANDER

Els bombers no trobaren aigua per apagar-lo

Santander, 4. — Al poble d'Aderfo es declarà un gran incendi que ha destruit quatre cases.

El servei d'incendis de Santander acudí ràpidament a l'esmentat poble, però no pogué evitar que les cases incendiades quedessin destruïdes, ja que no fou possible trobar gens d'aigua per a apagar el foc.

No hi ha hagut desgràcies personals. Els veins que vivien a les cases cremades han quedat a la misèria.

Un príncep hindú a Sevilla

Sevilla, 4. — Ha arribat el mahrajà de Dhrampoor, acompanyat del seu secretari, un metge, un cuiner i dos criats.

Aquest personatge visità l'Alcàsser. Després estigué al port i pujà a bord de la caravella "Santa María".

A la tarda visità la Casa de Pilatos, la Catedral i el barri de Santa Cruz.

Vesteix d'europeu i a l'hotel on s'estatjà se li ha reservat una part de la cuina. El seu cuiner li fa els menjars a base exclusivament de llegums.

Divendres que ve marxarà el mharajà en automòbil, per tal de visitar Còrdova, Granada i Màlaga. Des d'aquesta població es traslladarà a Gibraltar, on embarcarà cap el seu país.

Compte amb les pistoles!

Madrid, 4. — L'estudiant de setze anys Carles Terrada Jurado fou assistit d'una ferida d'arma de foc al braç esquerra i una altra a la regió toràxica del mateix costat, produïdes pel mateix projectil, totes dues de pronòstic reservat.

Les ferides les hi causà al seu domicili el sacerdot senyor Pere Jiménez Amurrio, tutor del xicot, al qual se li engegà casualment una pistola quan estava arranjant una maleta per sortir de viatge.

Els passos a nivell

Oviedo, 4. — En provar de passar el pas a nivell de Pendueles, una camioneta de la matrícula de Santander fou agafada per un tren de càrrega.

El vehicle quedà destroçat i amb diverses ferides les persones que l'ocupaven.

La censura de pellícules a Sevilla

Seville, 4. — El governador ha ordenat als propietaris dels cinemes que trametin amb vint-i-quatre hores d'anticipació a la Jefatura de policia els programes de les pellícules, per tal d'ésser sotmeses a la censura.

Un centre obrer de cultura al Ferrol

Ferrol, 4. — L'Ajuntament ha concedit una subvenció de cinquantamil pessetes per a la construcció d'un edifici destinat a Centre Obrer de Cultura.

Nens madrilenys que visitaran Sevilla

Madrid, 4. — Dilluns que ve sortiran de la Inclusa i de l'Asil de Nostra Dona de la Mercè 30 nens i nenes, els quals marxaran a Sevilla per tal de visitar l'Exposició.

Faran el viatge a compte del president de la Diputació, senyor Salcedo Bermejillo, el qual el pagarà de les despeses de representació que, com ja se sap, no cobra.

Un curset d'orientació marítima per a mestres

Madrid, 4. — Demà s'inaugurarà al ministeri de Marina un curset d'orientació marítima, per a mestres, d'un mes de durada.

Es el segon que ha estat organitzat a Espanya.

Amb els alumnes que hi assisteixin es cobriran les vacants que es produeixin a les escoles dels Pòsits Marítims, instal·lats al Litoral i possessions de les Colònies que han de menester orientació marítima.

S'han presentat cent-vint sollicitants, dels quals han estat seleccionats quaranta-tres.

A l'anterior curs es varen esendre rena cerificas d'taptitud.

Es probable que assistelxi a la inauguració el ministre de Marina, senyor Garcia de los Reyes, i també algunes altres personalitats.

Els accidents del treball

Murcia, 4. — A les obres que s'estan fent al poble de Ojos per a la portadad'aigües ha esclatat sobtadament una barrinada.

Es diu que ha resultat un obrer mort i ferits de gravetat.

No es tenen més detalls.

L'AERONAUTICA

El general Kindelan inspecciona els aeròdroms

Madrid, 4. — A primeres hores de la tarda el cap superior d'Aeronàutica, general Kindelan, ha sortit en un avió trimotor de bombardeig per tal de començar la inspecció a tots els aeròdroms espanyols.

L'orfelinat dels minaires asturians

Madrid, 4. — El ministre de Foment, comte de Guadalhorce, va dur al Consell de ministres d'ahir el raport de la Comissió que es va nomenar per a estudiar les demandes dels minaires asturians sobre la creació d'un orfelinat i altres obres socials amb el ral de prima que s'estabilí per tona de carbó extreta de les mines.

El Consell va aprovar l'expedient.

Per ara l'orfelinat recollirà els orfes dels minaires morts en accidents del treball.

Després s'estendrà a tots els òrfens, no sols de minaires, sinó dels encarregats i funcionaris amb menys de sis mil pessetes anuals de sou.

Més endavant es farà extensiu a les indústries derivades.

Els nens rebran ensenyança i educació professional.

El Patronat el presidirà el director de Mines, com a president nat; el governador civil com a president efectiu i tindrà representants de les "Jefaturas" de mines del Consell Superior del Combustible, tres vocals patrons i un obrer, un de l'Ajuntament i un de la Diputació.

Hom creu que amb el ral de prima s'arribarà al milió i mig de pessetes.

Demés, l'Orfelinat comptarà amb subvencions dels Ajuntaments i altres corporacions.

Al cap de tres anys s'autoritzarà el ministre per disposar del cinquanta per cent de la recaptació per a d'altres obres socials que també han demanat altres obrers.

Els serveis sanitaris

Madrid, 4. — El director general de Sanitat, doctor Horcada, ha tornat del seu viatge d'inspecció a les regions catalana i valenciana.

Parlant amb els periodistes s'ha mostrat molt satisfet de la competència professional del Cos Nacional de Sanitat.

Ha inspeccionat també els serveis d'higiene urbana, neteja rural, etc.

—A València—ha dit—he presenciat les experiències d'un nou sistema de desinfecció.

A Sabadell i a Terrassa he pogut observar una organització perfecta en els serveis d'higiene pública i de beneficència, fins al punt que els considero com a model, i he felicitat els alcaldes respectius.

El prestidigitador havia fet desaparèixer els vestits de l'actriu

Huelva, 4. — L'actriu còmica Emília Correa ha denunciat que en acabar la seva actuació, al poble de Villa El Cerro, deixà dipositat a la fonda un bagul, en el qual contenia quinze vestits i altres efectes, i que en rebre'ls ahir adverti la manca de set vestits.

La guàrdia civil ha detingut a Gibraleon el prestidigitador Antoni Morillo, altrament dit "Ramplon", en poder del qual es trobaren els vestits de referència.

Les pintures de l'església de San Roman, de Toledo

Toledo, 4. — L'Acadèmia de Belles Arts ha designat una comissió per tal que, junt amb la de Monuments, informi sobre les pintures del segle XIII que s'han trobat a l'església de San Roman.

La festa dels enginyers de mines

Madrid, 4. — El banquet que han celebrat els enginyers de mines a honor de llur Patrona ha estat presidit pel ministre de Foment, comte de Guadalhorce.

En ésser als postres, el ministre pronuncià unes breus paraules per a saludar els enginyers i dir-los que encara que l'any vinent no ocupés la cartera que avui exerceix, ell seguirà sempre guardant el mateix afecte que ara i el respecte que es mereix al Cos d'Enginyers de Mines, als quals excità a continuar treballant per l'engrandiment de la pàtria.

El president de l'Escola, senyor Sàez, agraí la presència del ministre a l'acte, i del director general de Mines; també excità tots els enginyers a treballar amb entusiasme per la prosperitat de la pàtria.

Crisi de treball a Mieres

Mieres, 4. — Dels 260 treballadors ocupats a les obres de la canalització del riu Folgar, foren acomiadats 150 per no caldre tanta gent en les obres que es fan ara.

El comiat posa en greu situació nombroses famílies, les quals acudeixen a les autoritats per tal que cerquin una solució al conflicte.

LES OPINIONS DEL DR. MARAÑON

Es socialista de tota la vida

Madrid, 4. — Un periodista ha visitat el doctor Marañón perquè li confirmés el rumor que ha corregut sobre el seu pròxim ingrés al partit socialista, i la contesta de l'illustre metge ha estat la següent:

Sóc socialista de tota la vida. Estigui o no inscrit al partit, tinc les mateixes idees que Besteiro. La inscripció és una cosa de tràmit, i a mi em convé llibertat d'acció durant una temporada. El que em preocupa és l'esdevenidor de la meva pàtria.

El govern municipal per gerència

Sant Sebastià, 4. — L'advocat senyor Manuel Múgica, funcionari municipal, ha canviat impressions amb l'alcalde per tal de fer-li conèixer el projecte de l'Ajuntament de Càdiz de crear un càrrec d'alcalde-gerent, per l'estil dels que ja hi ha en algunes capitals americanes.

Aquesta innovació està prevista en l'Estatut municipal i implica la supressió del règim actual de comissions i llur expedienteig.

L'alcalde-gerent seria nomenat per cinc anys, amb un sou anual de pessetes 45.000, per bé que se li exigiria la màxima responsabilitat en les qüestions de la seva competència.

L'advocat senyor Mugica és un entusiasta de la idea i pensa adreçar-se a l'Ajuntament de Càdiz perquè tan aviat com pugui li trameti les bases per a l'estudi complet del projecte.

Una salvatjada

Orense, 4. — Aquesta nit passada, els veins del poble de San Facundo Camil Gonzàlez, Nicanor Díaz, Leandre Díaz i Andreu Yebra entraren al domicili de llur veïna Maria Alvarez Depazo, que es trobava dormint. La varen treure del llit i se l'emportaren despullada al carrer, on la copejaren bàrbarament i li causaren ferides d'importància.

Els esmentats subjectes cometeren la salvatjada pel fet que Maria havia declarat en contra d'ells en un judici de faltes.

DISPOSICIONS DIVERSES

Madrid, 4. — La "Gaceta" publica avui les següents disposicions:

Disposant que es convoquin oposicions entre auxiliars administratius del Cadastre de la riquesa rústega que portin més de deu anys d'antiguitat, per cobrir dues vacants de cap de Negociat de tercera classe.

Autoritzant els inspectors delegats de Formació professional per a procedir a l'organització dels Tribunals Mixtes professionals per a l'atorgament de certificats d'aptitud professional.

Aprovant el reglament que s'insereix per al servei i règim general del Consell superior de les Cambres de Comrç, Indústria i Navegació.

Adjudicant les quantitats que s'indiquen en concepte de subvenció a les mutualitats obreres que tenen establert el servei d'assistència mèdico-farmacèutica, i que figuren en la següent relació.

Germandat d'Assistència Mèdica "L'Aliança Mataronense", de Mataró, 3.469'90 pessetes.

Sindicat d'Obrers carregadors i descarregadors i estivadors de fustes de Barcelona, 100 pessetes.

Germandat de la C. A. "Filatures Fabra i Coats", de Barcelona, 959 pessetes.

L'Obrera, de Figueres (Girona), pessetes 145'25 pessetes.

La Unió Massanetenca, de Massanet de Cabrenys, 100 ptes.

Aprovant amb caràcter definitiu la Caixa fundacional, formada pel Patronat Local de Formació Professional de Vilanova i Geltrú.

Inundacions a Galícia

Vigo, 4. — En una fàbrica de serrar fusta, de Joan Fucha Hernàndez, les aigües inundaren l'edifici i destruïren una gran quantitat de material i bona part de la installació de la maquinària.

Uns obrers que treballaven a la central elèctrica de Pardellas, que també s'inundà, restaren aïllats al primer pis i calgué socórrer-los.

En una casa envaida per les aigües la guàrdia civil trobà una dona, Concepció Estévez, que estava estesa sense coneixement al seu llit. Aquesta dona, que es dedicava a la compra-venda de gallines, ha sofert la pèrdua de tot l'avi..em que tenia.

Catalunya

La Premsa catalana

SANT PERE DE RODES: DUES RESTAURACIONS

De "Diari de Sabadell", signat Joan Montllor i Pujal:

"De tant en tant, d'algun temps ençà, veus de fervor pel nostre art i per la nostra història demanen dels periòdics una mica de pietat per a la ruïna de Sant Pere de Rodes.

Tothom qui sent l'emoció del passat i de la grandesa caiguda, en visitar l'antiquíssim monestir resta commogut davant de tanta ruïna i desolació. De seguida, però, l'efecte colpidor que rep el culte visitant es converteix en indignació. Perquè aviat un s'adona que el deplorable estat del monument no és sols efecte de l'acció destructora del temps, sinó que prové, principalment, de les injúries i les deprecacions dels homes.

Jo he vist insignes ruïnes que apenen en gran manera l'ànim; cap, però, m'ha impressionat tan profundament com la de Sant Pere de Rodes. Hom comprèn que la seva contemplació vagi inspirar a Pi i Margall pàgines memorables per l'emoció que hi palpita i per llur bellesa encisadora. I és que tot resulta patètic en aquest venerable monestir: la magnitud de la fàbrica i el seu estat esquelètic; la història i la llegenda; la seva situació elevada, a muntanya, en un paratge aspre i solitari; la immensitat de la mar que des d'ell es domina per damunt del cap gros i dels riallers vilatges de Port de la Selva i de Llansà.

Tanmateix si no cuitem a defensar Sant Pere de Rodes aviat no serem a temps de salvar-ne res, perquè esdevindrà un munt de runa i unes restes informes.

Cal, doncs, que tots els qui estimem el patrimoni espiritual de Catalunya propugnem amb entusiasme la restauració, fins on sigui possible, d'aquesta imponent ruïna, i això no s'aconseguirà fàcilment. Cal tenir en compte que el clam i les gestions a favor de Sant Pere de Rodes no són d'ara, sinó de molt de temps enrera. Fa cinquanta anys i mesos que les dues Associacions excursionistes aleshores existents, la Catalanista i la Catalana, formularen separadament fervoroses instàncies a la Casa del duc de Medinaceli, demanant la restauració, amb les quals no s'obtingué més que respectuoses respostes plenes de bones paraules aleatòries. En vista d'això, hom insistí davant la Comissió de Monuments de Girona, i no pas amb millor èxit. Aquestes antecedents em sembla que poden ensenyar alguna cosa no menyspreable.

Una altra mena de restauració, si que seria ben fàcil: vull dir la del nom veritable, que és, sembla, Sant Pere de Rodes, i no de Roda, com l'anomenen els escriptors moderns.

Pujades ja gairebé convenç que el veritable nom és Sant Pere de Rodes, però la convicció plena la dóna Montsalvatge en els documentals que fa en la seva obra "Los monasterios de la diócesi gerundense".

No gosaria demanar que la vila de Roses adoptés de bell nou el seu nom antic, que era també el de Rodes, perquè la mutació està consagrada per una tradició de sis segles; goso, però, demanar que el nom del cèlebre monestir de Sant Pere de Rodes sigui pronunciat i escrit d'acord amb la seva genealogia."

UNA GRAN NOVA

De "Gaseta de Vic", signat Ariel:

"No sempre a un li és possible el poder donar una bona nova. De tant en tant, però, cau una pedra al nostre llac i les algües es remouen una mica. Ara de poc n'hi han caigut dues: una és la prova feliç—feliç per ara—dels Amics del Teatre; l'altra, que és la bona nova a què em referia en començar aquest article, és una pedra de qualitat, és una notícia que, amb l'estil de reportatge, s'anomena sensacional.

Fa ja molts dies que vaig demanar en aquestes mateixes planes, quan tot just pujaven els primers carreus de l'edifici de la Caixa d'Estalvis, si no seria convenient, necessari més aviat, que aquesta institució installés una Biblioteca en una de les estances del seu local. I bé: heu-vos ací la bona nova: molt a la quieta, sense fer soroll, en una vasta sala del dit edifici, dues bibliotecàries ja fa uns quants dies que seleccionen volums i omplen prestatges.

Vaig rebre aquesta notícia en ple carrer i tot seguit m'acudí la idea d'anar-hi. Escric aquestes ratlles després d'haver comprovat amb els meus ulls la installació d'aquesta Biblioteca. En una estança molt gran i espléndida de llum he sorprès dues bibliotecàries en ple treball de selecció. Uns centenars de volums omplien ja tot un pany de paret i d'altres reposaven a la pila esperant l'afalac de les mans femenines.

En bona fe confesso que no esperava una tan espléndida installació. Alguna cosa en sabia, naturalment, però no esperava trobar-me amb una cosa tan agradable. Vaig demanar tres o quatre cosetes; les suficients per a justificar la meva entrada en aquell local i per satisfer una mica de tafaneria. Les respostes foren encara molt més agradables: la Biblioteca de la Caixa d'Estalvis s'obrirà tots els dies feiners al vespre i els diumenges al matí, i potser—no se m'ha dit res amb caràcter oficial, naturalment—la seva inauguració sigui ja el dia 15 del mes entrant. No he volgut destorbar més la tasca de les bibliotecàries. Per què? Què més em calia saber?...

Em penso que us fareu càrrec que es tracta d'una d'aquelles coses que en diuen sensacionals. Això és el que ens mancava; en aquesta branca tan important de la cultura estem molt mal servits, disposem d'algunes biblioteques, naturalment, però per a molts sóp places inexpugnables. Heus ací una biblioteca que oferirà els seus prestatges al senyor i a l'obrer i que segurament no morfondrà els llibres afilerats i en posició de descans. També els llibres necessiten l'afalac de les mans: al cap de molts anys de no ésser fullejats fan molt bonic al prestatge, però perden gràcia i qualitat. Més que un llibre ben cenyit i olorant a tinta i paper, el preferixo una mica desllomat i oloranf una mica a tabac.

Als qui han impulsat la creació d'aquesta biblioteca vagi el meu aplaudiment; més que un aplaudiment es mereixen una ovació; però com que una ovació no pot atorgar-la un home sol, em limito a picar de mans. L'ovació ja la farem després.

Aquesta és una manera ben pràctica de llevar al diner la mala fama que gaudeix, barrejar-lo una miqueta amb aquesta cosa tan minsa i insignificant—segons sembla—que en diem l'esperit, però de la qual tenim sort, perquè en mig del desgavell actual és l'ànima que ens aguanta."

NOVEL·LES BLANQUES — I — NOVEL·LES VERDES

De "Acció Comarcal", de Valls, signat F. C.-M.:

"Aquests darrers anys, els nostres homes d'extrema dreta que indutalement entenen en els problemes de la literatura i fin saquells que no en saben res, han esmerçat bona part dels seus blasmes a fustigar despiatadament aquella mena de novelles que de temps immemorial hem senyalat amb la denominació de verdes. Aquests últims temps, sobretot, la qüestió s'ha complicat tant, que ha adquirit modalitats de facècia. Als crits i a les gestes espasmòdiques dels professional de la crítica literària s'hi han ajuntat els dels que han sentat plaça de moralistes radicals.

Cadascú és com és, i és just concedir als extremistes de la dreta l'exposició de la seva manera de pensar. Ara, que aquesta posició intransigent els porta a afirmacions decididament errònies. Una d'elles és la de senyalar els novellistes de color verd—deixeu passar l'epitet—com a mercantilistes de l'art que professen. A Catalunya s'han escrit novelles que deuen haver fet vibrar d'indignació els nervis dels catòlics fervorosos. Ho comprenem perfectament. Però tots els novellistes d'esquerra—per entendre's anomenem-los així—han fet i fan l'obra llur segons les rutes d'unes normes preestablertes. Això, em penso que no ho negarà ningú...

I ara podem senyalar una paradoxa frapant... A Catalunya no són, precisament, els autors de novelles de moral més o menys discutible els que han escrit de cara la plata, ans el contrari, són els autors de novelles blanques. ¿Qui pot senyalar-nos, per xemple, en el camp tan condemnat pels nostres extremistes de la dreta un novellista esquerrà equivalent a un tiups com el senyor Folch i Torres? ¿On trobareu una mistificació més abominable de l'art que la que està cometent un senyor que signa Clovis Eimeric novellador de La Publicitat i d'altres carrinclonaries per l'estil? Agafeu els novellistes catalans catalogats amb l'etiqueta d'immorals: Santa-

Informació universitària

LES BODES DE PLATA DEL DOCTOR PI I SUNYER

El vinent dia 7, a les dotze del matí, se celebrarà a la Facultat de Medicina una sessió pública extraordinària, dedicada al catedràtic doctor August Pi i Sunyer, amb motiu de les bodes de plata dintre el professorat.

Queden invitades a l'acte totes les entitats científiques i culturals.

DE L'HOMENATGE AL DOCTOR FERRER CAGIGAL

El doctor Ferrer Cagigal ha declinat el sopar que s'havia de fer el dia 10 d'aquest mes a l'Hotel Orient, per creure que les coses científiques han d'ésser senzilles i sense ostentació.

Es farà, però, la primera part de l'homenatge, que tindrà lloc al matí, a la Facultat de Medicina.

TITOLS DE BATXILLER

Pel rectorat han estat expedits els següents títols de Batxillerat Universitari, secció de Ciències:

Montserrat Montó Manescal, Ventura Abellà Callís, Jaume Balcells Gorina, Antoni Bonet Castellana, Jordi Campanyf Cardús, Ramon Galcerà Vila, Lluís Gràcia Alvarez, Ricard Ibàñez Lariano, Eloi Lecha Carralero, Joan Miquel Quintanilla, Dídac Mora Domènec i Andreu Oliva Badosa.

L'ESCOLA SUPERIOR DEL TREBALL DE VILANOVA I GELTRÚ

La Secretaria d'aquesta Escola assabenta a tots aquells que els manquin una o dues assignatures, que es poden matricular per tot aquest mes per tal d'examinar-se pel gener.

BANQUET A UN PROFESSOR

Avui, dijous, dia 3, a les nou de la vetlla, tindrà lloc a l'Hotel Orient el banquet d'homenatge al doctor Josep Puche, per haver guanyat per oposició la Càtedra de Fisiologia de Salamanca.

Es poden recollir els tiquets a l'Institut de Fisiologia de la Facultat de Medicina, al conserge de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, Llúria, 7, principal, i a l'Hotel Orient.

ESTRANGER

LES RELACIONS RUSSO-BRITANIQUES

Una declaració de Lord Thompson

Londres, 4. — A la Cambra dels Lords, Lord Thompson, ministre d'Aeronàutica, ha manifestat que la Gran Bretanya i Rússia s'han compromès recíprocament a abstenir-se amb la més gran escrupolositat de realitzar propagandes hostils, estant inclosa al compromís dels Soviets l'actuació de la Tercera Internacional.

Ha afegit que negar-se a creure les paraules del Govern soviètic constituiria un acte de desesperació, o almenys una pèrdua de tota esperança, que, si dura, descartarà la possibilitat de mantenir mai relacions amb Rússia.

El Govern britànic — ha afegit — ha demostrat ja que no està disposat a tolerar cap propaganda hostil, i té la intenció de no tolerar-la tampoc en l'esdevenidor. — Fabra.

Una moció de Lord Birkenhead

Londres, 4. — A la Cambra dels Comuns, durant el debat sobre la qüestió de Rússia, Lord Birkenhead ha presentat una moció cridant l'atenció del Govern sobre la novella propaganda dels Soviets i invitant a fer declaracions concretes sobre la política que caldrà seguir en l'esdevenidor, i **declarant**, finalment, que per la seva part opina que les relacions amb Rússia són contràries als interessos d'Anglaterra.

La moció ha estat aprovada per 43 vots contra 17. — Fabra.

VATICA

L'ARQUEBISBE DE PARIS VA A ROMA

Paris, 4. — Monsenyor Verdier, arquebisbe de París, ha marxat avui, a les 5'30, cap a Roma, on la birreta cardenalícia.

darrers d'aquest mes serà consagrat pel Papa. — Fabra.

UN NOU CARDENAL

Roma, 4.—Monsenyor Pacelli ha estat promogut a l adignitat de cardenal. — Fabra.

ESTATS UNITS

CHEDITS MILITARS

Washinkton, 4. — El senyor Hoover ha presentat al Govern una demanda de crèdit de 3.830 milions de dòlars per al pressupost de l'any fiscal, dels quals, 380.393.000 es destinen a la Marina, o sigui 16.400.000 dòlars més que l'any 1928, aplicant-se a diverses atencions de l'Exèrcit, 466.625.000 dòlars, o sigui un augment de 3.173.000 sobre 1928. — Fabra.

L'ACTUALITAT XINESA

Els drets d'extraterritorialitat

Londres, 4. — "The Daily Telegraph" diu que el senyor Henderson ha entaulat converses per la via diplomàtica amb els Governs de les principals potències, sobre la menaça de Xina de derogar des de començaments de l'any que ve els drets d'extraterritorialitat.—Fabra.

Les intencions del Govern de Nanquín

Londres, 4. — L'Agència Reuter diu saber d'origen xinès que no s'ha produït res de nou referent a la intenció de Xina d'abolir la qüestió de l'extraterritorialitat el mes de gener vinent.

Manquen encara, en efecte, els acords dels Governs del Japó, Anglaterra, Estats Units, França i Holanda.

Aquesta qüestió ha estat objecte de converses que han tingut a Londres entre el Govern anglès i el ministre de Xina.

Hom suposa que la qüestió serà discutida a Nanquín des de l'arribada del ministre d'Agricultura.—Fabra.

La situació al Sud

Xang-Hai, 4.—Mentre que la guerra a la província de Honan contra les forces del mariscal Feng-Iu-Siang pot donar-se, segons es diu, pràcticament per acabada per haver el Govern nacional comprat diversos generals de Feng-Iu-Siang, han esclatat greus motins a Pukow, a la banda nord del Yang-Tsé, davant de Nanquín, on dues divisions s'han sublevat i han desarmat les tropes lleials, i han saquejat els dipòsits de guerra i les botigues particulars.

Els sublevats, després de cometre aquestes malifetes, seguiren cap al nord, lliurant-se al saqueig en totes les localitats per on van passar. Anaren cap al ferrocarril Pukow-Tientsin.

El Govern té concentrades a Canton importants forces contra el general anomenat "Costelles de ferro". Aquestes forces han rebut l'ordre de sotmetre als rebels.—Fabra.

EL CONFLICTE DE LA MANXURIA

Ha estat signat un pacte, a Nikolsk

Moscou, 4.—Una informació de l'Agència Tass diu que els delegats del govern de Mukden i dels Soviets han signat a Nikolsk un protocol, a conseqüència del qual el govern de Mukden relleva de les seves funcions l'actual director del ferrocarril. El govern dels Soviets presentarà candidats per als càrrecs de director i de sots-director, i exclou els qui abans del conflicte els ocupaven, si bé aquests podran ésser nomenats per a altres funcions.—Fabra.

La resposta soviètica a la nota nordamericana

Moscou, 4.—El govern dels Soviets ha replicat la nota dels Estats Units respecte al conflicte amb Rússia, i fa constar que la gestió nordamericana coincidint amb la inauguració de negociacions directes amb Mukden constitueix una pressió injustificada i un acte inamistós amb els Soviets. El Govern acaba dient que rebutja en aquest afer tota introducció estrangera.—Fabra.

El senyor Stimson no vol comentar la rèplica soviètica

Washington, 4. — El senyor Stimson, secretari del Departament d'Estat, ha refusat de comentar la dura rèplica dels Soviets a la nota americana sobre els afers de Xina.

La Premsa, en canvi, s'estén en tota mena de comentaris.—Fabra.

Washington, 4. — El secretari d'Estat, senyor Stimson, ha dinat avui a la Casa Blanca, convidat pel senyor Hoover.

Interviuat a la sortida pels periodistes, ha dit que s'havia abstingut de comentar la resposta del Govern de Moscou a la nota dels Estats Units.—Fabra.

La premsa alemanya no aprova la nota nordamericana

Berlín, 4. — Certa part de la Premsa, fins aprovant l'esperit de la nota nord-americana respecte al conflicte xinès-soviètic, la troba inoportuna, en el moment en què els dos beligerants comencen les seves negociacions. Alguns diaris s'estranyen que les intencions pacifistes dels Estats Units s'hagin manifestat només després de cinc mesos de la ruptura d'hostilitats. Altres consideren que la gestió nordamericana pot representar un reforç perillós per a Xina i extemporani en els moments de les negociacions.—Fabra.

El president del Ferrocarril oriental ha estat rellevat

Moscou, 4. — L'Agència Tass diu que ahir fou signat a Nikolsk Ousurisk pel representant del Govern de Mukden i el delegat de la Comissaria soviètica d'Afrs estrangers, un protocol, mitjansant el qual el Govern de Mukden declara rellevat de les seves funcions el senyor Liu com a president de la Junta de direcció del ferrocarril xinès de l'Est i afegeix que en el successiu s'observarà estrictament l'acord concertat en 1924 a Mukden i Pequín.

S'ha fet constar la satisfacció del Govern soviètic pel delegat del seu país, indicant ensems que el Govern de Moscou ha observat i observarà sempre aquest acord.—Fabra.

La resposta xinesa a la nota britànica

Londres, 4. — La resposta de Nanquín a la nota anglesa respecte a les obligacions que es desprenen de la signatura del Pacte Kellogg ha arribat ja en aquesta capital.

Una nota idèntica ha estat tramesa a Washington pel Govern xinès.

El document, que és molt breu, està redactat en termes conciliadors i amistosos i declara que Xina ha respectat sempre el que s'estipula en l'article segon del Pacte, com ho demostra la crida que féu el dia 10 d'agost de 1929 a les potències signatàries del Pacte, a la política del qual sempre serà fidel Rússia.—Fabra.

Diversos parlamentaris nacionalistes alemanys s'han separat del partit. Semblz que les escissions arribaran a divuit. El comte Westarp ha dimitit la presidència del grup al Reichstag

El Sr. Jaspar constituirà gabinet, a Bèlgica, amb els mateixos ministres de l'anterior govern

Ha estat acabat de perforar el nou túnel dels Apenins, de via doble, per a la línia Bolonya a Florència. Té 18.500 metres

El govern del Canadà ha adreçat una protesta a Washington per la captura de dues embarcacions que portaven alcohol i navegaven en aigües canadenques

En el curs del debat sobre el projecte de protecció a la República, s'han produït forts escàndols al Reichstag

Els delegats xinesos i soviètics han signat un pacte a Nikolsk. El govern de Moscou ha replicat durament a la nota nordamericana

El Consell de la Societat de les Nacions es reunirà el dia 13 de gener

El premi Goncourt ha estat concedit a Marcel Arland per la seva obra "L'Ordre"

LA CONFERENCIA NAVAL DE LONDRES

No hi ha desacord entre els Governs de Toquio i de Washington

Londres, 4. — L'Agència Reuter creu saber que en les entrevistes celebrades entre el senyor Mac Donald i l'ambaixador japonès a Londres, s'ha posat de relleu que no existeix una nota-oposició en els punts de vista de les dues nacions respecte a la limitació dels armaments navals.

Pel contrari, tot sembla demostrar que es progressa en sentit d'arribar a un acord satisfactori per a l'objecte que es persegueix.—Fabra.

Les converses franco-italianes

París, 4.—Briand ha rebut el comte Manzoni ambaixador d'Itàlia, al qual ha lliurat un memoràndum responent a un altre memoràndum italià sobre la Conferència naval.—Fabra.

París, 4. — Les converses franco-italianes ajornades amb motiu del dol que obligà el senyor comte Manzoni a marxar a Itàlia, han estat preses.

Hom ha de creure que el memoràndum que el senyor Briand ha tramès a l'ambaixador d'Itàlia en una entrevista celebrada aquest matí, té per objecte proposar al Govern italià que senyali el tonatge i les necessitats de cada un dels dos països, precisant els mitjans pels quals podria ésser calculat. — Fabra.

El casament de l'Aga Khan

Londres, 4.— El príncep Aga Khan ha dit que la cerimònia del seu matrimoni amb Mlle. Carron tindrà lloc el dia 7 a Aix-les-Bains. La cerimònia serà íntima.

Sembla que el príncep distribuirà amb aquest motiu grans quantitats de diner als establiments benèfics d'Aix. — Fabra.

700 pintures italianes antigues seran exhibides a Londres

Gènova, 4.— Ahir va sortir cap a Londres el "Leonardo de Vinci" escoltat per dos destroyers. L'expedició condueix a Londres set-centes pintures antigues italianes de gran valor que seran exposades al Burlington House. Les autoritats britàniques han donat tota mena de facilitats per a assegurar l'èxit d'aquesta extraordinària exposició.—Fabra.

Els accidents ferroviaris

Brusselles, 4. — Un tren que portava obrers ha descarrilat i han resultat 15 ferits lleus.—Fabra.

ELS NACIONALISTES ALEMANYS

Sis diputats se separen del partit

Berlín, 4. — Sis diputats que s'han separat del partit nacionalista constituiran un partit cristià. El partit cristià reconeixerà la República.—Fabra.

El moviment d'escissió s'estén

Berlín, 4. — El "Lokal Anzeiger" creu que el nombre de diputats que se separan del senyor Hugenberg oscil·larà entre 15 i 25 sobre un total de 78 diputats nacionalistes.

El moviment d'escissió s'ha estès a la Dieta prussiana, on dos diputats nacionalistes han presentat ja llur dimissió. — Fabra.

El comte Westarp ha dimitit

Berlín, 4. — El comte Westarp ha presentat la dimissió del seu càrrec de president del grup nacionalista del Reichstag. Es creu que aquesta decisió no impedirà que segueixi figurant com a membre de l'esmenta grup i del partit. — Fabra.

Se separaran divuit diputats

Berlín, 4. — Amb relació a les divergències sorgides al si del partit nacionalista alemany respecte a l'actitud adoptada per l'esmentat partit en la qüestió del plebiscit contra el Pla Young, fins ara s'han separat dels rengles nacionalistes dotze diputats.

Entre ells hi ha el catedràtic i eminent polític especialitzat en qüestions de política russa Sr. Heutsch; el ministre de l'Interior, senyor Keudell, i altres diputats que simpatitzen amb el moviment obrer cristià social.

Diversos diaris creuen que el nombre de diputats que se separan dels nacionalistes arribaran a 18.

El "Berliner Boersen Zeitung" creu que el moviment separatista s'estendrà al grup parlamentari nacional-alemany a l'alta Dieta prussiana. — Fabra.

LA SOCIETAT DE LES NACIONS

El Consell es reunirà el dia 13 de gener

Ginebra, 4. — Sembal que el canvi d'impressions d'aquests darrers dies, entre el secretari general de la Societat de Nacions i els Estats membres del Consell, sobre la data i el lloc de celebració de la vinent sessió, està a punt d'ésser resolta.

Segons una informació que no ha estat encara confirmada oficialment, el Consell de la Societat de Nacions es reunirà el dia 13 de gener, a Ginebra, segons la proposició feta pel senyor Grandi, ministre d'Afers estrangers d'Itàlia.

Els Governs que temien que es preesntessin objeccions per a la data del 13 de gener, allegant especialment que la Conferència de La Haia no hauria acabat els seus treballs en aquella data, han cedit, llevat un, a la suggestió del senyor Grandi.

Els membres del Consell estan d'acord en què, puix que el Govern de Londres es veia impossibilitat d'ajornar per alguns dies la convocatòria per a la Conferència Naval, la designació del 13 de gener per a la sessió del Consell de la Societat de Nacions, era el mal menor si, com és gairebé segur, la designació d'aquesta data es fa definitiva, i caldrà tenir en compte que diversos ministres d'Afers estrangers retinguts a La Haia en aquella data no podran fer el viatge a Ginebra, a no ésser que la Conferència de La Haia fos de molt curta durada. — Fabra.

LA LLEI SECA

Una protesta canadenca

Toronto, 4.— El Govern canadenc ha tramès una protesta al dels Estats Units contra la detenció i maltracte de què han estat objecte els tripulants de dues embarcacions de bandera canadenca que portaven alcohol i navegaven en aigües jurisdiccionals del Canadà. — Fabra.

L'actitud dels radical-socialistes

París, 4. — Com a conseqüència de les gestions que ve realitzant el senyor Tardieu, el grup radical socialista ha declarat que farà tot el que pugui per tal d'activar la discussió del Pressupost, però que jutjava necessari conservar la seva llibertat d'acció per a defensar els interessos que representa i les reformes que reclama.—Fabra.

EL PROBLEMA LINGÜISTIC DE BELGICA

La situació política ha millorat

Brusselles, 4. — El Govern que formarà el senyor Jaspar es creu que no serà molt diferent de l'anterior, ja que haurà de recolzar-se en la mateixa majoria formada per catòlics i liberals.

La situació davant la qual es troba el senyor Jaspar és molt millor pel fet d'haver cedit els liberals molt a favor de la flamenquització de la Universitat de Gant. Això no obstant, es tem que d'aquí a poc tornarà a néixer un nou desacord per les pretensions flamenques, recolzades per una part de diputats catòlics, de flamenquitzar lingüísticament les províncies del nord, no sols en allò que es refereix a l'ensenyança, sinó a l'administració, exèrcit i justícia. — Fabra.

El nou gabinet està format pels mateixos ministres

Brusselles, 4.—Avui al migdia el senyor Jaspar sotmetrà al rei Albert la llista de membres del nou Gabinet que ha de formar.—Fabra.

Brusselles, 4. — M. Jaspar, en sortir del Palau reial, ha declarat que dubtava que fos modificada la data de la segona Conferència de La Haia. — Fabra.

EL PRESSUPOST FRANCES

Comentaris a les gestions del Sr. Tardieu

París, 4. — Els diaris no polítics aproven l'actitud de Tardieu i les seves gestions realitzades per tal d'aconseguir que el pressupost sigui votat abans de fi d'any.

Creuen que el Govern tindrà la mateixa majoria obtinguda en les darreres votacions per a l'aprovació del pressupost, ja que el desacord entre l'esmentada majoria només sembla afectar a la política exterior del senyor Briand.

Les consultes que Tardieu ha fet prop dels caps de grup que formen la majoria han estat satisfactòries. Tardieu s'entrevistarà avui amb els caps de grups de l'oposició.—Fabra.

ELS ACCIDENTS DE LA MAR

Un vaixell que demana auxili

Pagopago (Illes Samoa), 4. — El vapor "Lavington Court" radiotelegrafia que ha interceptat unes crides de socors del vapor "Norwich City", que dissabte va encallar prop de la illa de Gartnor, a unes 80 milles al sud-oest de Honolulu.

El missatge indicava que el "Norwich City" estava completament destruït. El "Lavington Court" i un altre vapor que sentí la crida de socors es dirigiren cap el vaixell en perill per a salvar la tripulació.—Fabra.

El naufragi del "Norwich City"

Wellington, 4. — El vaixell "Trongate" ha recollit tres náufrags del vaixell anglès "Norwich City".

L'estat de la mar ha fet fins ara impossible salvar els 21 membres del "Norwich City" que es troben refugiats a la illa de Gartner. Onze mariners han mort ofegats.—Fabra.

L'Estatut dels Estrangers

París, 4. — La Conferència per al Tracte als Estrangers ha adoptat el Protocol en la seva sessió de clausura, acordant-se que tots els delegats sotmetran a l'aprovació de llurs Governs respectius els treballs de la Conferència, amb el prec que es facin arribar a la secretaria de la Societat de Nacions abans de l'1 de juny de 1930 totes les observacions que els Governs creguin oportunes per a exposar-les a l'aprovació de la segona Conferència que ha de celebrar-se a Ginebra abans de finir l'any 1930.—Fabra.

El futur gabinet txecoslovac

Praga, 4. — Els partits socialistes s'han adherit a la proposició del senyor Udrzal, encarregat de constituir gabinet, relacionada amb el repartiment de carteres.

D'acord amb aquesta proposició els partits burgesos tindran nou carteres, ultra la de Finances, i el partit socialista tres carteres, entre les quals la d'Afers estrangers, que seguirà essent exercida pel senyor Benes.

Els partits agraris alemanys estaran representats en el Govern pel partit agrari, i per primera vegada pels socials demòcrates alemanys.

Després d'acabar el programa de treballs el nou ministeri quedarà definitivament constituït a darrers de setmana.—Fabra.

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

DESORDRES AL REICHSTAG

En el curs del debat sobre el projecte de protecció a la República

Berlín, 4. — Durant la sessió del Reichstag hi ha hagut greus avalots en el curs del debat sobre el projecte de protecció a la República.

En voler parlar el ministre de l'Interior, senyor Severing, els comunistes l'han insultat a crit pelat, i el President s'ha vist obligat a suspendre la sessió.

En reprendre's s'ha reproduït l'escàndol en forma tal, que ha calgut novament i durant diverses vegades ordenar noves suspensions.

Diversos diputats comunistes han estat expulsats de la sala durant vuit dies.—Fabra.

L'ATUR FORÇOS A LA GRAN BRETANYA

Els diputats laboristes no estan avinguts

Londres, 4. — Als passadissos de la Cambra dels Comuns es preveu que, en la discussió de demà, quan es tracti de les clàusules relatives a la supressió de l'ajut als obrers en atur forçós, que es comprovi que es troben en tal situació per llur pròpia voluntat, es produiran noves manifestacions hostils per part de l'ala esquerra del partit treballista, car els diputats que la formen han presentat diverses esmenes que el Govern es proposa de combatre.

L'actitud de revolta dels diputats treballistes contra el projecte de llei d'assegurança per a l'atur forçós, adquireix proporcions serioses, puix que ja són cinc les sessions a les quals han votat contra el Govern.

En resum, són 37 els diputats que votaran contra el Govern, i entre ells, dos sots-secretaris: el d'Afers Estrangers i el d'Higiene. L'actitud d'oposició d'aquest grupserà tractada en la pròxima sessió de l'Assemblea del partit treballista, i són molts els afiliats al partit que demanen sancions contra els rebels, els quals, per la seva part, es consideren massa forts per a ésser objecte d'algun càstig.

Els rebels es proposen de celebrar una reunió, a la qual serà fixada llur actitud envers el Govern per a l'esdevenidor. — Fabra.

MARROC

COMENTARIS FRANCESOS AL VIATGE DEL GENERAL JORDANA

París, 4.— El "Journal", comentant el viatge del general Jordana a la zona francesa del Marroc fa observar amb satisfacció que l'Alt Comissari espanyol és de la mateixa opinió que el Resident general de França, M. Saint, sobre l'eficàcia de les entrevistes personals. En la recent entrevista la conversa ha estat molt interessant i els resultats superiors als que poden obtenir-se en converses indirectes.

El "Journal" elogia la tasca del general Jordana, del qual diu que no va dissimular que anava a la zona francesa en viatge d'estudi i va retre homenatge al mariscal Lyautey, creador del Marroc francès.

Creu el "Journal" que en aquesta entrevista, ultra els assumptes del Marroc, va parlar-se de Río de Oro. — Fabra.

DARRERA HORA DE BARCELONA

FRONTO NOVETATS

Larruscain i Marcelino (vermells) contra Jauristi I i Berrondo II (blaus)

La primera actuació de Berrondo a la canxa de Novetats ens feia preveure una confirmació de les noves que ens vingueren de Mèxic proclamant-lo el segon saguer del món. El partit de diumenge al vespre ens causà una decepció; no ens explicàvem com un jugador de la seva classe pifiés bales tan inofensives, la major part de les vegades per falta de colocació. Dimarts a la nit es repetiren les deficiències de Berrondo, i ara podem dir que, al nostre entendre, tot i essent un jugador excepcional, creiem que Chiquito de Vergara li ha volgut donar massa categoria en oposar-li contrincants de primerissim rengle, tenint en compte els pocs dies que porta entre nosaltres, la qual cosa fa que encara no estigui acostumat al nostre clima, i això, indiscutiblement, li minva facultats.

Els primers punts, molt igualats per l'actuació fantàstica de Jauriste, arriben a prendre la parella blava cinc punts d'avantatge, senyalant el marcador 10 a 15, joc molt fort dels vermells, descartant totalment el davanter blau, i com a conseqüència avantatge net dels vermells, que arribaren al punt final 40 quan el marcador senyalaba 23 per als blaus. Ovació delirant a Larruscain i Marcelino, i una demostració adversa a Berrondo II.

Fets diversos

Accidents de la circulació

A la Rambla de Sant Joan, de Tarragano, fou atropellat per un automòbil un soldat del regiment d'Almansa.

Portat immediatament a l'Hospital militar, li foren apreciades diverses contusions a tot el cos, que foren qualificades de pronòstic reservat.

—A Lleida, una dona que tenia una filla seva de dos anys al carrer, va veure com la criatura travessava la calçada en el precís moment que venia un automòbil.

El conductor del vehicle, per tal de evitar l'atropell, dirigí el cotxe cap a l'altra banda i topà contra la paret. L'automòbil resultà amb grans avaries.

La criatura sortí illesa, i el xofer va poder sortir també illès d'entre les desferres del vehicle.

Ha estat imposada una multa a la mare de la criatura.

—A la Ronda del Doctor Robert, de Girona, uns vedells que menava Pere Figueres causaren desperfectes en un auto propietat de Carles Iglésies.

Robatori

Al veí de Pradell Josep Cabrer i Cabrer, mentre treballava en una pedrera li robaren la bicicleta que l'hi servia per anar i venir de casa seva i que havia adquirit feia pocs dies.

Accident

A Lleida, al mig de la via pública, sofrí un atac d'epilèpsia el vell de 66 anys Florenci Llnego. Fou auxiliat a la Casa de Socors.

Un assassí detingut

La guàrdia civil, junt amb el senyor jutge de Vilafranca, ha tingut fent gestions per tal d'aclarir el misteri que envoltava l'aparició del cadàver del jove Jaume Vives, prop de l'estació de La Granada. Jaume Vives vivia amb la seva família en una masia del terme d'Avinyonet, prop del Mas Condal.

Darrerament, ha estat detingut Josep Hernàndez Gil (a) "Set pisos", que vivia en una barraca, a La Llinda, prop de La Granada. Aquest comença acusant dos germans d'Avinyonet, però aquests demostraren llur ignocència, i les autoritats, desconfiant de l'Hernàndez, el detingueren, i aleshores es confessà autor de la mort del dissortat Jaume Vives.

Sembla que l'Hernàndez feia dies que esperava al Jaume Vives, car suposava que portava diners, puix que estava a punt de casar-se i havia de fer algunes compres, però Jaume Vives sempre baixava del tren acompanyat d'algú. Finalment, el dia del crim, l'Hernàndez va veure que el Vives anava tot sol, i com que, de més a més, plovia, va creure que l'ocasió era adequada per al seu intent, i va matar el Vives amb una maça de picapedrer. Després va collocar el cadàver a la via, perquè la gent cregués que s'havia suïcidat.

En fer-se la reconstitució del crim, es reuní una gran gentada davant la presó de Vilafranca, i en sortir el detingut se sentiren diversos crits contra el criminal.

MOLINS DE REI

L'estalvi

Durant el mes de novembre passat, ingressaren en aquesta Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, en concepte d'imposicions d'estalvi, 74.123'40 pessetes, i s'han tornat als imponents, a petició pròpia, pessetes 13.147'40.

A finals de novembre, el saldo de les llibretes i els comptes d'estalvi d'aquesta Sucursal acrediten a favor dels imponents és de 451.831'89 pessetes. El nombre d'imponents és de 426.

MANRESA

Una estafeta

Per ordre de la Direcció general de Comunicacions, es convoca a concurs per tal de dotar l'Estafeta de Manresa de local adequat, amb habitació per al cap de l'oficina, pel termini de cinc anys, que podran ésser prorrogats d'un a un i sense que el preu màxim del lloguer ultrapassi de 4.500 pessetes anuals. Les proposicions podran presentar-se fins al dia 12 de l'actual, a les cinc de la tarda, durant les hores d'oficina, a l'esmentada Administració de Correus, on podran assabentar-se, els que ho desitgin, de les bases del concurs.

No fa molt de temps que els transports ràpids entre BARCELONA i VALENCIA eren una constant preocupació per al comerç..... avui ha deixat d'ésser-ho amb el

Servei Regular Garantit

que té establert

TRANSPORTS GENERALS RAPIDS

DE

ANGEL TORRAS

amb auto-camions vagó, entre

BARCELONA - VALENCIA

POBLACIONS INTERMEDIAS

I VICEVERSA

BARCELONA
Carrer del Rec, 49 i 51
Telèfon 17593

VALENCIA
Ptge. Monistrol, 13
Telèfon 10611

EL PAVELLO DE LA CIUTAT A L'EXPOSICIO DE BARCELONA

La Barcelona romana: Síntesi de la Colònia Faventia

Converses amb el director de l'Arxiu Històric de la ciutat, senyor Duran i Santpere, director de la secció històrica

II

...a l'Exposició hi ha alguna cosa ...la qual la comprensió del con... seria impossible com a resul... d'un procés ininterromput i no ...a un bolet meravellós nascut ...una llavor caiguda de la lluna ...d'algun altre barri sideral, aques... cosa és, indubtablement, el Pa... de la Ciutat. Sense ell ens ...impossible, fins als mateixos ...tants de Barcelona, comprendre l'Exposició és una conseqüència ...ssària d'una sèrie de fets i no ...fatxagaiada d'un megalòman i ...ria d'ésser obligatòria la seva vi... per propis i estranys com a ...del recorregut per tal de treure ...impressió de cosa desproporcio... que molts se n'enduen a fora. ...hores, en veure aquesta petita ...vella, compendi de la nostra ...a través dels segles, d'una ...ra natural i sense cap esforç ...ria de les boques aquella frase ...de les comèdies antigues.

...nosaltres ens posem ara a ex... les coses del Pavelló de la ...no és pas que elles neces... explicació; ja diguérem en ...stre anterior article que tot ...era com un gran llibre d'es... amb les llegendes clarissi... Si en parlem és purament i ...ment per fer-ne una propa... interessantíssima, ja que ens ...la comprensió de la nostra ...i si fins per convèncer la ...que es faci enterrar, que és ...llor cosa que pot fer després ...rta, cal una propaganda inten... ¿què no caldrà en la nostra ...d'incredulitat per convèncer ...teloní, el foraster i l'estranger, Barcelona és una ciutat de gran ...ria, de gran passat, de gran ...i de gran esdevenidor?

...r, però, al Pavelló de la Ciutat ...ment a badar no condueix a ... Es aquesta una altra de les ...—proporcionar un mètode al ...—que ens han mogut a de... aquestes visites. El mètode ...hem inventat nosaltres; és el ...tor de l'Arxiu Històric de la ...senyor Duran i Santpere, ...ens acompanya, qui ens el mos...

...érem en el nostre primer ar... com la Barcelona romana que ...sap que s'agrupava en el ...tenia uns afores a Montjuïc ...havien d'ésser bastant populo... jutjar per la necròpolis des... Avui, en el Pavelló, visi... la ciutat pròpiament dita. ...història comença a l'escala que ...al pis. En ella — en l'escala — ...trobem coses que no pertanyen ...ment a l'època romana, però ...com que el seu pas per elles absolutament necessari citarem ...passant. Són reproduccions de ...tres i restes de sepulcres dels comtes de Barcelona, no tots conservats a la ciutat. Un fragment de la caixa sepulcral de Ramon Berenguer III existent a Ripoll; una làpida del sepulcre de Guifré II existent a Sant Pau del Camp, trobada per casualitat en el segle XVI, darrera la qual hi ha una inscripció romana, i dos sepulcres, complets aquests, i magnífics, existents a la catedral de Girona: el de Ramon Berenguer, Cap d'Estopa i el de la comtessa Ermesindis, amb les figures jacents, d'una bellesa extraordinària, especialment el cap d'Ermesindis. Sembla, per l'aspecte dels diversos sepulcres, que aquests dos darrers personatges siguin els més moderns quan és a l'inrevés. El que hi ha és que els que són més moderns són els sepulcres, fets fer per Pere el Cerimoniós, i obrats per Guillem Morell, germà del que començà la catedral de Palma; a la qual treballà també Guillem.

Acabem de pujar l'escala i en el vestíbul trobem un quadro que ens mostra el creixement de Barcelona en sis èpoques distintes. Des del mont Tàber fins l'Eixampla, els diversos colors marquen l'extensió creixent de la ciutat: un sumari abans de començar la lliçó, i entrem a la Sala I, és a dir, a la Barcelona romana.

El que queda de la Colònia Faventia hi és agrupat, ja en fotografies, estudis i traçats. A banda i banda de la sala dos bellíssims sepulcres dels quals ja parlarem, sostenen dues vitrines, i damunt de la de la dreta hi ha penjat el gràfic del recinte amurallat de la ciutat romana. En ell s'hi veuen les muralles que encara queden; aquelles que desaparegueren posteriorment i aquelles altres la situació de les quals sols indicis permeten de fixar. Topos, triangles, quadrats i quadrícules, marquen els llocs on foren trobades làpides, escultures, restes arquitectònics i mosaics, amb la data de cada descobriment consignada. Tenim al davant el que havia ocupat la colònia. A la vitrina de sota, on ens hem de recolzar per mirar-lo, veiem el pla més antic de Barcelona (1740) on sigui consignat per primera vegada el recinte de la ciutat romana. Al costat hi ha els estudis d'Antoni Cellas, primera publicació que es féu sobre la primera Barcelona (1835) i els de Pi i Arimon (1854).

La ciutat romana no es trobava pas al mateix nivell de terra que l'actual. Les èpoques posteriors hi acumularen terres i desferres com es pogué comprovar en les excavacions practicades al carrer de la Palma de Sant Just cantonada al de Bellafila l'any 1828, com ens ho mostra un gràfic ben clar. En un angle de la sala hi ha una reproducció de la més bella estàtua romana, de tradició hel·lenística, trobada a Barcelona, al carrer del Paradís, prop del temple. Es un fragment d'una figura femenina a la qual manquen cap, braços i part de l'esquena. Pel sòcols de les parets hi ha distribuïdes diverses làpides i enfrontats, els dos bells sepulcres de què hem parlat, els originals dels quals es conserven al Museu de Santa Agueda: el de "La cacera dels lleons", que sembla que l'ardiaca Lluís Desplà comprà a la catedral i es trobava al pati de la casa que féu construir on ara s'estatja l'Arxiu Històric de la Ciutat i el del "Rapte de Proserpina", que es trobava en una casa del carrer Mitjà de Sant Pere, que el feien servir de terraplè de flors — apropiada destinació.

Veiem en un altre angle (entrant al davant i a mà dreta) la reconstrucció total del temple d'August a base dels estudis d'Antoni Cellas, Domènec i Muntaner i Puig i Cadafalc, fet en maqueta de guix per primera vegada i aprofitant tots els elements descoberts darrerament a la Casa dels Canonges, fragments de la cornisa en els quals hi ha caps de lleó que són les gàrgoles, amb florons intercalats, cornisa que no s'havia pogut reproduir mai perquè no se'n tenia cap element.

La reproducció d'aquests fragments es troba col·locada junt al sostre de la sala perquè es vegi llur posició en el temple.

La vitrina col·locada damunt del sepulcre del "Rapte de Proserpina" ens mostra els treballs i estudis fets sobre el temple. L'estudi de Pujades, la memòria de Cellas, els de Laborde i el llibre de Piferrer i Parcerissa "Bellezas y recuerdos de España", obert en una il·lustració que representa les golfes del carrer del Paradís, on després s'installà el Centre Excursionista de Catalunya, amb els tres enormes capitells de les columnes del temple, que pis per pis el Centre anà conquistant fins a fer-se-les seves i alliberar-les dels sostres que amagaven llur bellesa i insultaven llur dignitat.

Al costat de la reproducció del temple, trobem la fotografia de les tres columnes senceres, unes altres fotos de les darreres làpides romanes que encara es troben al carrer: una a la Baixada de Santa Clara, que ja ha estat portada a l'Arxiu; una altra a la cantonada dels carrers de Sant Simplici i Regomir anant cap al pati d'En Llimona, molt borrosa ja pels cops rebuts, ens diu En Duran i Sampere, i la tercera a la dels carrers d'Arlet i Hèrcules, prop de Sant Just, per l'adquisició de les quals s'estan fent gestions, puix que al carrer no fan altre ofici que el vergonyós de guardacantó exposades als cops de tots els carros, malgrat d'ésser més o menys protegides. En el mateix tros de paret un bell gravat del llibre de Laborde, il·luminat i emmarcat, ens mostra l'estat de la porta romana de la Plaça Nova en el segle XIX, amb les dues majestuoses torres que encara subsisteixen sense, però, el pont que les unia tancant així el buid de la portalada.

I damunt la vitrina del sepulcre del "Rapte de Proserpina", i ocupant tot aquell pany de paret, veiem tres reproduccions en facsímil dels mosaics principals trobats a Barcelona, reproduïts pedra per pedra en els colors naturals gràcies a ampliacions fotogràfiques dels originals. Són el mosaic de les "Tres Gràcies", col·locat al mig, i dos grans fragments del de les "Carreres del Circ" trobats a les ruïnes del Palau, i que ara es conserven al Museu "on, ens diu el nostre acompanyant, es veuen amb menys claretat que aci". En efecte, el de les carreres ens mostra un aspecte ben diferent del conegut romà de cama nua, braços sense mànegues i faldilletes, com si aquella gent no patís mai fred. Aci els aurigues porten samarreta o jersei de mànega llarga, guarnida amb una mena de brandeburgs que els dóna un cert aspecte de domadors de circ, i les cames ben abrigades igualment amb una mena de colants o de bandes. Solament el minyó que aguanta els cavalls abans de llançar-los a la carrera porta la cama nua però amb una genollera en una d'elles. Fa riure de pensar que ens pinten els romans com a gent corrompuda pels plaers i resistint heroicament el fred embolicats en un llençol sense altra compensació que la de pensar que els armats encara en patien més.

Hem vist ja, en una síntesi, si hi afegim els darrers descobriments fets a Montjuïc dels quals parlàvem l'altre dia i que aviat seran installats al Pavelló, el que ens queda de la Barcelona romana. Però tot plegat, quin aspecte tenia? Passem per això a la secció dels diorames. Des de l'obrador d'un gerrer, situat poc més o menys on és ara la Plaça de Catalunya, veiem al lluny la Colònia Faventia voltada de muralles. Es petita. No arriba encara a la riera que ara és la Rambla ni a l'altra que fou més tard el carrer de Montcada, però quasi toca a mar, i potser hi toca, perquè la mar s'ha retirat molt des d'aquell temps. L'interior de l'obrador, des de la finestra, davant la qual penja el llivant del pou, està pavimentat amb la reproducció de dos mosaics trobats a Badalona fa quatre o cinc anys, i un apilotament d'àmfores ens diu l'ofici del propietari.

El paisatge és ben diferent. A baix, hom veu el forn; al lluny del terreny ondulat, cobert de camps, la porta romana que ara és la Plaça Nova tanca com en un puny la petita ciutat que aviat sobreeixirà i cobrirà la plana i envestirà, enllà, la muntanya.

DIORAMA. — Barcelona del segle XIV, muralla de les Rambles

Barcelona a l'Edat Mitjana

III

Es possible que si els barcelonins de l'Edat Mitjana tornessin, no ja per veure l'Exposició, que segurament els semblaria que bo i morts somniaven, sinó tan solament a fer un passeig pel barri de la Catedral, és possible, diem, que no recordessin una pila d'edificis i els semblés que s'havien equivocat de camí o que havien perdut la memòria. Si allargant, però, el passeig, i això és el que els aconsellaríem si sapiguéssim fer ballar la tauleta, fins al Pavelló de la Ciutat, a l'Exposició, els semblaria certament que tornen a casa, els records se'ls multiplicarien i seria per a ells una veritable resurrecció.

Amb llurs vestits i armadures cridarien potser una mica l'atenció, però no pas massa, perquè el públic, creient que es tractava d'un altre torneig, no en faria cap cas. Agustí Duran i Santpere, però, els coneixeria tot seguit, els rebria molt amablement i els acompanyaria en la visita.

Naturalment, primer de tot els duria al diorama, on, des de l'interior d'una torre, es veu a tocar la Barcelona del segle XIV. Animats per l'espectacle, senyalarien amb el dit els principals indrets de la ciutat que veié llurs gestes i les recordarien, i comentarien la grandària de llur Barcelona i el poder i l'esplendor.

La ciutat havia vessat del Tàber i arribava ja a la riera del Merdançar, que ara, els explicaria llur acompanyant, en diem les Rambles. Veurien el portal de Santa Anna amb les dues torres i al fons de tot la mar, poderosa, on dominaven.

I tot seguit serien portats a la sala corresponent, plena de records preciosos. En uns quadros a mà esquerra, units en ziga-zaga, com si s'haguessin de plegar, veurien la major part d'aquells cavallers llurs blasons reproduïts de les claus de volta de les capelles i dels sepulcres de la Catedral, testimoni de llur contribució a l'erecció del temple. No s'hi trobarien pas tots els que hi foren, les armes dels quals encara es conserven a les voltes de la Catedral. Fou treball massa estrenu el de collir-les, ja que calgué aixecar bastides, usar escales mòbils i penjar els fotògrafs per poder reproduir-les. La meitat és ja un gran nombre, i es troben reproduïts en colors quan s'ha sabut quins eren; i amb el mateix to gris de la pedra quan no, i quan les motllures tenen prou valor artístic són també reproduïdes.

—Les fotografies — explica el nostre acompanyant — foren calcades i dibuixades i colorides les còpies.

—Per un dibuixant, naturalment.

—No; per un metge, el doctor Fèlix Domènech, fill de Domènec i Muntaner, que ja ajudava el seu pare en vida d'aquest.

—I els escuts?

—Són la major part d'ells de bisbes i particulars que pagaren part de l'obra i s'hi feren enterrar.

—Almenys ells tenien la seguretat de tenir un sepulcre gòtic autèntic.

El més interessant d'aquesta secció es troba, segurament, a les vitrines. En una d'elles els llibres que s'hi exposen ens conten tota la història d'un manuscrit civil. Es tracta del llibre titulat "Valeri Maxim o Gesta Romanorum", llibre mig de novella mig de moralitats a base de la governació pública, del qual un cardenal-arquebisbe de València féu present als consellers de Barcelona l'any 1395 en agraïment de l'acolliment que aci trobà en una visita que havia fet recentment a la nostra ciutat. L'exemplar és una traducció del llatí al català, feta per Fra Jaume Canals, i finament miniaturat.

Aquest llibre tingué tant d'èxit, fou tan llegit, que tement que es fes malbé l'any 1408 els consellers en feren treure una altra còpia, igualment rica, que també es troba a la vitrina. Aquests dos exemplars van acompanyats de l'edició en dos volums que en féu Miquel i Planes l'any 1914.

Un detall curiós — ens diu Duran Santpere — és que és molt possible que el temps de la visita de l'arquebisbe de València fos per Corpus, i que se n'endugués idees de la processó, ja que d'ençà d'aquell temps apareixen a la processó del Corpus de València detalls molt semblants a la de Barcelona.

Una altra vitrina conté manuscrits religiosos. Un capbreu dels censos que havia de cobrar la Catedral. En aquest llibre és curiós el començament, on, en tractar de l'ordre en què s'havia de fer el cobrament es decideix per seguir l'itinerari de Santa Eulàlia quan entrà a la ciutat.

De l'església de Santa Maria de la Mar hi ha un llibre del segle XV amb una bellíssima miniatura de la Verge i l'Infant fets mig en color i mig en grisalla, talment com una obra flamenca. Hi ha també el Llibre de donacions del palau dels templers, que pertany a l'Arxiu Episcopal, i el document més antic dirigit a Barcelona per un rei de França, un pergamí a penes llegible, que pertany a l'Arxiu de la Catedral.

Entre aquestes dues vitrines que hem descrit n'hi ha una tercera, més gran.

Vista de Barcelona, segons un gravat antic

Fragments d'un cornisament romà

DIORAMA. — Plaça de Catalunya en 1880-1885

Pastes alimentoses

Antiga Casa NONELL

Formatges - Mantega - Purés - Tapioques - Sopa Julienne - Cafès al natural

Més Baix de St. Pere, 38 - BARCELONA

E. i A. CLIMENT

Dibuixants decoradors premiats a l'EXPOSICIO del MOBLE

amb gran premi i felicitació del Jurat

Grans tallers de construcció de Mobles, Làmpares, Tapisseries i Escultures

Foneria pròpia de metalls — **Preus reduïts per ésser de fabricació pròpia**

Carrer Comtes de Bell-lloc, del 50 al 60 — Telèfon 31533 — BARCELONA — (Visiteu l'Stand del Palau de les Arts Decoratives)

que ens presenta la història de la impremta a Barcelona en aquells segles.

Veiem a la part superior el llibre més discutit de tots, qui ho diria, una Gramàtica llatina, de Bartomeu Mates, del format d'un compendi d'escola elemental. El colofó d'aquest llibre diu que fou imprès a Barcelona l'any 1468. Si això fos cert, aquest seria el llibre més antic imprès a la Península, però es fén sospitós per diverses raons: De primer ni el format, ni la lletra, ni la presentació tècnica no són els més corrents en els incunables, i sobretot els reclams dels peus de plana. Aleshores aquest llibre s'hauria de collocar a l'any 1488, en què aquestes circumstàncies es començaren de produir. A més, totes les notícies documentals de l'impressor Joan Gherlinc referents a la seva estada a Barcelona són del 1480 i mai del 1460. Aquest llibre és un exemplar únic com a existent i com a conegut d'aquest impressor, imprès a Barcelona, i pertany a l'Acadèmia de Bones Lletres.

Si aquesta gramàtica no és el llibre més antic ho seria un altre que s'exposa a la mateixa vitrina, els "Comentaris de Sant Tomàs d'Aquino sobre l'Etica d'Aristòfil", publicat en llatí l'any 1478, per Brun i Spindeler. D'aquest mateix llibre n'hi ha algunes edicions anteriors, però aquesta és la que es pot dir més autènticament antiga de les existents a Barcelona. Tenim després el "Regiment de Princeps", en català, editat per Spindeler l'any 1480. Una "Aritmètica", de Francesc de Sant Climent, editada l'any 1482 per l'impressor local Pere Posa, llibre curiosíssim, perquè sembla que fou el primer en el qual apareixen guarismes aràbigs. Dues edicions d'Alexander de Villadei, una de 1495 impresa per Prens i Gumiel. El "Tirant lo Blanc", imprès per Diego de Gumiel el 1497. Tots aquests llibres han estat prestats per la Biblioteca de Catalunya.

ULTRAMARINS I QUEVIURES DE T. CA DEV'LA

Dipòsit de les selectes xocolates 'SAN FERNANDO' són les millors

Formatges - Conserves - Mantegues de totes menes. Embotits, pernils i fiambres de totes classes - Gran assortit de vins generosos, licors i xampanys de totes les marques - Fruites fresques i escollides de totes les procedències - Melons tendrals dolços, garantits - Selectes cafès torrats amb aroma concentrada estil americà, especialitat d'aquesta casa

Es reben diàriament perdius i conills de bosc a 4'25 i 3'75

UNIC ESTABLIMENT QUE VEN LA RENOMENADA LLONGANISSA ESPECIAL DE BORREDA, FETA EN CASA PARTICULAR

Plaça Universitat, 5 Tel. 15933 BARCELONA

Un cas ben curiós és el del "Llibre dels Angels", de Fra Eximenis, editat per un dels estampadors més fecunds d'ací, Joan Rosembach, i és curiós el cas perquè junt amb el llibre, que pertany al senyor Font de Rubinat, s'exposa el contracte notarial estès l'any 1488 entre un beneficiat del Pi, Marian Ferrer, i el llibreter Pere Ramon Gabarró, probablement fiador de l'impressor per a l'edició del llibre. Aquest document és inèdit i pertany a l'Arxiu Històric de la Ciutat.

Finalment veiem un dels pocs incunables impresos en pergamí, el "Llibre de les Constitucions de Catalunya", amb un bell gravat al boix a tota plana. D'aquest llibre n'hi ha dos exemplars coneguts, el de l'Arxiu de la Ciutat i el de la Corona d'Aragó, i són datats l'any 1495. El valor dels exemplars exposats en aquesta vitrina és inestimable.

Aixequem els ulls i mirem ara les parets. Oposats l'un a l'altre dos grans mapes, l'un de Catalunya, l'altre de la Mediterrània, són coberts de banderetes i escuts i escenes miniaturades diverses. No es tracta, però, d'exemplars antics. Són d'aquelles estampes de les quals ja hem parlat, que ens conten la història de la ciutat. Es l'expansió de Barcelona per Catalunya i pel litoral mediterrani.

En entrar, al pany de paret que ens queda a mà dreta i a l'esquena, hi ha un gran mapa de Catalunya. En ell les poblacions hi són representades per l'edifici principal o per alguna circumstància històrica. Barcelona, per la miniatura de Santa Eulàlia i els Consellers, Empúries, Pallars, pels castells; Martorell, pel pont, o bé pels sants patrons. Les banderes quadrades són les de les poblacions que volent ésser equiparades a Barcelona en quant a privilegis, o sigui ésser "carrer de Barcelona", ho aconseguiren des del segle XIV al XVI. Les banderes d'acabament ondulat com de penó, marquen les baronies que eren feu de Barcelona. Moltes, les unes i les altres, talment que el mapa n'és cobert.

Veiem grups miniaturats que es dirigeixen cap a la gran ciutat. Són els sometents i els proveïdors de la capital, que havien rebut privilegis especials. De Salou veiem sortir l'estol de Jaume I cap a la conquesta de Mallorca, talment que la mar n'era blanca de les veles, i de tornada. Sant Ramon de Penyafort navegant miraculosament damunt la seva capa en ésser-li negat passatge per tornar de Mallorca.

L'altre mapa, davant per davant d'aquest, ens presenta l'expansió barcelonina a l'Europa meridional, l'Asia i l'Africa del Nord. No ha estat possible fer-hi entrar les relacions amb el Nord europeu per no permetre-ho les proporcions del mapa. Amb el que tenim, però, ja n'hi ha ben bé prou per admirar. 66 escuts ens mostren els consolats de catalans que Barcelona tenia gons privilegi. N'hi ha per tot reu; Itàlia n'és plena; el llevant la Península, cap a França, cap Grècia; l'interior d'Europa, l'Afri Igualment en lloc de noms hi els edificis característics de les ci tats; a Nàpols, per exemple, el po d'Alfons el Magnànim. A la m tenim una miniatura del viatge Ramon Llull a Bugia, i a Bug una miniatura de les persecucion que hi sofrí. A Tunis, Fra Anse Turmeda i la seva tomba que encar els musulmans veneren. Hi ha n presentats els viatges a Terra Sa

OLIS I SABONS

Boixader

Oli corrent . . . 1'80 ptes.
" extra fi . . . 2'30 "

SERVEI A DOMICILI

Ronda St. Antoni, 50 - Telèf. 15243

Cisne, 4 (Gràcia) - Telèfon 72376

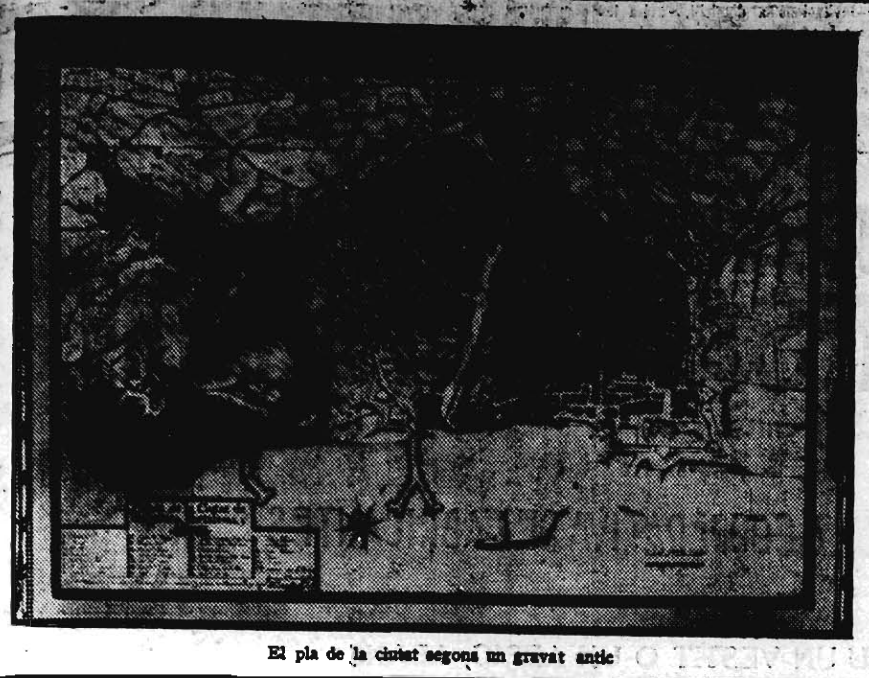

El pla de la ciutat segons un gravat antic

Barcelona en els segles XVI i XVII

IV

En arribar el segle XVI Barcelona comença la davallada. Les noves terres descobertes, a les quals li era vedat el comerç, tancaren Barcelona en límits massa reduïts, i afegint-se a això altres qüestions enutjoses de guerres i forçades companyies mataren el nervi del poder barceloní. Prou es veu a la sala del Pavelló de la Ciutat dedicat a aquest segle. Comencen d'aparèixer documents gràfics contemporanis, i amb ells els gravats de batalles i setges. L'expansió anterior sembla que es converteixi en concentració. Barcelona estenia la seva influència a altres països. Altres països ara l'envolten i l'ataquen.

Com hem dit, en aquesta sala comença el document gràfic contemporani de la ciutat. El que en les altres s'havia hagut de trobar a base de dades conegudes i mig conegudes que donaven versemblança a les conjectures finals, així el document de l'època estalvia treball i informa amb exactitud. Així, entrant a mà dreta, un gravat de Jordi Hoefnagle ens dóna la vista més antiga de la ciutat des de Montjuic. Hom veu a primer terme, darrera les muralles de Sant Antoni, les hortes, que ocupaven tota aquella banda, tan populosa en els nostres dies. Aquest gravat ocupa la meitat superior d'una làmina colorida del llibre de Braun "Civitates Orbis Terrarum", publicat l'any 1567. La meitat inferior de la làmina l'ocupa una vista d'Ecija. La importància d'aquesta vista de Barcelona resideix en què, essent la primera, serví de model per a d'altres d'innombrables, com es pot veure a la mateixa sala.

Veiem a la paret del davant el primer pla de Barcelona, fet a darreries del XVII, propietat de l'Arxiu. Com que, però, és molt confós, davant per davant d'ell hi ha un exemplar, propietat de la Catedral, còpia de l'anterior. En aquest, que és molt clar, es veu com els edificis i totes les cases hi són representats en alçat amb portes i finestres. Es editada aquesta còpia l'any 1806, i en ella es veuen molts edificis, com Sant Francesc, després desapareguts, i les Drassanes tal com eren en el temps.

Altres nombrosos gravats de l'època amb la vista general de Barcelona, són fets de memòria, i a tots s'hi veu la muntanya de Montserrat, cosa que no és d'estranyar, ja que són com si fossin presos des de la mar, i realment, des de la mar és visible l'esmentada muntanya.

En una vitrina del fons, collocada damunt d'una bella caixa daurada, propietat del comte de la Vall de Canet, hi ha dos llibres curiosíssims que es complementen. L'un conté un pla de la ciutat de l'any 1579, i l'altre és un cens de fogatge de l'any 1516, en el qual hi ha els noms, domicilis i oficis de tots els caps de casa.

Aquests dos llibres han servit per aixecar un pla, que està penjat damunt mateix de la vitrina, en el qual cada illa de cases porta marcat el nombre de caps de família que estatjava, i en els llocs on els edificis es concentraven hi ha dibuixat l'emblema d'aquests. A banda i banda, en quadrets petits marcats en el pla, hi ha l'estadística de tots els oficis i professions liberals agrupats per llurs analogies. Per a mostrar la ciutat en l'època en què ocorregué el fet hi ha marcat l'itinerari que seguí Carles V quan vingué a Barcelona, entrant pel Portal de Sant Antoni i seguint pel carrer de l'Hospital, Rambla avall, Dormitori de Sant Francesc (Anselm Clavé), plaça de Fra Menors (Medinaceli), i jurà a Santa Maria de Mar, i pel carrer de Montcada pujà fins a la capella de Marcús, cap a la Bòria i plaça del Blat (plaça de l'Angel), i per Llibreteria i carrer del Bisbe fins a la Catedral.

Al voltant de la ciutat es veuen els llocs, indicats amb figures, on es feien els exercicis de tir de ballesta, la situació dels molins, les forques i les creus de terme.

En un altre quadro veiem un gravat que representa un episodi del final de la guerra dels Segadors, la presa de Barcelona per Don Joan d'Austria, el 1652. Un altre gravat, clarament fals, marca la data de 1635 i representa el setge de Barcelona per les tropes franceses comandades pel comte d'Harcourt. A la secció corresponent veurem més tard els gravats originals dels quals ha estat treta aquesta falsificació de la història, ja que el setge de Barcelona per les tropes d'Harcourt tingué lloc el segle XVIII.

Una altra vitrina ens mostra dos llibres més; un dels quals, del canonge de la Catedral Tarafa, llibre de rendes de la Pia Almoina, de finals del XVI, amb l'heràldica ja borrosa de tots els canonges de Barcelona i un gravat a la portada que representa els pobres menjant a la taula de la casa d'aquesta benèfica institució.

Damunt d'un bargueny incrustat un bell cap de dona esculpit i policromat en fusta, sembla que havia format part d'algun dels misteris de la processó de Corpus.

Reclosa en les seves pròpies muralles i en el cercle dels setges successius, Barcelona es va fent forçosament casolana, perd aquella empenta que en feia una potència i es va semblant cada cop més a aquella ciutat que necessità de l'enderroc de les muralles i de dues exposicions per agafar, tot amb tot, nova empenta a través de nous camins.

ANGEL FERRAN

(Seguirà.)

Organització de pàgines extraordinàries a càrrec de Josep Oromí, LA PUBLICITAT.

...el dels catalans i aragonesos a Grècia. A Damaso veiem una reproducció meravellosa en miniatura fins amb les inscripcions i l'or gofrat, del retaule de Santa Caterina que regalà el cònsol català Maresa l'any 1387 a un convent del Sinaí, on encara es conserva. Hi ha encara altres meravelles per fer-nos passar el temps meravellosament i amb profit; però el temps passaria també per nosaltres si volguéssim descriure-les. Així no en citarem ja altra cosa que els autors, que ja és prou, i són el doctor Domènech i el senyor Thomas, que els han obrat com a veritables meravelles, i passarem a veure les reproduccions de dos sepulcres notables existents a la Catedral, però poc visibles.

Són el sepulcre del bisbe Ramon d'Escales, amb l'estàtua jacent del difunt, revestit i als peus dos gossets amb collarets de picarols. Aquest sepulcre ha estat triat perquè d'ell deriven moltes altres obres de cultura gòtica. No se'n sap l'autor però sense ell serien incomprensibles els treballs de Pere Oller a les catedrals de Vic, Girona i Barcelona. Aquesta bella obra mestra és de l'any 1398.

Dreta a la paret veiem la tapa superior del sepulcre del bisbe Sant Oleguer amb l'estàtua jacent. Es l'únic que queda del sepulcre gòtic, ja que la caixa on havia estat enterrat en morir fou substituïda quan la canonització el segle XVII per una de barroca. Aquesta bella estàtua data de l'any 1406 i és de l'escultor Pere Sa Anglada.

A banda i banda de l'estàtua de Sant Oleguer hi ha dos alts quadros que contenen sis documents signats per Oleguer des que era diaca, mentre fou bisbe i quan fou nomenat arquebisbe de Tarragona amb residència, però, a Barcelona.

Una làpida de pedra, reproduïda de Santa Maria del Mar, commemora l'erecció d'aquesta església i porta la data de 1329 i és la primera pedra on apareix l'escut de Barcelona. Damunt la porta la reproducció d'un dels escuts dels contraforts de la Sala del Consell de Cent, el més antic fet fer pels Consellers, l'any 1372.

En fi, en una mena de teatri veiem una reconstrucció dels anomenats Banys Arabs, que en realitat eren jueus i foren construïts l'any 1160 per un jueu a la cantonada dels carrers del Call i Boqueria i destruïts cap allà a l'any 1830.

I així s'acaba l'Edat Mitjana barcelonina, admiració de propis i estranys. Els personatges que ens acompanyaven, orgullosos de llur temps, deien que Barcelona és, ara, molt més gran, però bon tros li manca per ésser tan poderosa.

I aquest és el sentiment de tot aquell que ha passat per aquesta sala. Reca deixar aquest punt culminant de la història.

Però el temps marxa i ell ens arrossega enllà vulguis no vulguis.

Sanderson Brothers & Newbould Ltd. -- Sheffield

Tota mena d'acers i eines d'acer

R. PLANCHE & C.º - VILLEFRANCHE

Compressors d'aire i bombes de buit

ETABLISSEMENTS CUTTAT - PARIS

Torns automàtics i màq. de roscar

Quigely Furnace Specialties C.º Inc. - New-York

Ciment refractari "Hytempite"

Ciment a prova d'àcids

Productes TRIPLE-A contra la corrossió

Concessionari exclusiu a Espanya:

Fill d'EMILI BRUGUERA

Diagonal, 383 **Telèfon 70736**

"Materiales y Tubos Bonna, S. A."

PALAU MERIDIONAL **PORTA F.**

Fàbrica a Cornellà del Llobregat

A l'entrada de la Secció Espanyola del Palau Meridional, l'stand de la Societat MATERIALES Y TUBOS BONNA, S. A., atrau les primeres mirades dles visitants.

El producte principal d'aquesta Societat són els tubs del sistema BONNA de formigó armat amb folre de palastre.

Al fons de l'stand es destaca un tub d'"un metre" de diàmetre interior, per quatre metres de llarg, construït per a resistir una pressió de servei de 10 atmosferes. Es un exemplar dels 4.000 tubs d'idèntica construcció que foren installats per a la gran tuberia d'aigües que travessa la nostra ciutat des de Coll-Blanch fins a Sant Andreu.

S'observen, en el tub els dos revestiments centrifugats que protegeixen el folre d'acer a l'interior i l'exterior, l'extrem llis d'aquest folre i l'anell estriat que forma l'enxuf de la juntura.

A la part anterior de l'stand es presenta l'anatomia de la juntura característica del sistema BONNA. S'aprecien clarament els elements que formen els tubs i les juntures: el folre de palastre, la carcassa helicoidal, les barres longitudinals, l'enxufament amb la seva guarnició de corda enquitranada i de plom, i, finalment, els revestiments de formigó que cobreixen totes les parts metàlliques contra els agents exteriors.

Qualitat essencial del sistema BONNA és el no deixar cap tros de la conducció que pugui oxidar-se i que posseeixen una gran resistència contra les càrregues exteriors.

De la facilitat de construir tota classe de peces especials conservant l'homogeneïtat de la conducció, n'és una prova la diversitat de corbes, "tes" i enllaçaments que s'exposen.

Les fotografies exposades són totes d'obres recentment executades a Barcelona per a les noves conduccions d'aigües, i especialment al pas dels barrancs que la nova tuberia hagué de travessar al llarg de la carretera de Madrid entre Esplugues i Coll-Blanch. En aquestes fotografies es palesa l'atreviment i la senzillesa de les construccions, que consten en conjunt de 22 trams d'un desenvolupament total de 310 metres amb llums de 12 a 17 metres.

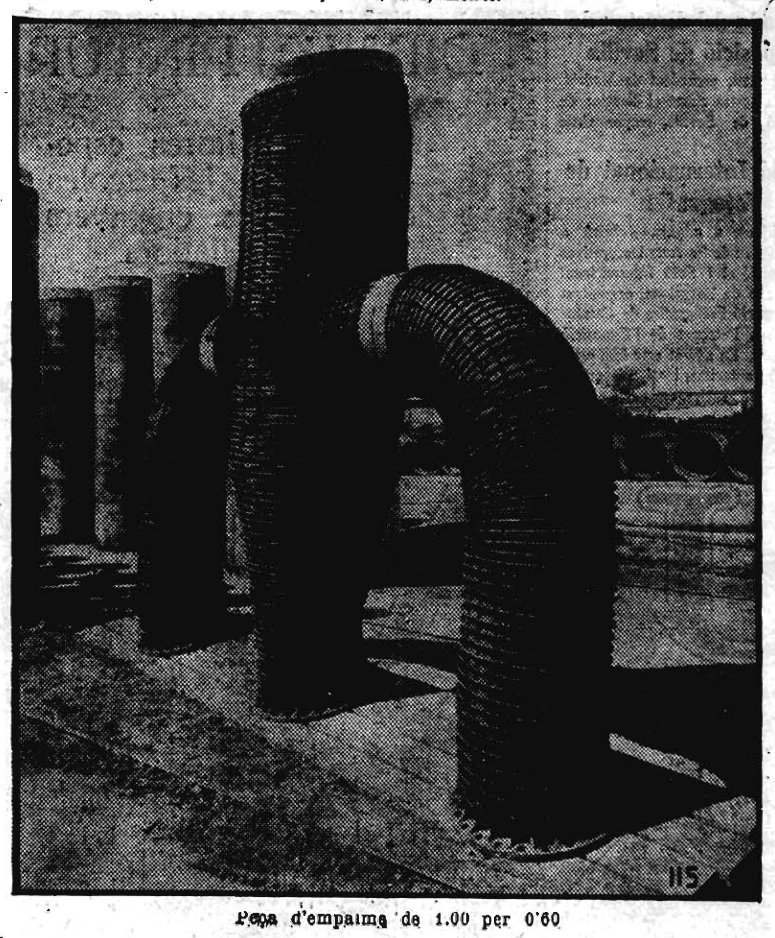

Peça d'empalme de 1.00 per 0'60

La fotografia central, que reproduïm, acl, representa un dels dos enllaçaments que es construiren per a unir una tuberia de 1,00 metres amb tres de 0'60 metres i s'installaren al carrer de les Corts per salvar l'encreuament amb els F. C. Catalans.

Generalitzant les aplicacions de la centrifugació, la Societat MATERIALES Y TUBOS BONNA construeix diversos productes industrials, entre altres els pilars buits de formigó armat i exposa un fragment d'un pilar de 12 metres d'alçària.

Per bé que la Societat MATERIALES Y TUBOS BONNA, és de formació recent i ha nacionalitzat fa poc l'explotació de les patents, l'ús d'aquest sistema té el seu origen a França, on s'usa amb èxit creixent des de fa 35 anys. Les ciutats de París, Lille, Dunkerque, Nimes, Cannes, Bagnères-de-Bigorre, Saint-Etienne, Hazebrouck, Niça, Lió, Reims, Deauville, Carcassona, Algèria, Villers-sur-Mer, etc., a França tenen conduccions principals fetes amb tubs BONNA. A Anglaterra i Bèlgica s'han usat i s'usen aquests tubs a balt tament.

A Espanya s'usaren primer en unes obres isolades en 1904 per al sifón del canal d'Aragó i Catalunya, i l'any 1909 a Barcelona per a la Societat General d'Aigües de Barcelona.

La construcció sistemàtica va començar l'any 1925 per a les grans installacions de proveïment d'aigües que comprèn 16.000 metres de tubs d'un metre de diàmetre interior i 6.000 metres d'1.25 per a la Societat General d'Aigües de Barcelona, estenent-se el seu ús a les obres de l'Ajuntament de Barcelona i als proveïments d'aigües de Sevilla i València.

Actualment, a Espanya hi ha installats més de 70.000 metres de tubs BONNA, des del diàmetre de 0,15 fins el de 3,80 metres. L'opinió dels tècnics que han usat els tubs BONNA és unànime a reconèixer llurs qualitats de resistència, elasticita i durada.

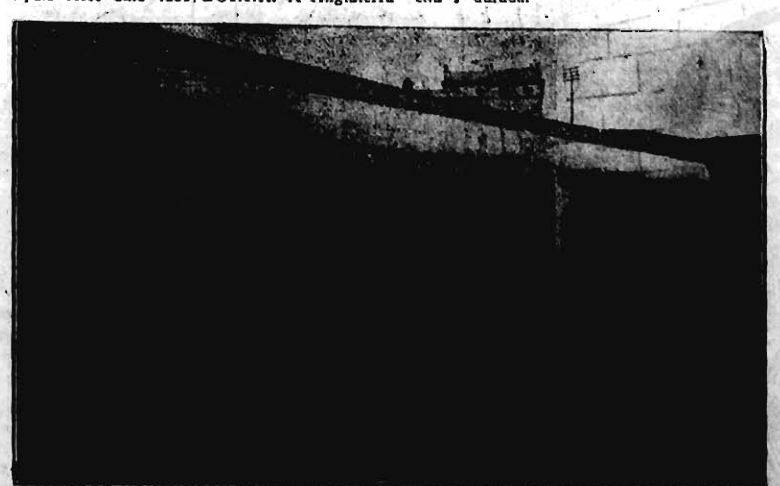

Bigues tubulara de 17 metres de llum

"MATERIALES Y TUBOS BONNA, S. A." Paseo, 42 segon, primera BARCELONA

Barcelona i l'Exposició - 1929

Segon festival infantil al Palau de les Arts Industrials i Aplicades

Aquesta tarda tindrà lloc al Palau de les Arts Industrials i Aplicades el segon dels festivals infantils organitzat per l'Associació Nacional de Fabricants de Joguines i Articles de Basar.

Com en el festival passat, es lliurarà a l'entrada del palau una joguina de present a tots els nens que assisteixin a la festa, i després es procedirà al sorteig d'altres joguines més valuoses.

Contents com estan els seus organitzadors per l'èxit que obtingué el primer d'aquests simpàtics festivals, i desitjosos d'acréixer l'interès dels infants, que tan complaguts es mostraren davant els obsequis de què foren objecte, es proposen que les joguines que s'adjudicaran per sorteig superin en vàlua les anteriors.

Arribada d'uns periodistes de Saragossa

Arribaren ahir a la nostra ciutat, per tal de visitar l'Exposició, l'ilustre director de "El Heraldo de Aragón", senyor Filomè Mayazo, i l'administrador del mateix periòdic, senyor Manuel Muñoz Pego.

A l'Associació de Ramaders

Amb motiu de la mort del porc, l'Associació de Ramaders de Catalunya invità ahir, a la una del migdia, a la Granja que té establerta darrera el Palau Nacional, premsa i diverses personalitats. Un cop practicada la típica operació de matar i tallar, etc., la infeliç bestiola de 109 quilos, que fou presenciada amb el major interès per nombroses senyores i infants, els invitats foren obsequiats amb un cocktail, servit pel restaurant de la Granja.

Per trobar-se reunida al local social la Junta de l'Associació, no va poder atendre els invitats, com segurament era el seu desig.

Arribada del director de l'Exposició de Sevilla

Ahir al matí, procedent de Madrid, arribà a la nostra ciutat el director de l'Exposició de Sevilla, senyor Cruz Conde.

El Saló Internacional de Fotografia

Avui, dijous, a migdia, s'obrirà a l'hall del Palau de les Arts Decoratives de l'Exposició el I Saló Internacional de Fotografia de Barcelona, organitzat per l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, sota el Patronat de l'Exposició Internacional. En aquest acte han estat invitades les autoritats locals i la premsa. Segons referències, comporta aquest Saló unes 568 proves, seleccionades entre les 2.000 que aproximadament han estat rebudes de tots els indrets del món, on hi figuren les signatures mundials de més vàlua. Es pot, per tant, assegurar que l'èxit més esclatant acompanyarà aquesta manifestació d'art fotogràfic, que és la primera que s'ha realitzat a la nostra ciutat.

El Congrés de les Pastes

Acompanyats de l'alcalde de Valls i del primer tinent d'alcalde de Reus, ha visitat el governador la Junta organitzadora del primer Congrés nacional de pastes alimentoses, per a notificar-li la seva celebració a Barcelona al mes de gener vinent, demanar-li el seu ajut moral i pregar-li que intercedeixi prop del Govern perquè, en representació seva, hi assisteixi el ministre d'Economia.

Acció Femenina a l'Exposició

Aquest anirà a càrrec de la cande sis de la tarda, a l'stand de l'Exposició del Treball Artístic de la Dona de l'Exposició Internacional, tindrà lloc el tercer dels concerts que amb tant d'èxit ve organitzant la dita Associa-

Dissabte vinent, dia 9, a dos quarts de sis de la tarda, a l'estudi de la distingida professora Enriqueta Mas, que, acompanyada pel mestre senyor Ezequiel Martínez, donarà un recital de cant, en el qual interpretarà un escollit programa d'autors nacionals i estrangers.

Havent-se pres l'acord de no trametre invitacions a domicili, s'avisa les sòcies i persones que tinguin el gust d'assistir al dit concert, que poden passar a recollir les que necessitin a la Secretaria de l'entitat, Rivadeneira, 4, principal, avui i demà, de les quatre a les set de la tarda.

Organització de fulles extraordinàries a càrrec de Josep Oromí, "La Publicitat"

PERE ROCA
GRAVATS EN TOTA MENA DE METALLS
APARELLS PER A MARCAR
TIMBRES DE GOMA LLIURATS AL DIA
Rambla Sta. Mònica, 11 - Tel. 19227.—Barcelona

Acadèmia Baixas
DIBUIX I PINTURA
Classes i hores especials per a les escoles d'arquitectes, enginyers i aparelladors
Pi, núm. 1, primer - BARCELONA

PAÑERIAS
INGLESA Y SALMERON
5 Rbla. Centro 5 (frente Liceo) 13 Salmerón 13
DE LA COOPERATIVA DE FABRICANTES
QUAN NECESSITEU UN VESTIT O UN ABRIC, ABANS D'ENCOMANAR-LO A LA SASTRERIA, VISITEU ELS NOSTRES GRANS MAGATZEMS
ESTALVIAREU DINERS
SI ENS COMPREU DIRECTAMENT LA TALLA
QUALITATS SUPREMES - GUSTOS SELECTES
IMMENS ASSORTIT
AL NOSTRE GRAN ESTABLIMENT
PANYERIA ANGLESA
Dipòsit de gèneres de les principals fàbriques de Londres i Manchester
VENDA DEL FABRICANT AL CONSUMIDOR

J·A·ANGLADA
TALLERS DE FOSA DE FERRO
Especialitat en tota classe de peces per a maquinària i edificació. - Foses especials per altes temperatures i per a resistència als àcids i bases. - Peces de tonatge
MAQUINÀRIA PER A LA CONSTRUCCIÓ
Tota classe de maquinària per a Contractistes, Obres Públiques i Fàbriques de ciment, Trituració, Asfalt, Calç, Guix, Rajoles, Mosaics, Blocs, Totxos, etc. etc.

ESPECTACLES

TEATRES

Teatre Català Novetats
COMPANYIA CATALANA
Direcció: C. CAPDEVILA

Avui, tarda, a les cinc. Espectacles per a infants. Grans rialles i aplaudiments a doll amb l'obra de Folch i Torres,
L'auca d'En Patufet
pels popularíssims actors Aymerich, Galceran i Gimbernat. Preu popular.
Nit, a les deu. El gran èxit d'En Juli Vallmitjana:
EN UN RECÓ DE MÓN
Demà, tarda, l'obra de Josep Maria de Segarra:
La filla del Carmesí
Nit, i cada nit, la bella comèdia
EN UN RECÓ DE MÓN
Diumenge, a dos quarts de 4:
L'auca d'En Patufet
A tres quarts de sis, i nit, a les 10:
EN UN RECÓ DE MÓN
Es despatxa a Comptaduria.

GRAN TEATRE LICEU
Avui, 28 de propietat i abonament. A dos quarts de deu. Primera sortida del cèlebre tenor ENZO DE MURO LOMANTO, i quarta dels celebrats artistes PAGLIUGHI i GALEFFI. Primera representació de l'òpera en quatre actes **RIGOLETTO**. Hi prendrà part l'aplaudit baix senyor VELA. Mestre director PADOVANI. Dissabte. Reposició de la grandiosa òpera de gran espectacle **KOVANTCHINA**, per tota la cèlebre companyia i el cos de ball russos. La setmana entrant, estrena en versió òpera de **LAS GOLONDRINAS**, del malaguanyat mestre Usandizaga.
Es despatxa a comptaduria.

TEATRE BARCELONA
Companyia dramàtica
MARIA PALOU
Director: FELIP SASSONE

Avui, dijous, tarda, a un quart de sis: La comèdia en tres actes dels germans Quintero
PIPIOLA
Nit, a un quart d'onze: La comèdia en tres actes de Tedeschi i Lepina
UNA BUENA MUCHACHA
Demà, divendres, tarda: Benefici de la Lliga contra la Mortalitat Infantil: **Pipiola**. — Nit: Benefici dels ferroviaris: **Una buena muchacha**. — Dissabte: ESTRENA de **Salvadora**, de Marquina.

TEATRE CATALA ROMEA
Companyia VILA - DAVÍ
Tarda, a les cinc. Teatre d'infants:
La princesa adormida
17 quadros, 17 ovacions. Nit, a les deu: TERTULIA CATALANA:
FIDELITAT
i **EN MARIANO ES VOL CASAR**
Demà, tarda, Matinée extraordinària: **LA MENTIDERA**. Nit, darrera de **LA QUINETA MACA**. — Diumenge, tarda, a les 3'30: **LA PRINCESA ADORMIDA**. A les 5'30: **LA MENTIDERA** i **EN MARIANO ES VOL CASAR**. Dimecres, espectacle SENSACIONAL:
EL FAKIR BENGAPUR

TEATRE NOVETATS
La bella actriu francesa
Fernande Albany
Per quatre únics dies. Obres alegres. Abonament a tres funcions: dies 14, 15 i 16.
Obres: *Maud et son banquier*, *Les deux messieurs de madame*, *Pile ou face*. — Dia 17, fora d'abonament: *Mais... les hommes n'en sauront rien*, impròpia per a senyoretes. Abonament i encàrrecs a l'administració del teatre

OLYMPIA
Avui, dijous, tarda, a les 4'30: MATINÉE INFANTIL. Present d'un artístic joguet entre els nens de 3 a 80 anys que assisteixin a l'espectacle. Nit, a les 10'15. MODA SELECTA. En totes dues funcions hi prendran part els
16 MONUMENTALS NUMEROS. 14
16 - GIRLS - 16
d'ALFRED JACKSON
16 autòmates, 16 belleses, 16 dansarines
El mai vist a Barcelona.
EXIT FANTASTIC

Dimecres-Romea-Dimecres
EL FAKIR BENGAPUR
Misteri! Enigma!
...Què serà?

TEATRE POLIORAMA
Companyia còmica Gaditana i Moro
Avui, tarda, a les 5'15:
EL RAID MADRID-ALCALA
Nit, a un quart d'onze:
LA ATROPELLAPLATOS

EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DE BARCELONA

Oberta des de les nou del matí fins a les deu de la nit
Els Palaus i Pavellons estaran oberts al públic des de les deu del matí fins a les vuit del vespre

PALAU NACIONAL
Obert cada dia, des de les deu del matí a les quatre de la tarda
Entrada al Palau Nacional: una pesseta

PALAU D'ALFONS XIII
SECCIÓ JAPONESA
Descompte del 10 per cent sobre els preus marcats

PALAU DE LES ARTS INDUSTRIALS I APLICADES
Avui, dijous, a la tarda: FESTIVAL INFANTIL organitzat per l'Associació Nacional de Fabricants de Joguines i Articles de Basar. En entrar al Palau serà lliurada gratuïtament una joguina a cada nen. Així mateix es procedirà al sorteig de sis valuoses joguines.

POBLE ESPANYOL
Obert cada dia, des de les nou del matí fins a les deu de la nit.
Entrada ordinària: 1 pesseta.
El públic podrà visitar els Dioramas i "Quijote", conjuntament, per una pesseta. Els impostos a càrrec del públic.
En tots els espectacles que se celebrin a l'Estadi, Pistes de Tennis, Teatre Grec i Piscina, hi haurà un servei de coixinets al preu de Ptes. 0'50.

Gran Teatre Espanyol
Companyia de vodevil i grans espectacles de JOSEP SANTPERE. Primers actors i directors: Josep Santpere i Alexandre Nolla. Primera actriu: Maria Fortuny.
Avui, dimecres, tarda:
L'ESCOLA DE LES COCOTTES
Nit, el grandiós èxit,
TOMMY, L'HOME DE LES DUES NITS
d'En Francesc Preses

TEATRE NOU
Companyia dramàtica dirigida per ENRIC BORRAS
Primera actriu: ENRIQUETA TORRES
Tarda, a les cinc. L'apassionant drama en 4 actes i un pròleg, del gran poeta Víctor Balaguer,
Don Juan de Serrallonga
Nit, a les 10'15. El drama immortal de Calderón de la Barca
El alcalde de Zalamea
PRODIGIOSES CREACIONS D'ENRIC BORRAS
Butaques pati, 3 pessetes
Demà, nit, **EL ABUELO**.

Dimecres-Romea-Dimecres
EL FAKIR BENGAPUR
Espectacle misteriós, sensacional

Teatre Català Novetats
Aquesta nit:
Tertúlia Catalanista
EN UN RECO DE MON
Es despatxen "vales" Rellotgeria Mullor, Baixada de la Presó, 8. Tel. 16013. Capelleria Gili, Hospital, 12.

TEATRE TALIA
Companyia de vodevil i teatre modern. Primera actriu: Assumpció Casals. Director: M. Salvat. Primeres actrius: Visita López i Dolors Pla. Primers actors: S. Sierra i M. Giménez Sales
Avui, dijous, tarda, a les cinc. Grandiós èxit del sainet d'A. Collado, **DIMECRES DE CENDRA O L'ENTERRO DE LA SARDINA**. Nit, a les deu: **PER TENIR DONA I PESSETES**, i el clamorós i fantàstic èxit
LA PRESONERA
Demà, tarda, a les cinc. El divertit vodevil **MANIOBRES DE NIT**. Nit, i cada nit, l'èxit sens igual
LA PRESONERA

TEATRE VICTORIA
Companyia lírica de TOMAS ROS, en la qual figura PAU GORGÉ. — Avui, dijous, dia 5, tarda, a les 4'30. BUTAQUES A 2 PESSETES. 4 ACTES. 4. Superb vermut. I: **EL CHIQUILLO**. II: **LA TEMPESTAD**, per les principals parts de la companyia. Nit, a les 9'45. I: **AGUA, AZUCARILLOS Y AGUARDIENTE**. II: L'únic èxit veritat en dos actes. 44 representacions de
EL ROMERAL
EL ROMERAL comença cada nit a les 10'45. Demà, gran vermut; nit, i cada nit, **EL ROMERAL**.

TEATRE GOYA
Companyia ELENA JORDI
Tarda, a les 5'15. Nit, a les 10'15. El celebrat vodevil
Te ha guiñado un ojo
Demà, nit. Estrena en aquest teatre de
LA PRISIONERA
Exclusiva d'aquesta empresa.
Es despatxa a Comptaduria.

CINEMES

COLISEVM
Avui, tarda, sessió contínua de 4 a 8, repetint-se el programa. Nit, a les deu en punt:
RODOLFO HOYOS
(Cançons espanyoles.)
(Tarda: 4'02 i 6'17. — Nit: 10'02.)
REVISTA SONORA PARAMOUNT
(Tarda: a les 6. - Nit: a les 10'08.)
NANCY CARROL i CH. ROGERS
en
"LA ROSA DE IRLANDA"
(Un film sonor Paramount)
(Tarda: 4'08 i 6'23. — Nit: 10'25.)

TRIOMF, MARINA I NOU
Avui, estupend programa: **RETORNO AL HOGAR**, per Dita Parlo; **ERA TAN BONITA**, per Sally O'Neil; **5.000 DOLARES DE RECOMPENSA**, pel cèlebre Tom Mix; la graciosa **LOS APUROS DE UN REY MAGO** i **ACTUALIDADES GAUMONT**. Diumenge, **SIN ESCUDO NI BLASON**.

CINE PARIS Orquestrina V. Granados
Tel. 14544. Tarda, 4'30. Nit, 9'30: Còmica. **EL COBARDE**, act. Gaumont amb fases del combat GIRONES-LARSEN. — RICHARD DIX en
SANGRE DEPORTIVA

CONCERTS

Palau de la Música Catalana
Dissabte vinent, a les deu de la nit.
CONCERT EXTRAORDINARI per
L'ORFEÓ CATALÀ
sota la direcció del mestre L. MILLET.
Deu primeres audicions
Programes i localitats: Magatzem de Música de la Unió Musical Espanyola. Passeig de Gràcia, 54 (xamfrà Aragó). Condicions especials per als senyors socis de l'Orfeó Català.

Dilluns vinent
dia 9, a les deu de la nit.
Palau Música Catalana
El més interessant espectacle musical d'Europa:
PESENTACIO
I UNIC CONCERT
del chor de fama mundial
COSACS DEL DON
"PLATOV"
Director: M. Kostrukov
L'ànima de Rússia en les seves cançons
Disciplina i qualitat de veus
Danses russo-cosaques
PREUS POPULARS
Localitats i programes: Unió Musical Espanyola, Passeig de Gràcia, 54 (xamfrà a Aragó).

Palau Música Catalana
UNIC RECITAL DEL PIANISTA
Sanromà
DIMARTS, 10 DESEMBRE
10 nit
Magnífic programa: BACH, BEETHOVEN, ALBENIZ, FALLA.
SANROMA, el famós pianista portoriqueny, ha fet una tournée per Anglaterra, França, Austria i Alemanya, on ha obtingut èxits que el col·loquen entre els pianistes de primer rengle.

DIUMENGE, DIA 15, SIS TARDA
COMIAT
SAUER
Localitats per a tots dos concerts, a la Unió Musical Espanyola, Passeig de Gràcia, 54 (xamfrà a Aragó).

TIVOLI CINEMA SONOR amb aparell "PHOTOPHONE"
Avui, a les cinc i a les deu: Últims dies de Noticiari Fox Movietone Núm. 14 A i Núm. 5, i de **EL ARCA DE NOE**. Aviat, el film **TRAFALGAR**.
FEMINA CINEMA SONOR amb aparell WESTERN ELECTRIC
Avui, Noticiari Hearst Metrotone núm. 9. Cançons pel quartet "The Revellers". L'"As" del saxofon. La colossal **VIKING**, sonora, i una còmica.
KURSAAL - CATALUNYA
Avui, a les 4'30 i 9'30. Cinta còmica. El film EL COLEGIO FLOTANTE. Reportatge Gràfico Verdaguer i la cinta CZAREVICH, per Ivan Petrovich.
CAPITOL I LIDO CINEMA
Avui, a les 4'30 i 9'30. Cinta còmica. El film MARQUES EN COMANDITA. Revista Paramount i la cinta ROJO Y NEGRO, per Ivan Musjukin.
PATHE PALACE — EXCELSIOR — MIRIA
Avui, el film LA CANCION DE PARIS (no sonora), Maurice Chevalier; CRISTINA! Còmica i Rta. Pathé i Excelsior, a més, El promotor de campeones.
MONUMENTAL — BOHEMIA — IRIS PARK — PEDRO
Avui, la cinta SIN ESCUDO NI BLASON, per Billie Dove; el film LA REPORTER RELAMPAGO, per Bebé Daniels; DEBER PROBADO, Còmica i Rta.
DIANA — COMTAL — WALKYRIA — ROYAL
Avui, la cinta SUBMARINO, per Dorothy Revier; SUERTE QUE TIENE UNO, per Monty Banks; EL ULTIMO RECORD, Lewis i Gulliver. Còmica i Rta.
ARGENTINA — BARCELONA — COLON
Avui, la cinta EL GRANO DE ARENA, EL TESORO DE LOS INCAS, PELOTAS Y PATATAS, Còmica i Rta. Al Barcelona, a més, El rey de la mermelada.

SALDOS

CENTRAL: Salmeron, 75, pral. - SUCURSAL: Av. Portal de l'Angel, 36 pral.

Actualment venda excepcional de Flassades de Llana -- Infinitat d'articles variats en Llanes, Sedes, Cotons, Camusses, Velluts de seda, Panyets, Astrakans, Panes estampades i llises, Bànoves, Tovalloles, Flassades de cotó, Mitges, Jocs de taula, Cobretaules, Mocadors.
etc., etc.

Unica casa a Barcelona on és compren gèneres per pocs diners

SALDOS

CENTRAL: Salmeron, 75, pral. - SUCURSAL: Av. Portal de l'Angel, 36 pral.

ESPORTS

FRONTO NOVETATS
AVUI, DIJOUS, DIA 5
Tarda a les 4'15:
Debut de Ramos
SEGON PARTIT
Ramos i Machín
contra
Eloia I i Goitia
Nit, a les 10'15:
PRIMER PARTIT
Erdoza menor i Teodoro
contra
Larruscain, Ugalde i Ansola
Detalls per cartells

PIANOS lloguer, des de pessetes 8 al mes. C. BIEGER. BRUC, 78

Capses de luxe
PER A CASAMENTS I BATEIGS
ANTIGA CASA
BARGUES
38 — SANT PAU — 38

RADIO LOT
Passeig de Sant Joan, 17
BARCELONA

LLIBRES compra - venda MUNTANER, 42
LLIBRERIA CENTRAL

Màquinas para hacer
CALADOS
G. Weinhagen & Cº
Diputación 273
BARCELONA

UNA CAIXA de VERITABLES Pastilles VALDA
BEN EMPLEADA I AL SEU DEGUT TEMPS
us defensarà
la Gola, els Bronquis i els Pulmons.
Combatirà
els Refredats, Bronquitis, Grip, Asma, Enfisema, etc.
Però sobre tot exigiu expresament
LES VERITABLES PASTILLES VALDA
qu'es venen unicament
en CAIXES
amb el nom **VALDA**
a la tapa i mai
d'altre forma.
Fórmula: Menthol 0.002, Eucalyptol 0.0005, Azucar-Goma.

Llegiu LA PUBLICITAT, propagueu-la

FELT-BASE

Substitueix avantatjosament el Linoleum
Extens assortit per a cambres de bany i habitacions
"TAPETES HULE" PER A TAULES
Plomers, raspalls, camusses, esponges i altres articles per a la neteja domèstica
Casa Rosich
7, RONDA DE SANT PERE, 7
25, AVINGUDA DEL PORTAL DE L'ANGEL, 25
33, TAPINERIA, 33

Els que aneu a París
NO OBLIDEU
que trobareu
LA PUBLICITAT
a tots els quioscos dels Grans Boulevards, de la Place de la Republique a la Madeleine
A la Place de la Bastille.
A la Place de Saint Michel (costat Metropolità)
Al Boulevard Saint Michel
Al Boulevard Sebastopol,
i a tots els grans quioscos de París

FONDA SIMON
Es on menjareu la millor escudella i olla. Saló per a banquets. Escudelleria, 6, i Vidrieria, 12. Tel. 17980

PETITS ANUNCIS CLASSIFICATS

OFERTES DE TREBALL

QUADRISTA
bon oficial i pràctic per a construir-los de motllures daurades, per a fora de Barcelona, dirigir-se amb referències a P, 14111 B. Apartat, 228.

VENDES

SOLAR
Venc 10.089 pams bona orientació, junt Plaça Tetuan. Preu mòdic. Raó: Corts, 720, primer, de tres a quatre. Redors.

CAIXES cabals ocasió, tot acer, des de 150 pessetes. Mallorca, número 185, interior.

PELLS ADORNAMENT
Enorme assortit. Rebaixa fi de temporada. Casa de confiança. Canuda, 11, bxs.

COMPRES

Joies or
plata, platí i dentadures usades compro, pagant més que ningú. Pi, 18, quinze joieria, cantonada Portaferrissa.

DIVERSOS

MALALTIES DE LA PELL
Vies urinàries, defectes sexuals. Raigs X. Radioteràpia. Diatèrmia. Dr. Serra Pi. Joan. Rambla de Canaletes, 11 (costat de la Sastreria).

ENRIC CORTADA
TEMPLARIS, 5, PRAL. — BARCELONA
FABRICA DE JOIERIA I ARGENTERIA :: RELLOTGERIA
DIPOSIT DE FORNITURES I UTILS PER A RELLOTGERS
RELLOTGE DE PRECISIO "ORION"

Acadèmia COTS

Muntada a l'estil de les grans Institucions d'ensenyança Comercial i d'Idiomes de l'estranger. Professorat pràctic especialitzat; reconeguda probitat. Estranger per als idiomes

CASA CENTRAL:

Avinguda del Portal de l'Angel, 38 - Barcelona

Apartat 782 -- Telèfons núm. 18953 i 75303

CLASSES SELECTES. - Diversos salons aules per a la separació de tot dos sexes, amb tot el confort desitjable

ASSIGNATURES: Lletra Comercial, Ortografia, Correspondència particular i comercial, Aritmètica i Càlcul Mercantil, Classificació i Arxiu, Pràctiques d'Escriptori, Teneduria de conformitat amb les lleis tributaries i Llibre de Vendes, Mecanografia en tots el seus aspectes, Taquigrafia, Dibuix, Frances, Angles i Alemany.

Classes generals, quota mòdica. Classes particulars per a persones respectables. Classes per a la dona, a 5 ptes. mensuals una hora diaria. Classes generals alternes per a **Joves** i **Senyoretes** convenientment separats, de Mecanografia, Taquigrafia i Frances, a 5 ptes. mensuals.

Cursos rapids. Peritatge i Professorat Mercantil i Batxillerat.

L'Acadèmia Cots COL·LOCA oportunament els seus alumnes dignes i capacitats. Classes a propòsit per a **retardats** pels efectes de malaltia o altres causes.

EXPOSICIO INTERNACIONAL:

Visitèu l'stand de l'Acadèmia Cots, número 77, al Palau de les Arts Gràfiques